

తెలుగు జ్యోతి

తెలుగు కళా సమితి వారి సారస్వత మాస పత్రిక

Telugu Jyothi

A Literary Magazine from
The Telugu Fine Arts Society, Inc.

స్వరమాధురి కార్యక్రమం

పి. సుశీల, వి. రామకృష్ణ

జూన్ 6 వ తేదీ (పేజీ 7)

యువత వనవిహారం

జూన్ 13 వ తేదీ (పేజీ 6)

పెళ్ళి పందిరి వివరాలు

(పేజీలు 21 - 22)

ఆడెనమ్మా శివుడు

పాడెనమ్మా భవుడు

Swaramaadhuri

P. Suseela &

V. Ramakrishna

June 6, 1999 (P7)

Youth Picnic

June 18, 1999 (P6)

Pelli Pandiri Details

Pgs. 21 & 22

TFAS Home Page: tfas.com

Bulk Rate
US Postage
PAID
Permit # 55
Somerset, NJ

Address Service Requested

April 1999/May 1999

ABSON IMPORTS, INC.

1628 Oak Tree Road, Suite #4
Edison, NJ 08820 (opp. Burger King)
TEL: (732) 205-1515; FAX: (732) 205-1516

email: absil@aol.com

On other days by appointment only
నాణ్యత కలిగి అపురూప నైపుణ్యంతో తీర్చబడిన
మా షోరూమును సందర్శించండి
మీ సలహాలు మాకు అత్యంత ప్రీతికరం

We carry Freshwater Pearls, Coral,
Goldstone, Jade & Semi-Precious Beads,
Readymade Semi-Precious Stone
Necklaces ... and much, much more!
You are invited to come and visit our
new showroom and

**TAKE ADVANTAGE OF OUR
GOOD QUALITY & PRICES**
On Other Days By Appointment Only

abson imports ●

1628 Oaktree Rd

wood ave

Exit 131
Garden State Pkwy.
SOUTH

HWY 27

1096/997

నమస్తే...

దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స - అన్నారు శ్రీకృష్ణదేవరాయలు. ఈ నాటి తెలుగువారిని చూస్తూంటే దేశదేశాలలోనూ తెలుగువారే లెస్స అనిపిస్తోంది.

ఏప్రిల్ 17వ తేదీన తె.క.స. ఉగాది కార్యక్రమం న్యూజెర్సీలో విజయవంతంగా జరిగింది. భోజనంతో బాటు, కడంబకార్యక్రమం చాలా బాగున్నదని అందరూ మెచ్చుకున్నారు. దూరమువడంవల్ల కేవలం 450 మంది రాగలిగారు. భోజనములు విరివిగా తయారుచేయడంవలన చాలా మిగిలిపోయి అర్థికంగా కష్టమైనా ఈ సారి దీపావళి కార్యక్రమం పిస్కాటవేలో జరుపవలెనని నిర్ణయించినాము.

ఫైనాన్సియల్ సెమినార్ ఉపయోగకరంగా వున్నదని వచ్చినవారందరూ మెచ్చుకున్నారు. మన సంఘసభ్యులు శ్రీ దామా వెంకయ్య, శ్రీ వెంపరాల శేఖర్ గార్లకు కృతజ్ఞతలు. శ్రీ రమేష్ గారి పేరిణి శివతాండవం క్రొత్త పంథాలో - నలుగురికీ నచ్చినది. పోటీగా మన చిరంజీవి గుత్తి శ్రీనివాస్ ఆనందతాండవం అవలీలగా ప్రదర్శించి అందరి మన్ననలందుకున్నారు. ప్రతిభావంతుడైన ఈ యువకునికి తె.క.స. అభినందనలు. శ్రీ నండుారి పార్థసారథిగారి సీతార్ పై సరిగమల సంవాదం మనోరంజకంగా వుంది. పాతికేళ్ళ వయసున్న తెలుగు యువతీయువకులు కలిసి తొలిసారిగా నృత్యం ప్రదర్శించడం - అందరూ అభినందించడం జరిగింది. నాటకంకూడ వేటి పరిస్థితులకనుగుణంగా వాస్తవాన్ని చిత్రీకరించడంలో జనాదరణ పొందింది. బుర్రకథగమనంలో నాటకం చూపడం అమెరికాలో సరికొత్త ప్రయోగం. కార్యక్రమ సంధాతలుగా చిరంజీవులు రంగ - రమ జనప్రియంగా చేశారు. దీపావళి కార్యక్రమంలో మరికొన్ని క్రొత్త ప్రయోగములను మీ ముందుంచబోతున్నాము.

సభ్యాతగాయని శ్రీమతి సుశీలగారు, శ్రీ రామకృష్ణగారు కలిసి ఉత్తర అమెరికా పర్యటిస్తున్నారు. వారంతవరకూ చేసిన నాలుగు సంగీతకార్యక్రమాలు జనాదరణపొందాయి. న్యూజెర్సీలో తె.క.స. జూన్ నెల 6వతేదీన వారి 'స్వరమాధురి' లలిత సంగీత కార్యక్రమం స్వర్ణీయ శ్రీ ఘంటసాలగార్ని శ్రద్ధాంజలి జరుపనున్నది. మీరందరూ విచ్చేసి 3 గంటలకాలం హాయిగా గానలహరిలోని ఆహ్లాదాన్ని అనుభవించగలరని నమ్ముతున్నాము.

ప్రస్తుతం అమెరికాలో రెండురకాల యువతం వున్నారు. భారతదేశంలో పుట్టి పెరిగి, పై చదువులకై, ఉద్యోగాలకై వలసవచ్చినవారు. పాతికేళ్ళుగా యిక్కడేపుట్టి పెరిగిన మన చిరంజీవులు. ఈ రెండుతెగలవారూ విడివిడిగా తమ చుట్టూ గిరిగిచుకుని జీవిస్తున్నారు. ఈ రెండు దృక్పథాలవారూ కలిసి సభ్యాతగా వుంటే యిరుదేశాల సంస్కృతినీ మేళవించి భవిష్యత్తును బంగారంలా మలచగలరు. యువతరం వారికి నెట్ వర్కింగ్ చాల ముఖ్యం. కలిసివుంటే కలదు సుఖం. పైగా కష్టసుఖాలలో తోడూనీడగా నిలిచేందుకు ఒకరికొకరు తెలియాలి. అటు తెల్లవారమూ, యిటు నల్లవారమూ కాని మనం - భారతీయులం. ఈ దేశంలో రాణించాలంటే భావితరాలవారికి ఐకమత్యం కావాలి. Telugu Youth Picnic (Ages 21 and above), జూలై 17వ తేదీన Mercer County Park లో జరుగనున్నది. దీనికి కార్యకర్తలు - వాలంటీర్లు యువతరం కావాలి. తెలుగుతల్లులందరూ మీ పిల్లలను ప్రోత్సహించి పంపగలరు.

త్యరలో జరుగనున్న లలితసంగీత పోటీలు - పాడుతా తీయగా కార్యక్రమ వివరాలు వచ్చేసంచిత్రో..... జనని

తె.క.స. కార్యవర్గం - వీడ్కోలు ... నూతన పరిచయాలు

తె.క.స. చక్కగా మలచిన ముత్యాల హారమయితే, సభ్యులందరూ అందులో పొదిగిన మంచి ముత్యాలు. కార్యవర్గం నుంచి కొన్ని ఆణి ముత్యాలు జారిపోయాయి.

మేము జారవిడిచిన మొదటి ముత్యం శ్రీ ఉపద్రష్ట సత్యంగారు. ఆఫ్టన ఘటనా చతురులు. సంస్కృతాంధ్రములలో పండితులు కానీ పనుల వత్తిడివల్ల కార్యవర్గం నుంచి తప్పుకున్నారు.

మా అదృష్టం కొద్దీ సమర్థురాలు, సహృదయురాలు డా. సత్యవేణి రావుగారు ఆపదవి నంగీకరించారు. (Morristwon area representation వుండాలన్న మా కోరిక ప్రకారం). సత్యవేణిగారు గత 15 సంవత్సరాలలో తెలుగు స్కూలు రూపంలో తె.క.స.కెంతో సేవ చేసి వున్నారు.

అలాగే పోలేపల్లి ద్వారకనాథ్ గారు కూడ క్విస్ట్ లో నివసిస్తున్న కారణంగా దూరాభారం తట్టుకో లేక, పదవీ విరమణ చేశారు. నేటి అవసరాల కనుకూలంగా Information Technology and Special Projects అనే కొత్త పదవి సృష్టించి, డ్రామాల ద్వారా మన కందరికీ చిర పరిచితుడు, గత సంవత్సరంగా తె.క.స. వాలంటీర్ గా తన దక్షతను ప్రదర్శించిన యువకుడు శ్రీచిలుముల శాంతికుమార్ ను కార్యవర్గంలో ప్రవేశ పెట్టాము.

పరిస్థితుల ప్రోద్బలం వల్ల మనకు దూరమవుతున్న మహామనీషి శ్రీ పోతర్లంక పూర్ణంధ్ర రావుగారు. వారి హస్తంలో సువర్ణ రేఖ వుంది, అందుకే తె.క.స. కోశాధికారిగా అప్పలన్నీ తీర్చేసినారు. ఉద్యోగరీత్యా కాలిఫోర్నియాకు బదిలీ అవుతున్నారు (Vice President of Pharmaceutical Firm - OREAD). P.P. రావుగారి స్థానంలో శ్రీకొల్లి మురళిగారికి కోశాగారం అప్పగించగా, క్రొత్తగా కార్యవర్గంలో చేరిన శ్రీ సీతాల రామకృష్ణగారు మెంబర్ షిప్ బాధ్యతను స్వీకరించారు. సీతాల రామకృష్ణ దంపతులు గత సంవత్సరంగా మన కార్యక్రమములకు వాలంటీర్లుగా ఎంతో సాయపడి వున్నారు.

క్రొత్తగా చేరిన కార్యవర్గం దక్షతలో మన తె.క.స. మరింతగా బలం పుంజుకోగలదని మా విశ్వాసం.

TFAS and TJ offers their best wishes and congratulations to Dr. Sricharan (Son of Srimathi Vijaya and Sri. Ramakrishna Chalikonda of Somerset, NJ, Past President and well-wisher of TFAS) for his marriage with Ms. Mayuri (Daughter of Srimathi Jayasri and Dr. Jaiveer Thummalapalli Reddy of Brookville, PA) on April 3, 1999 in New Jersey. Sricharan was an active and enthusiastic participants in many TFAS activities. May their future be endowed with health, happiness and prosperity.

An Appeal:

If you wish please send us information and news about yours and your children achievements, marriages, births etc. We will publish them in Telugu Jyothi so that all of us can share your happiness and offer our congratulations .

తెలుగు జ్యోతి

 సంపుటి:16 ఏప్రిల్-మే 1999 సంచిక:3

The Telugu Fine Arts Society, Inc.
 (A tax exempt and not for profit corporation)
 10 Taylor Run, Holmdel, NJ 07733

తెలుగు కళా సమితి

Board of Trustees 1998 & 1999

President

Dr. Mrs. Janani K. Krishna
 10 Taylor Run
 Holmdel, NJ 07733
 P: (732) 957-0404
 F: (732) 264-1102
 sjkbkrish@worldnet.att.net

Vice President

Dr. Rama K. Narra
 P: (732) 828-8268
 narrark@aol.com

Secretary

Dr. K. Srinivas Rao
 76-22, 265th St.
 New Hyde Park, NY 11040
 P: (718) 347-9070
 F: (718) 343-3429
 rao@lij.edu

Treasurer

Dr. Murali R. Kolli
 P: (914) 357-1196
 mrkolli@aol.com

Committees

Annual Events

Dr. Satyaveni Rao
 P: (732) 335-7671
 satyaveni@aol.com

Membership Services

Dr. Ramakrishna Seethala
 P: (609) 936-9195
 seethalr@bms.com

IT Services & Special Projects

Mr. Shanthikumar Chilumula
 P: (732) 389-3008
 Shanthikumar@yahoo.com

Community Affairs:

Mrs. Seetha Avatapalli
 P: (609) 275-2802
 seetha10@hotmail.com

Youth Affairs:

Dr. Prem Nandiwada
 (732) 536-6375
 neelun@aol.com

Advisor:

Mr. Venkaiah Dama
 P: (718) 762-7173
 F: (718) 886-7007
 vdama@aol.com

మామాట

తెలుగు కళా సమితి కార్యవర్గం అకుంతితదిక్షతో ఎన్నో రకాలైన కార్యక్రమాలను ఏర్పాటుచేసి, ఆర్థికంగా పదికాలాలపాటు మనేటట్లు చేస్తున్నారు. వారందరికీ అభినందనలు. సంగీతమూర్తిత్రయదినోత్సవము, ఉగాది కార్యక్రమము జయపథంగా జరిగాయి. మరెన్నో కార్యక్రమాలకు ప్రణాళికలను రూపొందిస్తున్నారు. వీటినిన్నింటినీ సాధించడానికి మీయందరి చేయూత సహాయాలు కావాలి. ఎన్నో ఒడిదుడుకులకోర్పుకుని ఏర్పాటుచేస్తున్న కార్యక్రమాలలో మీరందరూ సకుటుంబంగా వచ్చి పాల్గొంటే కార్యక్రమకేకాక, వేదికమీద పాల్గొనే కళాకారులకు ప్రోత్సాహం, మున్ముందు మరెన్నో కార్యక్రమాలను చేపట్టటానికి ఉత్సాహం కలుగుతుంది. ఆమలుపరచి ఆదరిస్తారుగా.

మన కుటుంబాలలో ముఖ్యంగా బాలికలకు ఎన్నో వ్యాపకాలకు అవకాశాలున్నాయి, నృత్యమని, సంగీతమని, పియానో, వయోలిన్, బాలే క్లాసులు మొదలైనవి. అయితే బాలురకు తగిన అవకాశాలు లేవని పలువురు అనుకుంటారు. కానీ వారిని ప్రోత్సహిస్తే తబలా, మృదంగం, ఎన్నో రకాలైన ఆటలు ఉన్నాయి. మన కార్యక్రమాలకు వీరిని తీసుకొమ్మగలుగుతే ఎన్నో అవకాశాలు కనిపిస్తాయి. మనదేశంలో బాలురు ఒక వయస్సు వచ్చిన తరువాత ఇంట్లో ఉండే అవకాశాలు తక్కువ. తమ పరిసరాలలోని సంఘటనల ద్వారా తమ జీవనవిధానాన్ని రూపొందించుకోగలుగుతున్నారు. అక్కడ అందరూ తమలాంటివారే కాబట్టి వారిననుకరించి తమ పద్ధతులను మలచుకోవడానికి వీలుంటుంది. అయితే ఇక్కడి పరిసరాలు వేరు. మన సంస్కృతిని, భాషను, నడవడిని మన యింటిలో మాత్రమే నేర్పించగలము. అంటే మనం యువతతో మాట్లాడడమూ, వాళ్ళ కష్టసుఖాలలో పాలుపంచుకోగలగడమూ చేయాలి. ఎంతో సమాయాన్ని వెచ్చించగలగాలి. ఇందుకై కొన్ని అవసరాలను పిల్లల నిమిత్తం మానుకోగలగాలి. నిగ్రహించుకోగలగాలి. చిన్నతనంనుంచే ఒక క్రమపద్ధతిని అలవాటుచేయాలి. మనం ఆచరించి వారికి చూపాలి. ఈ మధ్య వలస వస్తున్న వారిలో దంపతులిరువురూ ఉద్యోగిగస్తున్నా, దైనందిన కార్యాలతో సతమతమవుతూ పిల్లలపెంపకానికి తగిన సమయం వెచ్చించలేకపోతున్నారు. స్థిమితంగా ఒక నిర్ణయమైన జీవనవిధానానికి రూపకల్పన చేసుకోవాలి. వచ్చే మిలినియం కంప్యూటర్లమయం కాబట్టి అంతా స్పీడ్.. గంటలలో జరిగే వ్యవహారాలు మైక్రోసెకండ్లలో జరిగిపోతున్నాయి. మారుమూలలో జరుగుతున్న విషయాలు సెకండ్లలో తెలిసిపోతున్నాయి. అంటే ప్రతియొక్కరు కూడా అదే వేగంలో ఆలోచించాలి. ప్రవర్తించాలి.. మరి మీరేమంటారు?? ఇట్లు తమ నేస్తం..... కిడాంబి రఘునాథ్.

Editor, Telugu Jyothi
 Dr.Kidambi Raghunath
 1 Woodlake Drive
 Piscataway, NJ 08854
 P: (732) 463-0876
 F: (732) 463-1221
 Kidambil@aol.com

Associate Editor
 Dr. Murty P. Bhavaraju
 1061 Vail Road
 Parsippany, NJ 07054
 P: (973) 334-4586
 F: (973) 334-9086
 m.p.bhavaraju@ieee.org

Telugu Jyothi Committee:

Dr. Kidambi Raghunath, Dr. Murty Bhavaraju, Mr. Bose Bethanapalli, Mrs. Bharati Bhavaraju, Mr. Ramakrishna Chalikonda, Dr. Janani Krishna, Mrs. Suprabha Pavuluri, Mr. Diwakar Peri, Mr. Raghava Ponnaluri, Mr.Rao Potharlanka, Mrs.Prabha Raghunath, Dr. D. Srinivasa Rao, Dr.K.Srinivasa Rao, Dr. K.V. Rao, Dr. P. Venugopala Rao, Mr. U. Anantha Sudhakar, Dr. Sathyam Upadrashta.

విషయసూచిక

1. From the President.....	3
2. మామాట.....	4
3. పేరిణి శివతాండవం...వ్యాసం..జననీ కృష్ణ	5
4. ఫందేమాతరం..... జననీ కృష్ణ	5
5. దుర్గాదాయ దేశముఖ్... గురజాడ సత్యకుమారి	9-11
6. పాడాలనుకున్నపాట... గేయం..దూసి ధర్మారావు..	11
7. అంతంకాదిది ఆరంభం...కథ... మంగళా కందూర్.....	12-13
8. పిల్లి-పూజ... కథ...పాలన.....	13
9. మనుచరిత్ర.... వ్యాసం... రాధికా శాస్త్రి.....	15-17
10. Refections of NY.. Poem.. Bulusu Lakshman	17
11. Matrimonials....	19
12. Application Form....	20
13, Pelli Pandiri... Details	21-22
14. కవితా పరిష్కారం.... దూసి ధర్మారావు.....	23
15. వరలక్ష్మీదేవి కీర్తన..... చల్లా సత్యవతి.....	23
16. నాన్నకో ఉత్తరం...కథ... వి. స్రతిమ....	24,25
17. మెఱపులు-పెద్దలు.....వేమూరివేంకటరామనాథం.	26,27
18. హైదరాబాదు లేఖ.. ముదిగొండ శివసూర్యం..	27
19. ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్యం... ఎం. ఆర్. అక్కపెద్ది.....	29
20. ధర్మం.. అధర్మం... సీరియల్... బోస్ బేతనపల్లి.....	30,31
21. గుణనిధి.... గేయం... శేషం సుప్రసన్నాచార్యులు.....	33
22. శిశుసహాయం... గేయం.. ఎన్.ఎస్. రాజకొండ.....	33
23. In Memoriam.....	35
24. Telugu Jyothi... Konakanchi.....	35
25. Love and Peace... Konakanchi.....	35
26. కల కరిగంది... కథ... ఎన్. ఎస్. మూర్తి.....	36-37
27. పోతనార్యుడు..... సుప్రభ.....	37.

 We acknowledge with thanks Mr. Kanuri Jagadish Prasad, the Editor and the management of Andhra Jyothi weekly and Mr. K.V. Govinda Rao, the Editor of Wisdom magazine for permitting us to publish articles from their magazines.

పేరిణి శివతాండవం

జననీ క్షణ, Holmdel, NJ

శ్రీ. శ. 13వ శతాబ్దంలో కాకతీయ సామ్రాజ్యం మహోన్నత స్థితిలో నుండినది. కాకతీయరాజులలో పేరెన్నికగన్నవారు గణపతిదేవుడు. అతని పుత్రిక రుద్రమదేవి. గణపతి దేవుని సైన్యాధిపతి 'జాయప్ప సేనాని'. శౌర్య పరాక్రమము లందే గాక, సంగీత నాట్య శాస్త్రములలో సాటిలేని మేటి పండితుడు. జాయప్పవారు 'సంగీతరత్నావళి', 'నృత్యరత్నావళి' అను రెండు మహా గ్రంథములు రచించినారు. వారి వద్దనే 'రుద్రప్ప' గా పేరిగిన రుద్రమ దేవి యుద్ధవిద్యతో బాటు, మక్కువతో నాట్య శాస్త్రాభ్యాసం చేసిరి.

నాట్యకళా సృష్టిలో, ధృవద - మృదంగ ధ్వనులు మేళవించి శివ ప్రేరణగా పేరిణి తాండవ రీతిని రూపొందించిన ఘనులు జాయప్ప సేనాని. కాకతీయరాజులు వీరశైవులు. వారి పాలనలో ప్రతిదినమూ రెండు పూటలా శివాలయంలో పూజలతో బాటు దైవ నన్నిధిని పేరిణి శివతాండవ నృత్యం ప్రదర్శించడం ఆచారమైనది. వీర రస ప్రధానమైన ఈ నాట్య కళారూపం, యుద్ధమునకు తరళివెడుతున్న యుద్ధవీరులకు రుద్ర ప్రేరణగా నిలిచి 'ప్రేరిణి' నామమును సార్థకం చేసినది. 'ప్రేరిణి' నామము వాడుకలో 'పేరిణి' గా మారింది.

పేరిణి శివతాండవ నృత్యం 3 భాగములు మొదటిది : 'ప్రేరణ' వీరరస భూయిష్టమై పద్మోచ్చారణ కనుగుణంగా పాదముల-హస్తముల వడి, కదలికలలో సహన-సత్కార విన్యాసములు ప్రదర్శించడం, యిందులో పాట-పల్లవి కన్నా శబ్దమునకు ప్రాధాన్యత ఎక్కువ రెండవది : 'శృంగనర్తనం' యిందులో శివస్తుతి - నాట్యం వున్నవి. మూడవది : 'పంచముఖ శబ్దనర్తనం' అష్టమూర్తి అయిన పరమ శివుని పంచ భూతముల రూపంలో ఆరాధించడం. మూడు భాగములు కలిపి పేరిణి శివతాండవ ప్రదర్శన పూర్తిగా 80 నిమిషములవుతుంది.

రుద్రమదేవి పుత్రుడు, ప్రతాపరుద్రుని కాలంలో కాకతీయ రాజ్యం తురుష్కులచేజిక్కింది. ఫలితంగా పేరిణి తాండవం కనుమరుగైనది, సంగీత రత్నావళి ధ్వంసమైనది. నృత్య రత్నావళి మాత్రమే నేటికీ మనకు మిగిలినది. ఈ గ్రంథమును ఆధారంగా చేసుకుని, పాలంపేటలో నున్న రామప్ప గుడిలోని శిల్ప భంగిమలను పరిశీలించి, ప్రముఖ నాట్య శాస్త్రాకోవిదులు శ్రీ నటరాజ రామకృష్ణ గారు నేటి పేరిణి శివతాండవ నృత్యమునకు రూపకల్పన చేసి వున్నరుద్ధరించెరి.

1975 సం॥ హైదరాబాద్ లాల్ బహదూర్ ష్రీడియంలో జరిగిన ప్రపంచతెలుగు మహోసభలో ప్రప్రథమంగా నటరాజ రామకృష్ణగారి శిష్యులు పేరిణి శివ తాండవం ప్రదర్శించడమైనది. అమోఘము, అద్వితీయమైన ఈ పేరిణి నాట్యం పురుషులకు మాత్రమే పరిమితమవడంతో, ఈ పాతకేళిలో నూ ప్రచారవేగము నందుకోలేకపోయింది.

శ్రీ నటరాజ రామకృష్ణ గారు దాదాపు 40 నాట్య లక్షణ గ్రంథములను రచించినారు. అందులో 'పేరిణిశివతాండవం' అమూల్యమైనది. 1972 సం॥ రాజమండ్రిలో నాట్యకళాకారులందరూ కలిసి సదస్సుజరిపి, ఆలయ సాంప్రదాయ నృత్యము లన్నింటినీ ప్రత్యేకముగా సమీకరించి, శ్రీ నటరాజ రామకృష్ణగారి ఆధ్వర్యంలో 'ఆంధ్ర నాట్యము' ను సృష్టించి రూపొందించిరి. నటరాజ రామకృష్ణగారి కల్పనలో రూపొందించిన పేరిణి శివ తాండవం, ఆంధ్ర నాట్యం తరచు జంట నాట్యములుగా ప్రదర్శించబడి జనాదరణ పొందుచున్నవి.

వందేమాతరం

--జనని కృష్ణ

"జననీ జన్మ భూమిశ్చ స్యర్థాదపి గరియసీ" - అన్నారు. తల్లిప్రేమ స్వర్గధామం కన్నా మిన్న. బిడ్డ పుట్టగానే ఆ బిడ్డ భవిష్యత్తు నూహించుకుని, కలలు కనిపొంగిపోతుంది కన్న తల్లి. అదే బిడ్డ పెరిగి ప్రయోజకుడైన తర్వాత చూచి గర్విస్తాడు తండ్రి. యిదే తల్లి ప్రేమకూ, తండ్రి ప్రేమకూ వ్యత్యాసం.

సుఖదుఃఖాలు వెలుగు నీడలలాగా వెన్నంటి వుంటాయి. సుఖాలని అందరితోనూ పంచుకోగలం కానీ దుఃఖాన్ని కొందరితోనే చెప్పుకోగలం. కష్టాలలో గుర్తు వచ్చినవారు, ఆదుకున్నవారు నిజమైన ఆత్మీయులు. కష్టాలలో చాలామంది భగవంతుని స్మరిస్తారు. కానీ బాధలలోనూ, భయంలోనూ కూడా తెలియకుండానే అందరం "అమ్మా", "అమ్మో" అని తలుస్తాం. "God cannot be everywhere, that's why he created Mothers" అంటారందుకే. సృష్టి ధర్మాననుసరించి చతుష్పాదజంతువులకు, ప్రతి మానవునికి కన్న తల్లి వుంటుంది. చివరకు సద్యోగర్భ సంజాతులకు, Jesus Christ కు కూడ!

సృష్టాదిలో భాషలేకున్నా ధ్వని మాత్రం వుంది. ప్రాణ వాయువులా మన చుట్టూ నిండిన ఆ శబ్దం "ఓంకారం" (AUM) యిది. అకార, ఉకార, మ్లకారముల సమ్మేళనం. దీనికి భాషతో సంబంధం లేదు. మూగవారిలో, పురిటి బిడ్డలలో, జంతు శబ్దాలలో, ధమరుక మ్రోతలలో, తంత్రి నాదంలో, వాయుధ్వనిలో కూడ అ-ఉ-మ శబ్దాలను (ఓంకారాన్ని) వినగలం.

ఓంకారములోని అకార, మకారముల కలయిక "అమ్మ" అనేమాట. అనురాగం, మ్ల మకారం వేళవించిన ఈ మాటలో దైవత్వముంది. అరవం, అరవం అంటూనే అరిచే అరవవారు "అమ్మా ఎనడు తమిళ్ వార్తై" అంటూ అరచి పాడినా, యీ "అమ్మా" అనే మాట తెలుగు, తమిళులకు పరిమితం కాదు. మా, మాతే, మాతా, Ma, Mama, Mom యీరకంగా అన్ని భాషలలోనూ అ-మ అక్షరాల కలయిక వుంది. అందుకే "అమ్మ" అనే మాట ఓంకారమంత పవిత్రమైనది. యిది భాషాతీతం, భాషగోచరం.

Bible అమ్మలో నున్న 10 Commandments వలె, మానవ జీవితాలమను నిర్దేశిస్తూ మన వేదాలలో 21 నిబంధనలు రాసి వున్నవి. "సత్యం వద, ధర్మం చర" మొదలైనవి. వీటిలో ప్రప్రథమమైనది "మాతృ దేవోభవ" The first Commandment of Hinduism. కన్నతల్లి అయినా పెంచిన తల్లి అయినా మాతృమూర్తిని కేవలం "Mothers Day" రోజున మాత్రం కాదు ప్రతి నిత్యం గుర్తుంచుకోవాలి.

మాతృదేశాన్ని (భూమాత), ప్రకృతి మాతను, మాతృమూర్తిని ఒకే రూపంలో ఆరాధించి, వారిపైనున్న అనురాగాన్ని, మమకారాన్ని తెలియ చేసే గీతం "వందేమాతరం". భారతీయుడు వ్రాసిన అసాధారణ భావగీతం కేవలం ప్రభోధనాత్మకమైన దేశభక్తి గేయం కాదు. యీపాటను నిజానికి భారతీయులే కాదు ఏ దేశీయులైనా పాడుకోవచ్చు.

"సుజలాం, సుఫలాం మలయజ శీతలాం
సస్యశ్యామలాం మాతరం" యిది మాతృభూమిపై మమకారం
"శుభ్రజ్యోత్స్నా పులకిత యామిసిం
పుల్ల కుసిమితా ధ్రుమదళ శోభిసిం" యిది ప్రకృతిమాత వర్ణన
"సుహాసినిం, సుమధుర భాషిణిం
సుఖదాం, వరదాం, మాతరం వందే మాతరం" యిది మాతృమూర్తికి

శ్రద్ధాంజలి.
నాకు నచ్చిన పాట, నేను మెచ్చిన పాట, తరచు నేను పాడుకునే పాట....
"వందేమాతరం".....

TRI-STATE TELUGU YOUTH GROUP

Cordially invites...

WHO: *The Next Generation of Telugus (For Young Adults Ages: 21 & up)*

WHAT: **"THE TELUGU YOUTH PICNIC"**

WHEN: **Sunday, July 18, 1999 from 11AM To 7PM**

WHERE: **Mercer County Park - West Picnic Area in West Windsor, New Jersey**

WHY: **To Join Us for Fun And Enjoyment in the Great Outdoors!!!**

This picnic area is situated along Side Lake Mercer and within walking distance of the marina. Attractions: Boating, Hiking, Games, Entertainment & Good Food!

Donation: \$10.00/per person

Please register early to allow for sufficient food accommodations to be made.

**** SPECIAL NOTE ****

The next generation of young Telugus are all well accomplished - but spread out. WE want to give an opportunity to all the Telugu youth in the Tri-State area to come together & get to know each other. Its time to form special interest & support groups in order to exchange views, share ideas, and network. We hope this will help to build a bridge between the Indian raised and American raised Telugu youth. Come and join the main stream and create joint endeavors for the future. Remember united you stand, divide you fall! The future is yours and you need each other to maintain our roots and culture. Think of Indo-American relations and relatives...

Most of all enjoy the day & have fun!

WE NEED VOLUTEERS AND ORGANIZERS TO PLAN & CONDUCT THIS PICNIC.

Please call and express your opinion.

Satyaveni Rao	(973) 335-7671	K. Srinivasa Rao	(718) 347-9070
Janani Krishna	(732) 957-0404	Seetha Avatapalli	(609) 275-2802
R. K. Narra	(732)828-8268	Murali Kolli	(914)357-1196

Supported & Sponsored by TFAS

Telugu Fine Arts Society

Proudly Presents

Swara Madhuri

(Dedication to Late Sri Ghantasala on his 25th anniversary)

On June 6th 1999 3:30 p.m.

At Matawan Regional High School, Matawan, NJ

Musical Concert in TELUGU by
Smt P. Suseela & Sri V. Ramakrishna

2:30 p.m. - Registration & Snacks. 3:30 p.m. Music Program.

- Live Orchestra from India. Popular TELUGU songs (Golden Hits)
- Ghantasala Duets. All time favorites. (Raving reviews from Seattle & Texas)
- This troupe is NOT performing in TANA.

Tickets: Adults: \$25, \$15 Senior/Child: \$15, \$10

Note: Children under 5 are free. Advance purchase recommended.

For tickets and information please call:

Dr. Srinivasa Rao	718.347.9070	Dr. Janani Krishna	732.957.0404
Dr. Prem Nandiwada	732.536.6375	Dr. Murali R. Kolli	914.357.1196
Mrs. Seetha Avatapalli	609.275.2802	Dr. Rama K. Narra	732.828.8268
Movie Time Video	732.283.9060	Shanthi Kumar Chilumula	732.389.3008
Dr. Satyaveni Rao	973.335.7671	Dr. Seethala Ramakrishna	609.936.9195

Directions:

From 287 & NJ Turnpike:

Take GS Parkway south to exit 117 (Hazlet). After the toll continue on the right to Rt 35 South. At the 3rd traffic light (K Mart Plaza) take right onto Bethany Road. It becomes Church Street). At the 5th light take right turn onto Atlantic Avenue (Methodist Church at the corner). School is on the Right side after the church.

From Route 1 & 18:

Follow route 18 south to route 516 - Matawan (Oldbridge) Travel through Oldbridge to Matawan. Take Right onto Route 34 (Dunkin Donuts at the corner). Take first left onto S Atlantic Avenue. The school is on the right after the light adjacent to the Church.

By train:

Take NJ transit Coastal line to Matawan station. Walk on Atlantic Avenue for Half mile to the school.

Visit TFAS on web @ www.tfas.net

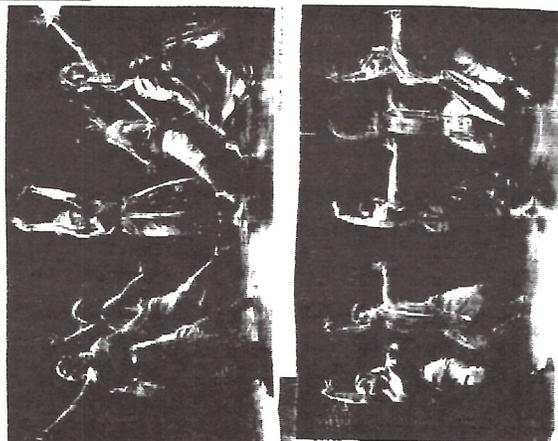
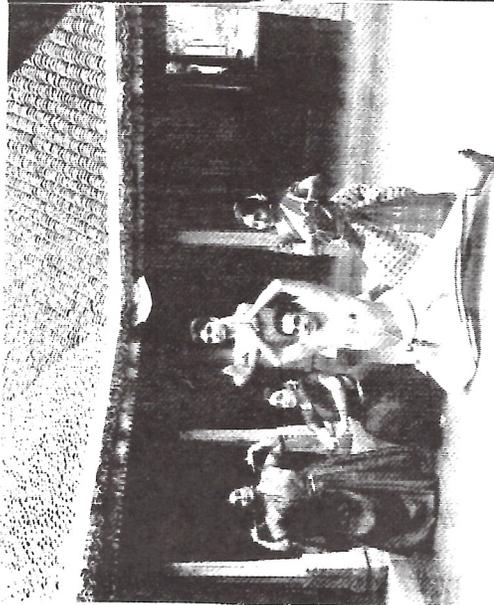
INDO-AMERICAN CULTURAL & RELIGIOUS FOUNDATION, INC.

(a nonprofit organization registered in New Jersey)

in aid of Hindu Samaj's Temple & Community Center Building Project
 presents
 a dance drama performed by a 11-member troupe from India

ABHYAASA, a Journey toward Perfection

A highly creative production that presents a day's life in a gurukulam allowing challengingly free rein to India's most talented Bharatha Natyam dancers, guided by Guru Adyar K. Lakshman, and full fledged concert musicians. Perfection awaits with bemused patience at the end of a long and arduous road. The journey is a road cobbled with millions of stones of practice. Abhyaasa depicts this journey under the guidance of Guru Padmashri Adyar K. Lakshman.

SUN., JUNE 6, 4:00 pm
 at **NORTHERN VALLEY HIGH SCHOOL**
 (airconditioned auditorium)
 162 Knickerbocker Road, Demarest, North Jersey

RESERVED TICKETS: \$50 Patron; \$35 (4 for \$120 if paid for by 5/22/99)
UNRESERVED: \$25 (5 for \$100 if paid for by 5/22/99); \$15

TICKET ORDER FORM:
 To: IACRF, c/o Bargavi Sundararajan, 15 Lenox Street, Edison, NJ 08817. Please
 send _____ tickets @ \$_____ each and _____ tickets @ \$_____. I am enclosing check payable to IACRF for
 \$_____. Name _____ Address _____
 E-mail address, if any: _____ Phone: _____

CALL FOR TKTS & INFORMATION:

Bargavi Sundararajan (732) 819-0773	Dinesh Khosla (201) 934-6818
Rajam Ramanathan (201) 666-6811	Suresh Seth (201) 569-8843
Sudha Parameswaran (201) 476-0962	Prem Kumar (201) 768-2159
Sujatha Rau (609) 890-2182	Shyamala Shankar (914) 359-6795

DIRECTIONS to auditorium: 1. From South Jersey: Take GS Pkwy North, exit 168. Turn right onto Washington Avenue. At 4th light, turn right onto Broadway which becomes Old Hook Road. Go past 6 lights. At 7th light, make right onto Knickerbocker Rd. Go past one light. School is on left. 2. From Upstate NY: Palisades Pkwy S. exit 5S, proceed 5.9 miles passing 8 lights on 303 South which becomes Livingston Ave which becomes Knickerbocker Rd. Find school on your left after Durie Ave. 3. From NYC: Take GW Bridge, exit to Palisades Pkwy North, Exit 2 to 9W. At light left to 9W South towards Closter. At first light, make a right to Closter Dock Road. Follow 1 above. By bus from NYC: Take Red & Tan Lines Bus No.20 from Port Authority Bus Terminal. Bus Info: 212-564-8484 or 914-356-0877.

The troupe: Guru Adyar K. Lakshman Dancers: G. Narendra, C. A. Joy, Bragha Besell, Sreelatha Vinod Kumar, Mahalakshmi. Musicians: O. S. Arun, K. T. Sivaganes, Ramesh Babu, B. Muthu Kumar. Manager: K. S. Subramanian.

THIS IS THE ONLY AND LAST PROGRAM IN THE TRISTATE AREA.
 Order your tickets **EARLY** to avoid disappointment!

PRESS REVIEW: "The world premiere (at Madras Music Academy on March 6) was exceptionally brilliant and successful, the choreography, vocals and artistes all vying with one another to better each other."

‘సాంఘికసేవామాత’ గా కొనియాడబడిన

శ్రీమతి దుర్గాబాయి దేశ్ముఖ్

గురజాడ సత్యకుమారి, Fremont, C.A 94536

లలితా సహస్రనామాలలో దేవిని ‘పుణ్యశ్రవణకీర్తనా’ యని ‘పుణ్యకీర్త్యే’ అని స్తుతించారు. ఆ విధంగా మహనీయులను గురించి చెప్పుకుంటే అది పుణ్యశ్రవణకీర్తన అవుతుంది. కొందరిని గురించి వింటే రాత్రి భయంకరమైన కలలు ఎలా వస్తాయో మరికొందరిని తలచుకుంటే, వారు చేసిన ఘనకార్యాలు పునశ్చరణ చేసుకున్నా మనమనస్సు ఉప్పొంగిపోతుంది. ఆనందంతో, తృప్తితో నిండిపోతుంది. ఈ కోవలోకి చెందినవారు శ్రీమతి దుర్గాబాయి.

“ప్రతి వ్యక్తికి జీవితంలో పైకి వెళ్లే అవకాశాలు వస్తాయి. కాని కొందరికి వాటిని ఉపయోగించుకునే శక్తి లేక జారవిడుస్తారు. కొందరు వాటిని ఉపయోగించుకుంటారు. అది వారి వ్యక్తిగత వికాసానికి మాత్రమే సహాయకారి అవుతుంది. ఎక్కడో అరుదుగా ఒకరిద్దరు కనిపిస్తారు. తమకు లభించిన అవకాశాలను ఉపయోగించుకొని ఉన్నత పథం చేరడమే కాక, ఆ శక్తిని జనోపయోగంగా చేసి సేవా కార్యాల ద్వారా అనేకుల ఔన్నత్యానికి సహాయపడి తమ జీవితాలను సద్వినియోగపరచుకొని సార్థకం చేసుకుంటారు. మన దుర్గాబాయిమ్మ గారు ఆ కోవకు చెందిన అపూర్వ వ్యక్తులలో ఒకరు” అంటారు దుర్గాబాయి గారి గురించిన అక్షర సత్యాలైన మాట, శ్రీమతి విద్యాదేవి ఓం ప్రకాష్.

ఆమె జీవితమనే పాఠశాల నుండి పిల్లలు, యువకులు, పెద్దలు గృహిణులు, రాజకీయ నాయకులు, ఉద్యోగులు, వ్యాపారులు అందరూ నేర్చుకోదగిన సత్యాలు, పాఠాలు చాలా ఉన్నాయి.

పది సంవత్సరాల బాలికగా దుర్గాబాయి కాకినాడలో మొట్టమొదటి హిందీ పాఠశాల ప్రారంభించారు. శ్రీ దినవహి సత్యనారాయణ గారి వద్ద తాను హిందీ నేర్చుకొని తన కంటే పెద్దవారికి ఆమె హిందీ నేర్పేవారు. ఆమె హిందీ స్కూలు చూసిన శ్రీ జమునాలాల్ బజాజ్ ‘పన్నెండేళ్ల బాలిక ప్రిన్సిపాలుగా స్కూలు నడపడం తాను యావద్భారతదేశంలోనే చూడలేదని ఆశ్చర్యం ప్రకటించారు. నూలు వడకడం, ముగ్గులు వేయడం, వీణ వాయింపడం, చక్కగా పూలజడవేయడంలో ఆమె అందే వేసిన చేయి. వయోవృద్ధులైన తన శిష్యురాళ్లకు దేశభక్తి గేయాలు నేర్పడమే కాక కాంగ్రెసు సభలకు వారిని వాలంటీర్లుగా కూడా తర్ఫీదు ఇచ్చారు. వయస్సులో చిన్నదవడం చేత తాను మాత్రం వాలంటీరు కాలేకపోయారు. కాని బేగం ఆలీకి హిందీలో మాట్లాడుతూ గైడుగా వ్యవహరించగలిగారు. ఒకసారి రాజమండ్రిలో జరిగిన బహిరంగసభలో గాంధీగారు ఉపన్యసించారు. ఆ సభలో 11 ఏండ్ల దుర్గాబాయి గారు గాంధీ టోపి ఒకటి సంపాదించి దాని నిండా ధనం చందాలు వసూలు చేసి ఆ జన ప్రవాహంలో తోసుకుంటూ వెళ్లి వేదికపై వున్న గాంధీజీకి స్వయంగా ఆ ధనాన్ని సమర్పించడమే కాక తన చేతి బంగారు గాజులను కూడా ఇచ్చారు.

‘నిర్భయత్వం, నిర్మోహమాటం ఆవిడకు జన్మతః వచ్చిన స్వభావాలు, ఆ నిర్భయత్వమే ఆమె లక్ష్య సాధనలో లక్ష్య భుద్ధికి దోహదం చేసిందని, నా అభిప్రాయం. ఆమె ఏ రంగంలో కృషి చేసినా చెప్పిన మాటకూ చేసిన పనికి తేడా ఏ మాత్రం వచ్చేదికాదు’ అంటారు ఆమె జీవిత చరిత్ర వ్రాసిన శ్రీమతి నేతి సీతాదేవి. ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన దుర్గాబాయి విదేశీ వస్త్రాలన్నిటినీ కుప్పగా తగులబెట్టారు. ఇంకెన్నడూ విదేశీ వస్త్రాలు ధరించలేదు. అంత చిన్నతనంలోనే ఆమెకు అంత తెగువ, సాహసం, దేశాభిమానం ఉన్నాయి. పువ్వు పుట్టగానే పరిమళిస్తుందంటారు. ఇదేకాబోలు. నేషనల్ కాంగ్రెసు జరిపే ఖాదీ ప్రదర్శనకు టిక్కెట్టు లేకుండా ప్రవేశిస్తున్న నెహ్రూగారిని నిర్భయంగా ఆపింది కర్తవ్య పరాయణత్వమే సుగుణంగా కల దుర్గాబాయి. బురఖాలలో మగ్గిపోతున్న ముస్లిం

స్త్రీలను, సంఘం చేత వెలివేయబడిన వేశ్యలను కూడా ఒకచోట చేర్చి మహిళాసభ ఏర్పరచి, గాంధీజీని ఆ సభకు అయిదు నిమిషాల కోసం వచ్చే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ఆమె కాంగ్రెసు నాయకులనుకోరారు. ఆమె చిన్నపిల్ల కావడం చేత అంత తీరిక గాంధీజీకి లేదని, 5 వేలు చందాగా వసూలు చేయగలిగితే ఆ ఏర్పాటేదో చేయడానికి ప్రయత్నిస్తామన్నారు, వారు. ఆమె వెంటనే చిన్న చిన్న నాటికలు వేయించి 5 వేలు కోరిన వారికి 25 వేలు పోగుచేసి చూపించారు. అన్న మాట తప్పలేక నాయకులు గాంధీజీని మహిళా సభకు తీసుకొని వచ్చారు. ఆ సభలో తానే తెలుగులోకి తర్జుమా చేస్తూ గాంధీజీ చేత రెండు గంటలు అసర్గళంగా ఉపన్యసించజేసిన ఘనత దుర్గాబాయిది. అప్పటినుంచే శ్రీ కొండా వెంకటప్పయ్యగారికి బదులు ఆమె అనువాదకురాలిగా వ్యవహరించారు.

యువతిగా ఆమె తన స్థానాన్ని అర్థం చేసుకున్నారు. గృహిణిగా వాలుగు గోడల మధ్య ఆమె ఇమడలేకపోయారు. భర్త శ్రీ గుమ్మడిదల సుబ్బారావు గారికి తనకు గల స్త్రీ సేవాభిలాషను, జాతీయ ఉద్యమంలో పాల్గొనాలనే కాంక్షను తెలియజేశారు. శ్రీ సుబ్బారావుగారు ఆమెను అర్థం చేసుకొని తమ ఇంట్లోనే బాలికాపాఠశాలను పెట్టి ఆర్థికంగా కూడా సహాయం చేశారు. అయినా ఆమె కోరిక తీరలేదు. సంఘ సంస్కరణాభిలాష, స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో ముందడుగు వేయాలనే ప్రగాఢమైన వాంఛ ఆమెను గృహిణిగా బందీని చేయలేకపోయాయి.

‘దుర్గాబాయిలో ఒక ఆపరాని అడ్డులేని తరగిపోని శక్తి ఉన్నది. ఆమె నిరంతరచేతనా ప్రవాహం, సామాన్య స్త్రీలా ఇంటికి భర్తకూ, కుటుంబానికీ, కట్టుబడి కావడం పెట్టలే పట్టుచీరెలు, ఇనప్పట్టెలో నగలూ అలంకరించుకొని పాడీ పంటా భర్తా పిల్లలనూ కంటికి రెప్పలా చూసుకుంటూ ‘ఉత్తమ ఇల్లాలు’ లా అతిథి అభ్యాగతులతో పచ్చగా కాపురం చేసేటందుకామె సృష్టించబడలేదు’ అంటారు శ్రీ మోటూరి సత్యనారాయణగారు. ఈ సాంసారిక బంధనాలను ఆమె ఎలా విడిపించుకున్నారో చూద్దాం. అనారోగ్యంగా వున్న భర్తను మద్రాసు వైద్యం నిమిత్తం తీసుకొనివెళ్లి శ్రీకాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారి వెనుక ఇంటిలో కొంతకాలం బసచేశారు. అప్పుడే అక్కడే యువతిగా ఆమె ఘనకార్యాలకు ఉప్పు సత్యాగ్రహంలో పాల్గొనడం ద్వారా నాంది పలికారు.

ఉప్పు సత్యాగ్రహం దేశమంతటా చేయడానికి ఏర్పాట్లు జరిగాయి. కాని మద్రాసులో ఆసందడి ఏమీ కానరాలేదు. శ్రీటంగుటూరి ప్రకాశంగారు, శ్రీకాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు చీరాల వెళ్లమని నిర్ణయించారు. ఇది తెలిసిన దుర్గాబాయి ప్రకాశంగారిని కలిసవప్పించి, వారి వెంట నాగేశ్వరరావుగారి దగ్గరికి వెళ్లి వారిని కూడా వప్పించి మద్రాసులో ఉప్పు సత్యాగ్రహం ప్రారంభింపజేశారు. శ్రీ ప్రకాశంగారు అరెస్టు అవుతూ దుర్గాబాయికి నాయకత్వ బాధ్యత అప్పగిస్తే, వందలకొలది వాలంటీర్లతో సత్యాగ్రహం జయప్రదంగా నడిపారు. లాఠీ దెబ్బలతో వళ్ళంతా రక్తసిక్తమైనా పట్టువదలని, గుప్పిటలో ఉప్పవదలని ఆమెను పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. దక్షిణ ప్రాంతంలో ఉప్పు సత్యాగ్రహానికి నాయకత్వం వహించిన ప్రథమ మహిళ ఆమె. యువతులు తమ అంతరాత్మ యొక్క సదాలోచనను చక్కగా అకళింపుచేసుకొని సన్మార్గంలో తమ జీవితాన్ని నడపడం ఆమె జీవితం నుండి నేర్చుకోవాలి.” “అంతరాత్మయే సరియైన గురువు” అంటారు దుర్గాబాయి.

విద్యార్థులు విద్య ఎంత పట్టుదలతో, కృషితో అభ్యసించాలో ఆమె నుండి నేర్చుకోవాలి. ఉప్పు సత్యాగ్రహ సమయంలో జైలుకు వెళ్లిన దుర్గాబాయి జాతీయ ఉద్యమంలోనే కాక స్త్రీ జనాభ్యుదయ లక్ష్య సిద్ధికి కూడా ఆంగ్ల విద్యాభ్యాసం ఆవశ్యకత గుర్తించి, జైలు జీవితాన్ని ఎ.బి.సి.డిలు దిద్దుకోవడంతో సద్వినియోగ

పరచుకున్నారు. విడుదలై వచ్చాక శ్రీ గోరా గారు ఉపాధ్యాయులుగా బెనారసు మెట్రికు చదవడం ప్రారంభించారు. అప్పటికే జాతీయ నాయకురాలిగా పేరు సంపాదించిన ఆమె తిరిగి చదువులో తల దూర్చడం గాంధీ నెహ్రూలొంటి నాయకులకు ఇష్టం లేకపోయింది. కాని వారి మాటను ఆమె సవినయంగా కాదని ఆంగ్ల విద్య నేర్చుకోడానికి కృత నిశ్చయులయినారు. మెట్రికు పరీక్షా సమయంలో తడవ పోసినా శ్రీ మదనమోహన మాలవ్యా గారిని ప్రార్థించి వేరే గదిలో కూర్చుని పరీక్ష వ్రాయడానికి అనుమతి పొంది దిగ్విజయంగా పాసయ్యారు. అంతటితో సంతృప్తి పడక మాలవ్య గారికి ముఖ్యంగా తన ఆర్థిక పరిస్థితి వివరించి చెప్పి, వారి సహకారంతో ఉచిత వేతనం పొంది బెనారస్ యూనివర్సిటీలోనే ఇంటరు పూర్తి చేశారు. మాలవ్యాగారు స్త్రీలకు రాజకీయశాస్త్రం విషయంగా అనవసరమన్నారని, వారిపై ఆసారగౌరవం వున్నప్పటికీ, ఆ విషయం ప్రాముఖ్యత తెలిసిన దుర్గాబాయి విశాఖపట్నం వచ్చి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో బి.ఎ., ఆనర్సుకు దరఖాస్తు పెట్టారు. ఆమెకు రాజకీయాలతో గల సంబంధం తెలిసిన వైస్ ఛాన్సలర్ శ్రీ సి.ఆర్. రెడ్డిగారు ఆమెను కాదనలేక లేడిస్ హాస్టలు లేదనే సాకుతో సీటు ఇవ్వడానికి నిరాకరించారు. ఆరుగురు విద్యార్థినులువుంటే లేడిస్ హాస్టలు ప్రారంభిస్తామన్నారు. వెంటనే దుర్గాబాయి గారు పేపర్లో ప్రకటన ఇచ్చి వచ్చేందు మంది విద్యార్థినులను తీసుకొని వచ్చి లేడిస్ హాస్టలు ప్రారంభించడానికి కారణభూతురాలైనారు. ఇక్కడ మొదటి మార్కులు ఆమెకే. 'అప్పట్లో వైస్ ఛాన్సలర్ శ్రీ సి. ఆర్. రెడ్డి గారితో వాదించి (ఇంచుమించు పోరాడి) యూనివర్సిటీ వారిచేత లేడిస్ హాస్టలు తెరిపించిందామె" అంటారు ఆమె సహాధ్యాయి శ్రీ వేదుల జగన్నాథం. ఆ విధంగా ఆమె లా పట్టభద్రురాలయ్యే వరకు చదువు ఆపలేదు" "విద్యాతురాణాం న నిద్రా న సుఖం" అనే సూక్తి ఆమె పట్ల అక్షరసత్యం. విద్యార్థులు తమకు ఉపయోగించే న్యాయమైన కోరికల కోసం పోరాడాలి కాని అనవసరమైన రాజకీయాలలో తలదూర్చి బస్సులు తగులబెట్టడం అధికారులను ఘెరావోలు చేయడం లాంటివి చేయకూడదని ఆమె విద్యార్థి జీవితం నిరూపించింది. ఆమె విద్యార్థిగా మారాక రాజకీయాలజోలికి వెళ్లేదు. విద్యార్థి జీవితాన్ని, రాజకీయాలను క్షీరసీర న్యాయంగా వేరుచేసిన రాజహంస.

బెనారసులో చదువుకున్నప్పుడే ఆమె శ్రీ మాలవ్యాగారి సేవా కార్యక్రమాలు, విద్యాసంస్థలను, అవి పనిచేసే విధానాలను నిశితంగా పరిశీలించారు. శ్రీమాలవ్యాజీ బెనారసు హిందూ విశ్వవిద్యాలయాన్ని ప్రారంభించి ఏ విధంగా పైకి తీసుకొనివచ్చారో, స్త్రీ విద్యపట్ల వారికెంత ఉత్సుకత, గౌరవం ఉన్నాయో బాగా ఆకళింపు చేసుకున్నారు. అదే ఆవిడ మద్రాసు చేరి లాయరుగా ప్రాక్టీసు మొదలుపెట్టినా ఆంధ్రమహిళా సభ ప్రారంభించడానికి అంకురమైంది. ఆమెకు చిన్నతనం నుంచే స్త్రీ విద్య, సాంఘిక సంక్షేమం హృదయాంతరాళాలలో ఎక్కడో వుండి ఎప్పుడూ ఆవిడను ఆ వైపుగా వెళ్లడానికి ప్రోత్సహిస్తూ వుండేది కాబోలు. తన హిందీ పాఠశాలలో తల్లికే పాఠాలు నేర్చి ఆమె చేత హిందీ పరీక్షలు వ్రాయించింది. అదే 'అమ్మమ్మగారు' గా అందరికీ పరిచయమైన దుర్గాబాయి తల్లి గారికి కష్ట సమయంలో ఉద్యోగాన్నిప్పించింది.

మద్రాసు చేరి జూనియర్ లాయరుగా న్యాయవాదవృత్తి చేపట్టి తన జీవితానికొక స్థిరత్వం లభించిందని భావించిన ఆమె సంఘసేవాభిలాష తిరిగి తలెత్తింది. అమ్మమ్మగారు అప్పటికే ప్రారంభించిన 'లిటిల్ లేడిస్ ఆఫ్ బృందావన్' లో చిన్న పిల్లలు నృత్యం, సంగీతం, చిత్రలేఖనం నేర్చుకునేవారు. అదే క్రమంగా పిల్లల వెంట వచ్చిన తల్లులను ఆకర్షించి మహిళా కార్యక్రమాలకు ఆలవాలమై మహిళాసభగా రూపుదిద్దుకుంది. ఆనాడు స్త్రీలు బయటకు వెళ్లడమే తప్పగా భావించేవారు. అందులో అనాథలు, భర్త గతించిన స్త్రీలు ఇంటి పనులలోనే జీవితాలు గడిపేవారు. అటువంటి వారిని వారి ఇంట్లకు వెళ్లి వారి పెద్దలతో మాట్లాడి ఒప్పించి మహిళా సభలో చేర్పించి వారి చేత బట్టలు కుట్టడం, అల్లికలు, చాపలు, బుట్టలు నేయడం, నవారు నేత మొదలైన చేతి పనులలో శిక్షణ ఇప్పించేవారు. వారి జీవితాలకొక మార్గాన్ని, ధ్యేయాన్ని ఉత్సాహాన్ని కలుగజేసేవారు.

హిందీ పరీక్షలకు, బెనారసు మెట్రిక్కు పరీక్షలకు శిక్షణ ఇప్పించేవారు. ఆ విధంగా మద్రాసు, హైద్రాబాదులో మహిళాసభ ద్వారాఉపాధి కల్గిన మహిళలు వేలలో ఉన్నారు. ఈనాడు 'మాంటనరీ' అనే పేరుతో పిల్లలకు ఆటపాటలు నేర్పే స్కూళ్ళకు దుర్గాబాయి గారు మార్గం చూపిన ప్రథమ మహిళ. మద్రాసులో ఆంధ్ర మహిళా సభ ప్రారంభించిన ప్రథమ మహిళ కూడా ఆమెనే.

"కస్తూరిబా గాంధీ మెమోరియల్ ఫండు" మద్రాసు ప్రాంతానికి ఆమె మొదటి సెక్రటరీ. రాజ్యాంగ నిర్మాణ కమిటీలో దుర్గాబాయి ఒక్కరే స్త్రీ మెంబరు. ప్లానింగు కమీషనులో కూడా ఆవిడ ఒక్కరే స్త్రీ మెంబరానాడు.

ప్లానింగు కమీషను మెంబరుగా సాంఘిక సంక్షేమ విభాగానికి ఆమె బాధ్యత వహించగానే అంతవరకు కొంచెం తెరమరుగునవున్న సాంఘిక సంక్షేమ భావన ఆమెలో విజృంభించింది. నెహ్రూ గారితో పైనాన్న మినిష్టరు శ్రీ సి.డి. దేశముఖ్ గారితో వాదించి ఏ గ్రాంటులేని తన శాఖకు మొదటి సంవత్సరమే నాలుగు కోట్లు గ్రాంటు సంపాదించారు. ఆ విభాగానికి ఆవిడ పది సంవత్సరాలు అధ్యక్షురాలిగా ఉండి గణనీయమైన సేవ చేశారు. ఉత్తర భారతంలోని మారుమూల పల్లెలలో కూడా ఆమె స్త్రీల కోసం అనాథలకు దీనులకు, దుఃఖితులకు జీవనోపాధి కలిగించే మార్గాలెర్పరిచారు. సాంఘిక సంక్షేమ మండలికి చైర్మన్ గా ఆమె ప్రథమ మహిళ.

1909 జూలై 15న రాజమండ్రిలో జన్మించిన దుర్గాబాయికి 8 ఏండ్లకే వివాహం అయింది. ఈవిడ రాజకీయ జీవితం పొసగని భర్త శ్రీ గుమ్మడి దల సుబ్బారావు గారు వేరే వివాహం చేసుకున్నారు. వీరి జీవితాలు వేరయినా భర్త పోయిన తరువాత సవిత్ర శ్రీమతి తిమ్మయమ్మ గారిని తీసుకొనివచ్చి ఆదరించి ఆమెకు జీవనభృతి కల్పించిన అమృతహృదయ దుర్గాబాయిగారు. మలచుకున్న శిల్పంలా దుర్గాబాయి విద్య, రాజకీయాలు దేశసేవ, సాంఘిక సంక్షేమం వీటన్నింటితో పైపైకి దూసుకుపోయి ప్లానింగు కమీషను మెంబరుగా శ్రీచింతామణి దేశముఖ్ గారితో పరిచయం కాగా ఏకాభిప్రాయం కలిగి 1953లో వారిరువురు వివాహం చేసుకున్నారు.

"డాక్టరు దుర్గాబాయి, చింతామణి ద్వారకానాథ్ దేశముఖ్ గార్ల వివాహం ఆంధ్రమహారాష్ట్ర విభిన్న సంస్కృతుల, విభిన్న స్వభావాల వివాహమే. ఆ వివాహం వారి నిద్దరినీ పార్వతీ పరమేశ్వరులను చేసింది. జగత్కళ్యాణానికి కారణమైంది" అంటారు శ్రీమతి ఇల్లిందల సరస్వతి దేవి.

స్వచ్ఛందసేవాసంస్థలు, స్వచ్ఛందసేవకులు ఏ విధంగా పనిచేయాలో దుర్గాబాయి గారు స్థాపించిన సంస్థలు గొప్ప ఉదాహరణ. సాధారణంగా సేవాసంస్థలు తమకు తోచిన విధంగా సాంఘిక సేవచేస్తాయే కాని ఒక పటిష్టమైన క్రమపద్ధతి, జమాఖర్చుల వివరాలు మొదలైనవి నిర్దుష్టంగా ఉండకపోవచ్చు. వీటన్నిటికీ కొన్ని రూల్సు నిర్ణయిస్తూ పనిచేసే విధానం నేర్పారు దుర్గాబాయి" అంటారు శ్రీమతి నేతి సీతాదేవి. 'స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థలకు నాలుగు పునాది స్తంభాలు ఉండాలి. ఈ పునాదులు ఎంత దృఢంగా వుంటే సంస్థలు అంతకాలం చెక్కుచెదరకుండా ఊర్ధ్వముఖంగా అభివృద్ధి పథంలో పయనిస్తూ ఉంటాయి. అవి ఒకటి నిస్వార్థపరులైన సేవికలు అనే అంగబలం, రెండం ప్రజాసత్సంబంధాలు. నలుగురిని మంచుమాటతో ఆకట్టుకోవడం. మూడు పబ్లిక్ రిపోర్టింగ్ సంస్థల గురించి ఎప్పటికప్పుడు తెలియజేయడం. నాలుగు ఎక్కౌంటబిలిటీ (Accountability) ధనాన్ని సద్వినియోగం చేయడమే కాక చేసినట్లుగా రిపోర్టు ద్వారా అందరికీ తెలియపరచడం." ఈ విధంగా స్వచ్ఛంద సేవాసంస్థలు పని చేయాలని దుర్గాబాయి గారి ఆశయం' అంటారు శ్రీమతి కె. సుగుణమణిగార్లు.

'లక్షల రూపాయలు చందాలు వసూలు చేయగలం కాని ఒక్క సిన్సియర్ వర్కర్ ని సంపాదించడం కష్టం' అంటారు దుర్గాబాయి. అలాగ అన్నారే కాని నిష్కామకర్మ చేసే సేవకులను సంపాదించడంలో కూడా ఆమె నిష్ణాతులే. ఆమె దగ్గర చేరిన ఏ వనిత అయినా సానబెట్టిన వజ్రంలా తయారయ్యేవారు. వారిలో ఆ శక్తిని మేల్కొలిపే వారు ఆవిడ. ఆ విధంగా ఆమె చెక్కిన శిల్పాలే. శ్రీమతులు

జమునాబాయి, కమలాబాయి, చన్నుఘంటమ్మ, సుగుణమణి, లీలాబాజీ మొదలైన మహిళామణులు, నిస్వార్థ సేవాపఠులు.

‘అనాది నుంచి పురుష ప్రపంచానికి స్త్రీయే వైతాళికురాలు’ అంటారు సీతాదేవి. ఆ వైతాళికురాలు దుర్గాబాయి. సీతాదేవి మాటలలోనే ‘దుర్గాబాయి సహజంగా స్త్రీ పక్షపాతి. స్త్రీల కోసం అడుగడుగునా ఆవిడ పడిన ఆరాటం ఎవరూపడలేదనుకుంటాను. స్త్రీ జనోద్ధరణకు తాను చేయగలిగిన కృషి చేయటంతో ఆవిడ తృప్తి పడలేదు. అందరి దృష్టిని స్త్రీల దుస్థితి వైపు మళ్ళించి, పునరుద్ధరణావశ్యకతను గుర్తింపజేసి సంఘంలో స్త్రీ సమాన గౌరవ ప్రతిపత్తులు మాటలలో కాక చట్టబద్ధంగా పొందాలని ఆరాటపడిన వ్యక్తియ్యామె.’

బెనారసు మెట్రికు పద్ధతిలో స్త్రీ కొరకై “సంక్షిప్త విద్యావిధానం” మన రాష్ట్రంలో విస్తృతంగా ప్రచారంలోకి తీసుకొనివచ్చి అనేకులకు జీవనోపాధికి మార్గం చూపారు.

ధిల్లీలో ఆంధ్రా ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీ ప్రారంభించి, ఆంధ్రా స్కూలు తరువాత తిరుపతి వేంకటేశ్వరస్వామి నిధి నుంచి సహాయం పొంది కళాశాలగా విస్తరింపజేసిన ఘనత దుర్గాబాయిది.

దుర్గాబాయి బాలికగా కాకినాడలో తన సేవా కార్యక్రమాలు ప్రారంభించి, రాష్ట్రేతర ప్రాంతం మద్రాసులో ఆంధ్రమహిళా సభ ద్వారా తమ స్త్రీ సేవకార్యక్రమాలను విస్తరింపజేసి దేశ రాజధానిలో తమ సేవలతో కీర్తి గడించి తిరిగి తన రాష్ట్ర రాజధాని నగరం హైద్రాబాదులో ఆంధ్ర మహిళా సభ స్థాపించి పరిపూర్ణత సిద్ధింప చేసుకున్నారు.

జాతీయ విద్యామండలి ప్రథమ అధ్యక్షురాలిగా స్త్రీ విద్యాభివృద్ధిని గురించి 180 సలహాలనిస్తూ నివేదిక తయారుచేసి ప్రభుత్వానికి సమర్పించారు.

ఆమె స్థాపించిన సంస్థలు సుమారు 300 దాకా ఉన్నాయి. అవి వారి స్వచ్ఛంద సేవకు శిలాఫలకాలు. ఆమె వ్రాసిన STONE THAT SPEAKETH అనే గ్రంథంలో ఆ శిలలన్నీ తమ కథలు చెప్తాయి.

శ్రీ C. D. దేశముఖ్ గారిని వివాహం చేసుకున్న దుర్గాబాయి భర్తతో కలిసి తమ సేవా కార్యక్రమాన్ని ఇంకా గొప్పగా చేయగలిగారు. గృహిణిగా ఆమె తన కర్తవ్యం నెరవేరుస్తూ బంధువులలో, అత్తవారింట్లో మంచి ఇల్లాలుగా పేరు తెచ్చుకున్నారు. దుర్గాబాయిని, చింతామణిగారిని కలిపి దంపతులుగా ‘పద్మభూషణితో’ సత్కరించింది భారతప్రభుత్వం, దంపతులుగా ఈ బిరుదు పొందిన వారు వీరు ఒక్కరే కావచ్చు.

“My Durga Bai was good gentle and full of compassion. I loved Durga Bai to the point of adoration” అని భర్త చేత కూడా శ్లాఘించబడిన భవ్యశీల శ్రీమతి దుర్గాబాయి.

“దుర్గాబాయిగారు ఏ క్షేత్రంలోకి వెళ్ళినా ముఖ్యంగా రాజకీయాలలోకి వెళ్ళినా ఎన్నో ఉన్నత పదవులు అలంకరించేవారు. అధికారం కూడా హస్తగతమయ్యేది. కాని వారు ఆ వ్యామోహాన్ని వదిలించుకొని స్త్రీ జాతిసేవకే జీవితాన్ని అంకితం చేశారు” అంటారు శ్రీమతి విద్యాదేవి ఓంప్రకాష్.

‘దుర్గాబాయి అనబడే ఆ వ్యక్తి ఒక వ్యవస్థ. ఆ జీవితం ఒక రీతి’ అంటారు శ్రీమతి నేతి సీతాదేవి.

గోదావరి పుష్కరాల సమయంలో గోదావరి ఒడ్డున రాజమండ్రిలో జన్మించిన దుర్గాబాయి గారికి, గోదావరి గంభీరత, ఆ వెల్లువ వంటి ఉత్సాహం, దక్షిణ గంగ యొక్క పవిత్రత, పరోపకారపరాయణత జన్మతః వచ్చాయి. అటువంటి మహామనీషి మహోన్నత వ్యక్తిత్వాన్ని గురించి ఈ చిన్న వ్యాసంలో చెప్పబూనడం ఎన్నగును చిన్న సంచలన పెట్టడానికి ప్రయత్నించడంలాంటిది. అయినా ‘సాంఘిక సేవా మాతంగా’ శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ చేత కీర్తింపబడిన దుర్గాబాయి దేశముఖ్ గారిని వారి 90వ జన్మదిన సందర్భంలో సంస్కరించడం తెలుగు మహిళగా నా కర్తవ్యంగా భావిస్తున్నాను.

శ్రీమతి దుర్గాబాయిగారికి లభించిన పురస్కారాలు.

Honorary Degree of Doctor of Letters 1960

Andhra University-Venkateswara University

Nehru Literary Award 1971

Distinguished Allimnus Award

International Literacy year 1975 B. H. U.

Nadezh dak, Krupekaya prize 1978

to Andhra Mahila Sabha

For Integration of Literacy and Life Long Education Programme

U. N. E. S. C. O.

ఇంకా ఎన్నో జాతీయ, అంతర్జాతీయ పురస్కారాలు ఆమెకు లభించాయి.

ఆమె స్థాపించిన సంస్థలు :

మద్రాసులో ఆంధ్ర మహిళా సభ

Vocational Rehabilitation Unit

Mahila Vidyalaya

Iswari Prasad Dattatreya Orthopaedic Centre

హైద్రాబాదులో

Nursing Home

Andhra Mahila Sabha

Mahila Sabha College

Urban Family Welfare and Post Partum Centre

College of Education

Vocational Training or Physically Handicapped

ఇవి మచ్చుకు కొన్ని మాత్రమే.

ఒక సాధారణ మహిళగా తన జీవితం ప్రారంభించి, ఒక మహాసంస్థగా విస్తరించిన దుర్గాబాయి గారి సంస్థలకు మనలాంటి మహిళల చేయూత ఇవ్వగలగడం మనకే గర్వకారణం అని నా విశ్వాసం.

పాడాలనుకున్న పాట

- దూసి ధర్మారావు

Srikakulam, AP

పాడాలనుకున్న పాట పాడనే లేదు

ఈ తీగలు సరిచేస్తూ ఈ వీణను శృతి చేస్తూ

ఎదురు చూపుతోనే రోజు గడచిపోయినా

ఏదీ? పాడాలనుకున్నపాట పాడనే లేదు.

ఏ పదమూ స్ఫురించదు ఏతాళం తోచదు

ఏ రాగం పాడాలో ఎంతకూ తేలదు

గాలి వేచి చూస్తున్నా పూవు పూయనే లేదు

పాడాలని తీపి బాధ నన్ను వదలిపోదు

|| పాడా ||

ముఖమైన కన లేదు. గళమా వినిపించదు

ఆ అడుగుల సడి మాత్రం గడపదాటి రాదు

పూలపాన్ను పరవాలి లోనికి పిలవాలి

అయ్యో! మందమతిని! దీపం వెలిగించలేదు.

|| పాడా ||

(గీతాంజలి ప్రేరణతో...)

అంతం కాదిది ఆరంభం

మంగళా కందూర్ (కె. సర్వమంగళాదేవి), Fon-du-Lac, WI
Fond-du-lac-wi-54935

వారం రోజుల క్రితం వచ్చిన ఆ ఉత్తరాన్ని చేతిలో వుంచుకొని, ఆకాశం వైపు చూస్తున్నది సుమిత్రాదేవి, సిట్ అవుట్లోని స్వింగ్లో ఊగూతూ ఆకాశంలోని పూర్ణచంద్రుడు మేఘాలతో దోబూచులాడుతుంటే కనువిందుగా వుంది. ఇలాంటి నిశ్శబ్ద వాతావరణం ఎంతో ఇష్టం సుమిత్రాదేవికి. ఎవరి ఆటంకం ఉండదు కాబట్టి తనలోకంలోకి వెళ్ళి ఎన్నో ఊహగానాలు చేసుకోవచ్చు మనసారా.

భర్త మనోహర్ ఐ.ఎ.ఎస్., ఢిల్లీలోనే గత పాతికేళ్ళుగా అన్ని శాఖల్లో పనిచేసి, సెక్రటరీ లెవల్లో రిటైర్ అయి, ఢిల్లీలోనే చక్కటి ఇల్లు తీసుకొని వుంటున్నారు. అబ్బాయి, అమ్మాయి ఇద్దరూ చక్కగా చదువుకొని, పెళ్ళిళ్ళు చేసుకొని, మంచి ఉద్యోగాల్లో ఉంటూ ఢిల్లీలోనే వేరు వేరు ప్రాంతాల్లో సుఖజీవనం సాగిస్తున్నారు తల్లితండ్రులు గర్వించేలా.

బయటి వారికి సుమిత్రాదేవి జీవితం వడ్డించిన నిండువిస్తరి. సానైటీలో కావలసినంత రెస్పాక్ట్ వుంది. ఏ స్త్రీ కయినా ఇంతకన్నా కావలసిన దేమిటి, అనిపిస్తుంది ఎవరికైనా. కాని ఆమెలో ఏదో అసంతృప్తి పాతికేళ్ళుగా హృదయపేటికలో భద్రంగా అణచిపెట్టబడి, మకమల్ రిటైన్తో అందంగా బంధించబడిన ఆవిడ ఆవేదన ఆ ఉత్తరం చూశాక, బంధం వీడి, రెక్కలాచ్చి, స్వేచ్ఛగా ఎగిరే పక్షి లాంటి ఆనందం పొందాలని ఆత్రంగా చూస్తోంది.

తనచిన్న తనం ఇద్దరు చెల్లెళ్ళతో సుఖంగా గడచింది. అన్ని విషయాలలో ఎంతో స్రీడం ఇచ్చారు పేరెంట్స్. మంచి చెడ్డలు వివరించి చెప్పడం వల్ల తమ జీవితాన్ని ఏ విధంగా తీర్చిదిద్దుకోవాలో తమకు బాగా అబ్బింది టీనేజ్లోనే. ఎం.ఏ. లిటరేచర్ అయ్యాక, తమ ఊరి కాలేజీలోనే లెక్చరర్గా చేరింది. ఆ సమయంలోనే పత్రికలకు, పోటీలకు నవలలు, కథలు, రచనలు పంపి బహుమానాలు కూడా పొందగలిగింది. అడపడపడ ఇంగ్లీషు పత్రికలకు కూడా రచనలు పంపుతుండేది. జీవితం తను ఏర్పాటుచేసుకున్న బాటలో మెత్తగా, సుఖంగా వెళ్తున్న ఆ సమయంలో

ప్రముఖ పత్రిక నిర్వహించిన పోటీలో తన నవలకు వచ్చిన మొదటి బహుమానం పాతికవేల చెక్ను, కలెక్టర్ మనోహర్ చేతుల మీదుగా అందుకొంటున్న సందర్భంలో తనను చూసిన అతను మనసు ఆమెపై పారవేసుకొని, తనను పెళ్ళి చేసుకొంటాననే కబురు అందజేశాడు. తండ్రికి తన కథల్లో తను వ్రాసే 'Love at First sight' లాంటి సంఘటన నిజంగా జరగడం వింతగా తోచింది.

వేరే ఎవరైనా అయితే ఆ అవకాశాన్ని ఎగిరి గంతులేని అందుకొనే వారేమో, కాని, తను ఎందుకో సుముఖంగా లేదు. తమది మధ్యతరగతి కుటుంబం. మనోహర్ అంతస్తు, ఫ్యామిలీ బ్యాక్గ్రౌండ్ చాలా గొప్పది. తను అందులో ఇమడగలదా? స్వతంత్రభావాలతో పెరిగిన తను, హిపోక్రసీ, ఫాల్స్ ప్రిన్సిపిల్లలో బ్రతకగలదా? ఒకరికోసం కాక తన కోసం తాను బ్రతకాలనే ఆశయం గల తనకు ఊ హూ..... అంత ఇష్టంగా అనిపించలేదు.

కాని, తండ్రి తనలో ఫ్లస్, మైనస్ పాయింట్స్ తర్కించి, చర్చించి, మనోహర్ వైఫీ మొగ్గి, వచ్చిన అవకాశాన్ని, జార్చుకోవడం పూర్తిచేసిన అనీ, పైగా మిగతా ఇద్దరి చెల్లెండ్ల పెళ్ళిళ్ళు చేయవలసిన బాధ్యత అతనికుందనీ, వెతుక్కుంటూ వచ్చిన సంబంధం కాలదన్నటం అవివేకమని నచ్చచెప్పడం వల్ల - రెండు, మూడు మార్లు మనోహర్తో మాట్లాడి, అతను స్త్రీలపై గౌరవం కలవాడని తెలుసుకొని పెళ్ళికి ఒప్పుకొంది.

సంపన్నుల ఇంట ఒక్కడే సంతానం అవడం వల్ల అతను కోరిన తక్కువ అన్నీ జరిగివి. మెరిట్ స్టూడెంట్ అవడం వల్ల, అన్ని పరీక్షల్లోనూ విజయం సాధించి కలెక్టర్ అయ్యాడు. నిస్వార్థంతో ప్రజలకు సేవ చేయాలనే తలంపు వుండటం వల్ల,

రాజకీయంగా ఎన్ని అడ్డంకులొచ్చినా తట్టుకొని, ప్రజలలో మంచి కలెక్టర్ అనే అభిప్రాయాన్ని కలిగించాడు. డామినేటింగ్ నేచర్ అతనిది.

ఆయన తన పనుల్లో బిజీగా వుంటూ తనతో ఎక్కువ కాలం గడపకపోయినా, అర్థం చేసుకోగలిగింది. తన రచనావ్యాసంగం వల్ల ఒంటరితనాన్ని దూరం చేసుకోగలిగింది. చేస్తున్న ఉద్యోగం వదలటానికి మొదట్లో ఇష్టం లేకపోయినా, జిల్లా కలెక్టర్ భార్యగా తనకు గల సామాజిక బాధ్యత కోసం రాజీనామా చేసి, పేద ప్రజలకు- ముఖ్యంగా స్త్రీలకు సేవా సంస్థల ద్వారా ఎన్నో మంచి పనులు జరిగేలా చూసింది. ఇవన్నీ కూడా తన రచనల్లో చోటు చేసుకుంది. తను స్వంతంగా చూడటం వల్ల సామాజిక స్పృహగల రచనలు ఇంకా బాగా చేయటానికి తోడ్పడింది. సంఘంలో అట్టడుగున ఉన్న ఏ స్త్రీకైనా అన్యాయం జరిగితే, తన పరిధిలో పోరాడి, స్వంత డబ్బు ఖర్చయినా ఖాతరు చేయక న్యాయం చేశాల్సింది. కోర్టు వ్యవహారాలు క్రుణ్ణంగా తెలుసుకోవచ్చని 'లా' కాలేజీలో చేరి ఇంట్లోనే పుస్తకాలు చదివి 'లా' పట్టా పొందింది సునాయాసంగా.

పెళ్ళయిన ఐదేళ్ళకు ఇద్దరు బిడ్డలకు తల్లి అయి, నిండు జీవితాన్ని అనుభవించసాగినా, మధ్యమధ్యలో వచ్చే అవాంతరాలకు పరిష్కార మేమిటో తెలిసేది కాదు. తనకంటూ వున్న గుర్తింపుకన్నా, కలెక్టర్ భార్యగానే తనను ఎక్కువగా చూడసాగారు. ఎక్కడికెళ్ళినా మిసెస్ కలెక్టర్గా తప్ప, సుమిత్రాదేవిగా తన వ్యక్తిత్వం నిలుపుకోలేకపోయింది. పెళ్ళికి ముందు ఓ రచయిత్రిగా పాఠకులలో ఎంతో క్రేజ్ను సృష్టించగలిగిన తాను, ఈ హై సానైటీలో ఆ గుర్తింపు పొందక పోవటం బాధాకరంగానూ, అసంతృప్తిగానూ ఉండేది.

పెళ్ళయిన మొదటి సంవత్సరం ఎంతో గొప్పగా గడిచింది. తన నవలతో తీసిన సినిమా 25వారాలు ఆడి అఖండ విజయం సాధించింది. పోటీలో మొదటి బహుమతి పొందిన నవల 'అంతం కాదిది ఆరంభం' సినిమా తీసే రైట్స్ పెద్ద నిర్మాత తీసుకోవడం తనకు గర్వకారణమైంది. ఈ నవలలోని కథనాయికపాత్ర తనకే కాక, పాఠకులకు కూడా ఎంతగానో నచ్చిందనటానికి నిదర్శనం ప్రతిరోజూ తను అందుకొనే వందలాది ఉత్తరాలు.

ఓ చిన్న సంఘటన చదివాక, దాని ఆధారంగా ఈ నవల వ్రాయటానికి ఇన్నిపిరేషన్ కలిగింది. ఒక స్త్రీ తనకు జరిగిన అవమానాన్ని దాచుకోక, నిర్భయంగా ఆఖరు వరకు న్యాయం కోసం సలిపిన పోరాటంలో, భర్తను, బిడ్డను పోగొట్టుకున్నా, బాధను తనలోనే అణచుకుంది. మహిళా సంఘాల అండదండలతో ఐదు సంవత్సరాల తర్వాత న్యాయం పొందగలిగింది. కుటుంబం, పరువు ప్రతిష్టలు పోయాక విజయం సాధించినా, జీవితం ఎవరికోసం అని నిరాశ, నిస్పృహలకు లోనుకాక, తన లాంటి అభాగినులకు చక్కటి మార్గం చూపే సంస్థ 'అబల బల' ను స్థాపించి, నిస్సారమైన తనజీవితాన్ని, నిస్సహాయులైన స్త్రీల కోసం వెచ్చిస్తూ, తుది అనుకున్న జీవితాన్ని క్రొత్తగా మొదలెట్టింది. నేటి సమాజానికి దర్శణం లాంటి ఈ ఇతివృత్తంతో సాగిన నవల హక్కులు తీసుకొన్న పెద్ద నిర్మాత తనను ఎంతగానో కొనియాడాడు. తను నవల వ్రాసేటప్పుడు, అది పాఠకుల మెప్పు పొందినప్పుడు కలిగే ఎగ్జైట్మెంట్ లోపించింది తన జీవితంలో, ప్రస్తుతం.

మనోహర్ రాత్రి ఎనిమిదిగంటలకు ఇంటికి వచ్చినా, అభిమానులతో ఇల్లు నిండి ఉండేది. భర్తకు ఇదినచ్చేదికాదు. రచయిత్రిగా తనకు గుర్తింపు ఉండినా, కలెక్టర్ భార్యగా తనకు మరో క్యారిఫికేషన్ తోడయింది. రచయితల సమావేశాలు, మ్యాగజైన్లు, టి.వి.ల ఇంటర్వ్యూల కోసం వచ్చే వారితో తనప్పూడా బిజీగా వుండేది. మెల్లిమెల్లిగా మనోహర్లో కాంప్లెక్స్ రావటం తను కనిపెట్టగలిగింది. తగ్గించుకోవటానికి కూడా వీలయ్యేదికాదు. తను కలెక్టర్ భార్యగా గుర్తింపు

పాందాలేగాని, రచయిత్రి సుమిత్రాదేవిడా వుండటం ఇష్టం లేదని కచ్చితంగా తెలిపాడు పెళ్ళయిన మూడేళ్ళకు మనోహర్. అలవాటయిన రచనను ఉన్నవళంగా తనలా మానగలదు? అందుకే పిల్లల కోసం కాంప్రమైజ్ అయి వ్రాయటం, తనే తగ్గిస్తూ మానుకొంది. కాని పత్రికలవారు, అభిమానులు రావడం తగ్గలేదు.

ఇదికాదనుకొని, సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ లో పనిచేస్తానని ఢిల్లీకి వేయించుకున్నాడు సోస్టింగ్. అంతే ఢిల్లీ వచ్చాక తను చాలా నిర్లిప్తంగా, తనకోసంగా, కుటుంబం కోసం బ్రతకటం అలవాటు చేసుకుంది. రచనా వ్యాసంగం పూర్తిగా మానుకొని, సాహిత్య ప్రపంచంతో సంబంధం పూర్తిగా వదలుకొని, మిసెస్ మనోహర్ గా మసలడం అలవర్చుకొంది.

వ్రాయాలనే తపనను బయటికి రాకుండా లోతుగా అణచివేసింది. భర్తతోపాటు 2-3మార్లు విదేశాలకు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడి సుందరదృశ్యాలు, ఆచార వ్యవహారాలు తెలుసుకొన్నప్పుడు ఎన్నో రకాల ఊహలు మెదలి రచనలు చేయాలనే టెంప్టేషన్ ఉన్నా అతికష్టం మీద అణచుకొంది.

రిటైర్ అయ్యాక అనేక సంస్థలకు ఆనరరీ అడ్వయిజర్ గా వుంటూ పలు సాంఘిక సంస్థలతో బిజీగా వుండటం వల్ల మనోహర్ ఇంట్లో ఎక్కువగా వుండడు. తను మాత్రం జీవితం ఊన్యమని భ్రమిస్తూ, నిరాశగా గడుపుతోంది. ఇలాంటి జీవితాన్నా తను కోరుకున్నది! పరిస్థితులకు తల ఒగ్గి, బానిస అయి కీలు బొమ్మగా మారింది.

గాలికి తన చేతిలోని ఉత్తరం రెపరెపలాడగా తెప్పరిల్లి గతం నుంచి బయట పడింది సుమిత్రాదేవి. ఒక తెలుగు నిర్మాత వ్రాసిన ఉత్తరం అది. తన అడ్రసు అతికష్టం మీద తెలుసుకొన్నానని తెలుపుతూ, తన పాత నవలనొకదానిని తెలుగు, హిందీలో సినిమా తీయటానికి రైట్స్ కావాలని వ్రాశాడు. అడుగుపారలలో అణచబడ్డ తన ఆభిరుచి, ఆశయం పెల్లబికి వచ్చింది.

ఇక నుంచి తను తన కోసమే జీవించాలి. కుటుంబ బాధ్యత తీరిపోయింది కాబట్టి. తను ఎవరికీ భయపడనవసరం లేదు. I am not answerable to any body. I will regain my recognition and be the queen of the 'Literary World'. ఓ నిశ్చయానికొచ్చిన సుమిత్రాదేవి పెద్ద బరువు తీరినట్టుగా నిట్టూర్చింది. ఆమధ్య టి.వి.లో చూసిన పాత సినిమా 'ఆఖర్ క్యూ' లోని స్వితాపాటిల్ పాత్ర గుర్తుకొచ్చింది సడన్ గా. ఆ సినిమాలో ఆ పాత్ర కూడ తనదంటూ ఓ గుర్తింపు కోసం పడిన తపన తన మనసును ఆకట్టుకొంది.

తన మకాం హైదరాబాద్ కు మార్చింది సుమిత్రాదేవి. ఎవరేమనుకొన్నా లెక్క చేయలేదు. తన మనసుకు శాంతినిచ్చే రచనను ఏ అడ్డంకూ లేక కొనసాగిస్తోంది. ఆనకట్ట తలుపులు తీయగానే, పురికురికి ప్రవహించే నదీజలంలా, పాతకళ్ళుగా అణచబడ్డ తన రచనలూ ఉరికిపురికి వస్తున్నాయి. సాహితీ ప్రపంచంలోకి - విసుగు విరామం లేక రేయింబవళ్ళు వ్రాయసాగింది. సాహితీ సమావేశాలు, అభిమానులు, సినీనిర్మాతలు, టి.వి., రేడియో, పత్రికల ఇంటర్వ్యూలు.... తిరిగి బిజీ అయింది సుమిత్రాదేవి.

ఐదేళ్ళలో ఎన్నో సన్మానాలు, అవార్డులు, రాష్ట్ర, కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డులు కూడా లభించాయి. ఆమధ్య తను వ్రాసిన ఒక కథ, ఇంగ్లీషుతోపాటు, మిగతా భాషలలోకి అనువదించబడి, అందరి మెప్పు పొందగలిగింది. విదేశాల నుండి వారి కార్యక్రమాలలో పాల్గొనవలసిందిగా ఆహ్వానాలు రావడం వల్ల, అక్కడికి వెళ్ళి, అన్నీ చూసి తృప్తి పడింది. తనకంటూ కావాలనుకొనే గుర్తింపు పొందగలిగింది. తను తీసుకొన్న నిర్ణయం వల్ల కుటుంబంలో ఎవరూ బాధపడలేదని, అప్పుడప్పుడు భర్త, పిల్లల రాకల వల్ల తెలుసుకో గలిగిన సుమిత్రాదేవికి జీవితంలో నిశ్చింతకలిగింది.

మనోహర్ లో కూడా ప్రస్తుతం కాంప్లెక్స్ లేదు. Because he is a retired I.A.S. Officer now!

పిల్లి - పూజ

(శ్రీ సత్యసాయిబాబాగారు చెప్పిన కథ)

తెలుగు సేత : పాలన, Columbus, OY
ఆంగ్లమూలం : చంద్ర బాలచంద్రన్

చాలా రోజుల క్రితం, అంటే రెండు వేల సంవత్సరాల క్రితం, ఓ అగ్రహారంలో ఓ చిన్న కుటుంబమొకటి వుండేది. అది మనుష్యుల కుటుంబమే! ఒకనాడు ఆ ఇంట్లో అందరికీ సత్యనారాయణ స్వామి పూజ చేసుకోవాలని ఓ భక్తి పూర్వకమైన సదుద్దేశం కలిగింది. ఆ సమయంలో వాళ్ళింట్లో ఎలుకల హడావిడి ఎక్కువైపోయింది. మూషికసేన కొట్టు గదిలోనున్న తినుబండారాలన్నీ తెగ మేసేస్తున్నాయి, అదే పనిగా, అప్పుడు ఆ ఇంటి వాళ్ళు వెళ్ళి పిల్లినొకటి తెచ్చి పెంచడం మొదలుపెట్టారు. ఎలుకల బాధనుండి ఉపశమనం కలగడం ప్రారంభమైంది. మార్తాలం ఆ ఇంట్లో అడుగుపెట్టిన ముహూర్తం బాగుండేమో ఎలుకల బాధపోయింది. ఆ ఇంట్లో ఆ తరం కదిలింది. మార్తాల మాతకన్న పిల్ల (పిల్లు)లో ఓ పిల్లని రెండవ తరం వాళ్ళు పెంచుకోవడం ఆనవాయితీ అయింది.

ఆ ఇంట్లో ఎల్లప్పుడూ ఓ పిల్లి వుండడం వలన రెండవతరం ఎలుకలు లేవిక. ఇక ఈ పిల్లి చేసేదేమీ లేక పోసిన పాలు త్రాగడంతో సరిపెట్టుకుంది. కానీ, ఒక్క సత్యనారాయణ స్వామి పూజ ఆ ఇంట్లో జరిగే సమయంలో మాత్రం, వంటింట్లో ఓ మూల, ఓ పెద్ద గిన్నె, నిండుగా రుచైన పాలతో, దిక్కు మొక్కు లేకుండా పడివుండేది. ఆ పాలు ఈ పిల్లని వచ్చి, తమని సేవించమని కనుసైగ చేసేవి. తన సంఘంలో లోకోక్తిని (నేను కళ్ళు మూసుకుని పాలు త్రాగితే, లోకమంతా చీకటి మయమే! ఎవ్వరూ నన్ను పాలు త్రాగుచుండగా చూడలేరు) తలచుకొని, ధర్మవాక్కుగా పరిగణించి, ఈ పిల్లి, తొందరలో కళ్ళుమూయడం మరచిపోయి, పాలు త్రాగేసరికి, ఇంటివాళ్ళు పట్టుకున్నారు (పిల్లని). పాపం! ఆ పిల్లని త్రాడుతో బంధించారు. కాలచక్రం తిరిగింది. మరొక తరం కదిలింది- పిల్లిదీ, ఆ ఇంటి మనుష్యులదీ కూడా.

మూడవ తరం చాలా తెలివైన తరం. సత్యనారాయణ స్వామి పూజ రోజున, పూజ జరగకముందు, వేకువనే పిల్లని పట్టి, త్రాడుతో కట్టి బంధించడం మొదలు పెట్టారు ఈ తరం ఇంటివాళ్ళు. ఇక గొడవే లేదు. పూజ దిగ్విజయంగా కొనసాగేది. చెప్పుకోవాలంటే, ఈతరం వాళ్ళు పందిపెట్టిన ప్రసాదం, అన్ని తరాలవాళ్ళు గతంలో పందిపెట్టిన మహాభోగాలన్నింటికంటే బ్రహ్మాండమైన రుచికరంగా వుండేది. ఆ గ్రామంలో సత్యనారాయణ స్వామి పూజకి ఆ ఇల్లు పెట్టింది పేరైపోయింది.

మరొక తరం కదిలింది. క్రొత్త తరాలు (మనుష్యులూ, పిల్లలూ) వచ్చాయి. ఈ ప్రపంచంలోకి స్వామి పూజ మొదలయ్యే ముందు (పాలు త్రాగకుండా)పిల్లని త్రాడుతో బంధించడం ఆ ఇంట్లో మనుష్యులకి ఆనవాయితీగా మారింది.

క్రొత్త తరం అడుగుపెట్టింది. ఈ తరం మానవులది (ఆ ఇంటివాళ్ళది) మాత్రమే! దురదృష్టవశాత్తు, పోయిన తరంలో పిల్లికి పిల్లలు పుట్టలేదు. కాబట్టి ఇక సంతానాభివృద్ధి లేకుండా ఆ తల్లిపిల్లి పోయింది - చచ్చిపోయింది. కానీ, ఆ ఇంటిలో ఈ క్రొత్త తరం వాళ్ళు (మనుష్యులు) సత్యనారాయణ స్వామి పూజ చేయాలని, తీరిక దొరికిన రోజున సంకల్పించుకున్నారు. ఇంతలో ఒకరు 'అగండి! మన పూర్వీకులు, మన ఇంట్లో సత్యనారాయణ స్వామి పూజచేసే సమయంలో పిల్లని త్రాడుతో బంధించి పడేసేవారు. మనం కూడా అదే పని చేయాలిప్పుడు' అని అన్నారు. వెంటనే ఓ బలగం బయటకు పోయి, పిల్లి నొకదానిని తెచ్చి, త్రాడుతో బంధించారు, అందరూ పూజ చేసుకున్నారు.

ఈ విధంగా అర్థంలేని ఆచార వ్యవహారాలు, సంస్కృతి మరియు సంస్కారము పేరుతో తలలెత్తును.

(ఈ కథ శ్రీ సత్యసాయిబాబా గారు చెప్పినది. వార్త డకోటా స్టేట్ యూనివర్సిటీలో, అధ్యాపకునిగా పనిచేస్తున్న, శ్రీ చంద్రబాలచంద్రన్ గారు ఆంగ్లంలో ఈ కథను రచించారు. వారి అనుమత తీసుకుని, నేను కొన్ని మార్పులతో తిరిగి రచించాను. తప్పులున్న మన్నించమనవి.)

SUBRAHMANYAM GANTI
M.D.,F.A.A.P

Kind and Gentle Care for Your Child

Board Certified in Pediatrics
Limited to infants, children and adolescents

*Williamsburg Commons
2C Auer Court
East Brunswick, NJ 08816*

(732) 390-0211

2nd location opening in May 1999

*4.7 MILES OR 10 MINUTES DRIVE FROM
MIDDLESEX MALL, STELTON ROAD, PISCATAWAY
JUST MINUTES FROM JFK & MUHLENBERG HOSPITALS*

*906 Oak Tree Road
Suite E
South Plainfield, NJ 07080*

(908) 822-1181

*By Appointment Only
Weekends & Evenings Available*

Most Insurances Accepted

Affiliated to JFK, Muhlenberg, St. Peters & Robert Wood Johnson Hospitals

మను చరిత్ర

(స్వార్చిష మను సంభవము)

రాధికా శాస్త్రి, Princeton Junction, N J

ఆంధ్ర సాహిత్యంలో ఆదికవి నన్నయ్య భట్టారకుడైతే తొలి ప్రబంధకవి అల్లసాని పెద్దన. వ్రాసినది ఒక్కమనుచరిత్రమే అయినా ఇంతటి కవీంద్రుడు వేరొకరు లేరనిపించుకున్న కవితా చమత్కృతి పెద్దనది. పండితకవి శ్రీకృష్ణదేవరాయలు

“ముద్దుగ గండపెండిరయమున్, గొనుడంచు బహూకరింపగా
బద్దిక నాకొసంగుడని యొక్కరు బల్కగలేరు లేరోకో”
అని అనిన వెంటనే

“పెద్దనబోలు సత్కవియు పృథ్విని నుండగ లేకపోవుటా
పెద్దనకీయదలంచినను పెర్మిని నాకిడు కృష్ణరా నృపా”

అని శ్రీకృష్ణదేవరాయలచే గండపెండిరమును తన కాలికి తొడిగించుకుని ఆంధ్ర కవితాపితామహ అల్లసాని పెద్దన అని పిలిపించుకున్నాడు.

ఈ ప్రబంధమునకు లోకమున మనుచరిత్రమను పేరు ప్రసిద్ధమైనను నిజమునకు యిందు స్వర్చిష తనయుడైన మనువుయొక్క జనన వృత్తాంతము మాత్రమే వర్ణింపబడినది. అందువలన ఇది స్వార్చిషమనుసంభవమనియే వ్యవహరింపదగియున్నది. కృతికర్త పెద్దనయు అట్లే సంభావించియున్నాడు.

కృతిభర్త శ్రీకృష్ణదేవరాయలు -
మనువులలో స్వార్చిష
మను సంభవమరయ రస సమంచిత కథలన్
విన నింపు కలి ధ్వంసక
మనఘా! భవచ్ఛతుర రచనకనుకూలంబున్

అని పెద్దనను కోరినట్లు ఉన్నది. మార్కండేయ పురాణమున వర్ణింపబడిన పదునాల్గురు మనువులలో స్వార్చిష మనువుండవవాడు. సంస్కృతమున వ్యాస విరచితమైన మార్కండేయ పురాణమున ఈ స్వార్చిషమను సంభవమనే కథ ఆరు అధ్యాయములలో 249 శ్లోకములలోకలదు.

దానిని మారన తన అనువాదమున కొన్ని మార్పులు చేసి 151 పద్యములలో రచించినాడు. పెద్దన పై రెంటి కథలలో మారన చెప్పిన రీతినే ఎక్కువగా అనుసరించినాడు.

పురాణ లక్షణములలోని సర్గ, ప్రతిసర్గ, వంశ, మన్వంతర వంశాను చరితములలో మన్వంతరమును వర్ణించునదీ కథాభాగము. అందులోని అనేక కథలలో ఇది ఒకటి. అట్టి చిన్న కథ నొక దానినే ప్రధానముగా గ్రహించి ఆరు అశ్వాసముల మహాప్రబంధమును అతి సుందరముగా మలచినాడు.

ఆంధ్రుల ప్రత్యేకతయని చెప్పదగిన బాణి ప్రబంధబాణి. అట్టి ప్రక్రియా విశేషమునకు వినూత్న పద్ధతికి ఆద్యుడు పెద్దన. అంతకు ముందున్న గ్రంథము లెవ్వియు ఈ ప్రబంధ లక్షణములు పుణికి పుచ్చుకున్నవికావు. పితామహుడనగా బ్రహ్మ సృష్టికర్త. ప్రబంధమార్గమునకు పితామహుని వంటి వాడు కావున ఇతడు ‘ఆంధ్ర కవితా పితామహుడు. ప్రబంధమున కథ ప్రసిద్ధమైనను ప్రతి పద్యమును రసోదయముగా తీర్చిదిద్దుట, అష్టాదశ వర్ణనలు మనోహరముగా నిర్వహించుటలో ప్రతిభా పాటవములను చూపుట, శైలీమాధుర్యము, రీతి, వృత్త, పాకాలలో ఔచిత్య విశేషమును ప్రదర్శించుట మొదలగు అంశములు ఈ కళయందలి ప్రత్యేకత. ఆ విశిష్ట కళకు అన్ని విధముల కమనీయత చేకూర్చినవాడు పెద్దన. “ఎవ్వరీడు పెర్మొన నీకున్” అన్న శ్రీకృష్ణదేవరాయల పల్కులు రసజగత్తున

యదార్థములై పెద్దన నాటికీ నేటికీ కూడ “పెద్ద”ని పించుకున్నవాడు.

అది ఆర్యావర్తము. అందు వరుణానది యొడ్డున అరుణాస్పదమను పురమున ప్రవరుడను బ్రాహ్మణుడు కలడు. అతడు చక్కని వారిలో మిగుల చక్కనివాడు. విద్యావినయ సంపన్నుడు. వివిధ క్రతు, వ్రతముల నాచరిస్తూ ధర్మకర్మములయందు అనురక్తి కలిగి యుండెడివాడు. విద్యార్థులకెల్ల వేళల పాఠప్రవచనము చేయు నాసక్తి గలవాడు. ప్రవరుని గూర్చి పరిచయము చేయుచు పెద్దన

ఆపురి బాయకుండు మకరాంక శశాంక మనోజ్ఞమూర్తి భా
షా పర శేషభోగి వివిధాధ్వర నిర్మల ధర్మకర్మ డీ
క్షా పరతంత్రు డంబురుహగర్భ కులాభరణం బనారతా
ధ్యాపన తత్పరుండు ప్రవరాఖ్యు డతేఖ్య తనూ విలాసుడై.

ప్రవరుడు ఏకపత్నీవ్రతుడని తెలియుచున్నది. (పురి బాయకుండు) మన్మధుడు, చంద్రుని వలె సుందరరూపము గలవాడు. (మనోజ్ఞమూర్తి) ‘అతేఖ్య’ తనూ విలాసుడైన ప్రవరుడింతటి అపురూప సంపద గలవాడు గావుననే గంధర్వాంగనయైన వరూధిని

సురగరు డోరగ నర ఖే
చర కిన్నర సిద్ధ సాధ్యచార విద్యా
ధర గంధర్వ కుమారుల
నిరతము గను గొనమె; పోలనేర్తురె వీనిన్?
అని తల పోసినది.

తేఖ్యమనగా లిఖించుటకు (చిత్రించుటకు) యోగ్యమైనది. చిత్రకారులు తాము చూచిన రమణీయ దృశ్యమును మనమున భద్రపరచుకుని, సమయ సందర్భములు తటస్థించినప్పుడు ఆ దృశ్యమును చిత్రీకరించుట లోకసామాన్యము. అలౌకికములగు దృశ్యమును చూచునపుడు కన్నులకు మిఱుమిట్లు కలుగగా ఆ దృశ్యములను మనసున భద్రపరచుటగాని, తిరిగి పటమున చిత్రించుటగాని సాధ్యము గాదు. ప్రవరుని తనూ విలాసము ఆతేఖ్యమనుటలోని రహస్యమిది. ఇంతటి సౌందర్యమాతని సౌశీల్యము వలననే సిద్ధించినది. ప్రవరుడు అర్థకామములకంటే ధర్మమునే ఉపాసించినాడు. రాజులిచ్చెడు దానముల నాశింపలేదు.

శీలంబుం గులమున్ శమంబు దమముం జెల్వంబులే బ్రాయముం
బోలంజూచి యితండె పాత్రుడని యే భూపాలు డీ వచ్చినన్

సాలగ్రామము మున్నుంగా గొనడు మాన్యక్రేత్రమున్ పెక్కు చం
దాలం బండు నొకప్పుడున్ దఱుగ దింటం బాడియంబంటయన్.

వలచి వచ్చిన వరూధిని కామమునకు కట్టుబడలేదు. అది అతని దైవీ సంపదకు పరిపూర్ణ వ్యక్తిత్వమునకు నిదర్శనము.

‘భాషా పరశేషభోగి’ యగుటచేతనే, ధర్మార్థ కామమోక్షములలోని తృతీయపురుషార్థమును గూర్చి వరూధిని ఎంత చెప్పినను, అన్నిటికన్ని చెప్పి, త్రయీ ధర్మములే పుణ్యము లని నిరూపించి బుధజనారాధ్యమగు సంప్రదాయమును ప్రతిపాదించినాడు. ప్రవరుడింకను అనారతాధ్యాపన తత్పరుడు. తనను ఆశ్రయించిన విద్యార్థులకు విద్యను ప్రసాదించుటలో ఆసక్తి గలవాడగుటచేతనే, పాదలేపనము కరిగిపోయి హిమవత్పరత్వమున చిక్కపడి

‘కెడదోడు నీడలై క్రీడించు సచ్చాతు
వింతకు నెంత చింతింతుకొక్కా’

అని కుటుంబ సభ్యులతో పాటు తన శిష్యులను గూర్చి తలపోసి తన అసహాయతకు చింతించినాడు. ఇది ప్రవరుని శిష్య వాత్సల్యాన్ని చాటుతుంది. ఇట్టికథా భాగమునంతయు పాత్ర పరిచయంలోనేచూపి, పెద్దన తన చతురతను ప్రదర్శించినాడు. మొదటినుండియు ప్రవరునకు తీర్థ సందర్శనాభిలాషమెండు. ఆహితాగ్ని (నిత్యాగ్ని హోత్రుడు) యగుటచే అది సాధ్యపడలేదు. ఒకనాడు ఒక సిద్ధుడతని ఇంటికేతెంచినాడు. అతిథి మర్యాదల తర్వాత తీర్థయాత్రలయందు సహజముగ కుతూహలము గల ప్రవరుడు

ఏ యే దేశములన్ జరించితిరి మీరే యే గిరుల్ చూచినా
రే యే తీర్థములందు గ్రుంకిడితి, రే యే ద్వీపముల్ మెట్టినా,
రేయే పుణ్యవనాళి ద్రిమ్మరితి, రేయే తోయధుల్ డాసినా
రాయా చోటుల గల్గు వింతలు మహాత్మా! నాకెఱింగింపరే.

అనగా సిద్ధుడు తానన్ని దిక్కుల సందర్శించిన పుణ్యనదీనదములు అందుగల చోద్యములను వివరించినాడు. ఈ మహాద్భుతములన్నియు తాను ఈశ్వరానుగ్రహము వల్ల అల్పకాలంబున కనుగొంటినని తెల్పుగా, అతని ప్రభావమున కచ్చెరువంది అతనిచే ప్రసాదించబడిన పాదలేపమును దివ్యోషధ శక్తిచే హిమవత్పర్వతమును చూడ వేడుకతో అచటికేతెంచినాడు.

అట జనిగాంచె భూమి సురుడంబర చుంబి శిరస్పర జ్వరీ
పటల ముహుర్ముహు ర్లుర దభంగ తరంగ మృదంగ నిస్వర
స్ఫుట నటనానుకూల పరిపుల్ల కలాప కలాపిజాలమున్
గటక చరత్కరేణు కర కంపిత సౌలము శితశైలమున్

హిమగిరి ప్రాశస్త్యము అతి మనోహరంగా వర్ణించబడింది. ప్రతి కల్పమునను ప్రళయాగ్నిచే దగ్ధమై బూడిదలో కలిసిన భూమి తిరిగి ఏర్పడి ఓషధులు మొలుచుటకు తగిన చల్లదనమిచ్చునది హిమవత్పర్వతమేనట.

(“విలయ కృశానుకీలముల వేడిమి బోడిమి మాలి వెల్పిడిన్. . .”)

అందువల్లనే ప్రవరుడు “తరమే బ్రహ్మకునైన నీ నగమహాత్వం బెన్న” అని మనమున తలంచి, అంతలో మధ్యాహ్నమగుటచే “నేనియ్యడంగల చోద్యంబులు రేపు గన్నాని యెదన్ గాకేమి నేడేగెదన్” అనుకుని ఇంటికి పోవ సంకల్పించినాడు.

‘అనుచు గ్రమ్మరు వేళ నీహార వారి
బెరసి తత్పాద లేపంబు గరగిపోయె
గరగి పోవుట యెరుగ డడ్రణి సురుడు
దైవ కృతమున కిల నసాధ్యంబు కలదె?’

పాద లేపనమెచనటో కరగిపోయినది. ఆ నిర్ణయ ప్రదేశమున తన అసహాయతకు దిగులు జెందాడు.

ఎక్కడి యరుణాస్పదపుర !
మెక్కడి తుహినాది? క్రొవ్వి యే రాదగునే !
యక్కట! మును ననుదెంచిన
దిక్కిదియని యెఱుగ వెడలు తెరు వెయ్యదియో!

అని తన్ను తానిందించుకున్నాడు. తన ఊరికి ద్రోవ చూపు పుణ్యాత్మలెవ్వరైన దొరకుదురాయని చూచుచుండ, ఒక కోనలో గంధర్వ గానము మధురముగా వినవచ్చినది. మున్యాశ్రమమేమోయని అతడటు వైపు పోవుచుండ తాంబూలపు వాసన నొకదానిని ఆఘ్రాణించినాడు.

మృగమద సౌరభ విభవ
ద్విగుణిత ఘనసారసాంద్ర వీటీ గంధ
ష్ఠగితేతర పరిమళమై

మగువ పాలుపు దెలుపు నొక్కమారుత మొలసెన్

ఆ తాంబూలమందు కస్తూరి రెండింతలుగ ఉండి మగువ ఉనికిని తెలియజేయుచున్నదట. ప్రవరుడు ముందుకు పోయి మణిమయ భవన ప్రాంగణమునందు వీణ వాయింతుచున్న వరూధినిని గాంచినాడు. వరూధిని ప్రవరుని చూసి అతని సౌందర్యమునకచ్చెరువందినది. శరీరము పులకించినది. చమటలు పట్టినవి. నేత్రములు వికసించినవి. వరూధిని దేవతాస్త్రీ. ఆమెకిట్టి భావములు కల్గుట సంభవమా? భ్రమర కీటక న్యాయము నొకదానిని కల్పించి పెద్దన ఔచిత్యమును పోషించినాడు. ప్రవరుడు మానవుడు. అతనిని భావించిన వరూధినికి మానుషత్వమే మనసున కల్గినది. ఇట్టి సమర్థన కవి ప్రతిభను నిరూపిస్తుంది.

వరూధినిని చేరి ప్రవరుడు,

ఎవ్వతె వీవు భీతహరిణేక్షణ! యొంటి జరించె దోహత
కివ్వనభూమి? భూసురుడనే బ్రవరాఖ్యుడ ద్రోవ తప్పితిన్
గ్రొవ్వున నిన్నుగాగ్రమునకున్ జనుదెంచి, పురంబు జేరని
కెవ్విధి గాంతు? దెల్పగదవే తెరువెద్ది! శుభంబు నీకగున్.

అని తన పరిస్థితిని చెప్పి, తన గ్రామానికి మార్గము తెల్పమని అర్థిస్తాడు. వరూధిని జవాబుగా నవ్వి,

ఇంతలు కన్నులుండ తెరువెవ్వరి వేడెడు భూసురేంద్ర! యే
కాంతమునందు నున్న జవరాండ్రు నెపంబిడి పల్కరించు లా
గింతియగాక, నీ వెరుగవే మును వచ్చిన త్రోవ చొప్పు! లీ
కింత భయంబు లేకడుగ నెల్లడ మైతిమి. మాటలేటికిన్

అని నర్మగర్భంగా పలుకుతుంది. ‘తానెవరో పరిచయం చేసుకుని తన గృహానికి ఆతిథ్యానికి రమ్మంటుంది.

“అండజయాన! నీ వొనగునట్టి సపర్యలు మాకునచ్చె, నిం
దుండగ రాదుపోవలయు నూరికి

అని తిరిగి తన ఊరికి మార్గము తెల్పమని కోరుతాడు ప్రవరుడు.

ఎక్కడియూరు? కాల్పిలువకింటికి బోయెదనంచు బల్కెదీ
వక్కట! మీ కుటీర నిలయంబులకున్ సరిరాక పోయెనే
యిక్కడి రత్నకందరము లిక్కడి నందన చందనోత్కరం
బిక్కడి గాంగసైకతము లిక్కడి యీ లవలీనికుంజముల్?

అని చివరకు ప్రవరునిపై తనకు గల మోహాన్ని

“నిక్కము దాపనేల ధరణీ సురనందన! యింక నీపయిన్
జిక్కెమనంబు నాకు” అంటూ బయలు పరస్తుంది.

ఈ యజ్ఞ యాగాలు, క్రతువులు చేయడం తమవంటివారి కౌగిళ్ళ సుఖించే భాగ్యము కొరకేగదా అంటుంది. ‘ఆనందోబ్రహ్మ’ అన్న శృతి వాక్యానికి వక్రభాష్యమును చెప్పచున్న వరూధినిని ‘ఈ పాండిత్యము నీకు దక్క మరియెందేగంటిమే’ అని ప్రవరుడధిక్షేపించి, ఒడలు స్థిరము కాదని, క్షణికములగు భౌతిక సుఖములు మీసాలపై తేనియలని చెప్పి ధర్మ మార్గము ననుసరించినాడు.

‘వివిధాధ్వర నిర్మల ధర్మకర్మ దీక్షా పరతంత్రుడై యగ్ని దేవు నుపాసించిన వాడు గావున

దివిషద్యర్గము నీముఖంబున తృప్తింగాంచు, నిన్నీకుగా
స్తవములోసేయు శ్రుతుల్, నమస్త జగదంతర్యామిన్ నీవ, యా
హవనీయంబును దక్షిణాగ్నియును నీ యందుద్భవించున్, గ్రతూ
త్వవ సంధాయక! నన్ను గావగదవే స్వాహా వధూవల్లభా!

అని అగ్నిదేవుని స్తుతించి “పావక ప్రసాద లబ్ధంబగు పవన జపంబున నిజమందిరమున కరిగి నిత్యకృత్యకలాపంబులు నిర్వర్తించు”కొనగల్గినాడు.

తుదకు ధర్మమే నెగ్గింది. ప్రవరుడింటికి చేరినాడు. వరూధిని దిగులు చెందింది. వీరిరువురి సంవాదమంతయు చాటుగా గమనించి, పూర్వము వరూధినిచే తిరస్కృతుడయిన గంధర్వుడొకడు, ప్రవరుని రూపమున వచ్చి, వరూధినిని నమ్మించి తనకోరిక తీర్చుకుని, మాయమాటలు చెప్పి తప్పుకున్నాడు. ఆ విధంగా వరూధినికి కల్గిన బిడ్డకు స్వరోచి యని పేరిడినారు. దేవతల ప్రార్థనపై వనదేవత స్వరోచి వలన తనయుని కన్పడి. అతడే స్వారోచిషుడు. అతని భక్తికి ప్రసన్నుడై విష్ణుమూర్తి సాక్షాత్కరించి

'నయ ధర్మాలలో బుద్ధి మహినేలు'మని మనుత్వమున కాతని పట్టము కట్టినాడు. ఈ కావ్యమునందు మొదటి రెండు ఆశ్వాసములు వరూధిని ప్రవరాఖ్యుల వృత్తాంతము. అందరు చదువుదురు.

ప్రవరుడింటికి వెళ్ళగా వరూధిని ఏమైనదోనను కుతూహలముతో మూడవ ఆశ్వాసము వరకు చదువవచ్చును. మరల వరూధినీ ప్రవరాఖ్యులెచటనైన కనిపించవచ్చునేమోననే ఆశతో కొందరు పూర్తిగా చదువుటయు కలదు. ఏది ఎట్లున్నను మొదటి రెండు ఆశ్వాసములలోని మాధుర్యము తక్కిన చోట్ల అంతగా కనిపించదు. వరూధినీ ప్రపరుల కథ అట్టిది. ★

స్రంజీవరావు మల్లెపువ్వుల పొటమూ,
స్వీట్స్ సాకెట్తో యింటికొచ్చి,
హుషారుగా భార్యతో అన్నాడు:
'తొందరగా తెములు - యివ్వాలి
మనం సినిమాకు వెళ్ళాలి.'
'ఇంక్రిమెంట్ ఏమైనా యివ్వారా -
బాలా టిప్పీగా వున్నారు?' అని
ప్రశ్నించింది సుజాత.
ఇంక్రిమెంటూ లేదు, ఏమీ లేదు.

అంజనేయులున్నాడే, ఆ బాకీ గంగలో
కలిసిపోయిందనుకున్నాను, ఇవ్వాలి
రెండొందలూ వెనక్కి యిచ్చేశాడు.'
'నేను సినిమాకి రాను.'
'ఎం ?'
'డ్రాంక్ వానన పసిగట్టి, పోలీసులు
మిమ్మల్ని పట్టుకు పోతే...'
—అర్ శ్యామల
కాకినాడ-2

Behold !

The skyscrapers raise my hopes.
Pry them so that I move forward.
The Empire State building - royal
Having neither an equal nor a rival.
From the top a culinary vision.
Then the Fifth Avenue -
Wears a look of professionalism.

Broadway music holds my breath.
And at RockFeller Plaza -
Etched sentences seem to make
the words audible.

United Nations -
The flags bring the world to converge.

The subways - an undercurrent
on their own.
Finally, the twin towers -
Beckon Liberty island where in
the crown haloes the light of freedom.

The skyline at night dots my memory
to create an image -
An image of tomorrow.

Time flies, memories still linger -
To capture my fancy.
Manhattan can never be forgotten.

by Bulusu Lakshman Edison, NJ.

LAW OFFICES OF

JAYSHREE J. PATEL

Immigration Matters, Immigrant & Non-Immigrant Visas,
Permanent Residence Green Card,
H1 B, F-1, L-1, Labor Certificate, O&P, J-1 Visas

Real Estate, Closings- Residential & Commercial

Our clients include Business Houses, Individuals, Software Companies & Educational Institutions.

WE GUARANTEE YOU BEST RATES, PROMPT & EFFICIENT SERVICE

Call: (732) 404-4051, Fax: (732) 404-4054,
Email: Jayshree10@yahoo.com

1430 Oak Tree Road, Iselin, NJ 08830

**PROVIDING SPECIALIZED PEDIATRIC PERSONAL CARE OF
INFANTS, CHILDREN AND ADOLESCENTS FOR OVER 15 YEARS**

DR. VIJAYA RADHAKRISHNA MD. FAAP

**Board Certified Pediatrician and Associate Professor Of Pediatrics at UMDNJ
Actively teaching medical, PA students and Pediatric residents**

Children with disorders including asthma, hyperactivity and attention deficits, childhood nutrition, receive utmost care and counseling. Registered nurses offering online telephone advice during office hours. Also provide Free Prenatal pediatric counseling for expectant parents.

Dr. VAIDEHI JONNA HAS SPECIAL TRAINING IN ADOLESCENT GYNECOLOGY

Dedicated & Experienced Associates

DR. KALPANA REDDY KONDA & DR. VAIDEHI JONNA

Admission Privileges as Senior Pediatrician at Four Hospitals

NEW BRUNSWICK:	RWJH AND ST PETER'S UNIVERSITY HOSPITALS
EDISON:	JOHN F KENNEDY MEDICAL CENTER
PLAINFIELD :	MUHLENBERG REGIONAL MEDICAL CENTER

We Accept Over 20 Health Care Insurance Plans

Two Fully Modernized Offices with State of Art Diagnostic Equipment and Computers

**155 Stelton Road
Piscataway, NJ 08854**

(732) 752-8442

**2 D Auer Court
Williamsburg Commons
East Brunswick NJ 08816
(732) 390 -7552**

*Monday - Saturday (Day and evening Hours)
Separate waiting Room for sick and well care
Best of all we communicate in Indian languages*

Matrimonials..... Apr 99/May '99

Address for correspondence when the advertisers request to send to an address: 1 Woodlake Drive, Piscataway, NJ 08854. When responding to this address please send us the particulars of the respondent. TFAS, TJ or any of its members are not responsible for any consequences arising out of this column.

New Procudures for Advertising in Matrimonials:

For immediate family (like brothers, sisters, daughters and sons) of members of of good standing TFAS the matrimonial ad appears **THREE** consecutive times free of charge. A written request is needed for continuation for another set of three issues. For others, the ad donation is \$10 per insert per issue. As the procedures are being changed from this issue, you will not find the ads ending with nos. 3 - 6 in this Matrimonials, in the next issue.

Coding: 1st ltr: Male or Female; Next two digits: Year, Next two digits: Month in which the ad appeared first. Next three digits: ID ; Next digit: No.times it appeared.

F99011123: Telugu Brahmin parents seek alliance for their 31 year old, slim, pretty, US raised working daughter, just about 5' in height, and having a masters degree in engineering. Groosm living in the US east coast preferred. Please call evening (508) 881-3968 with particulars.

F99011133: Alliance invited from a prospective groom for a post graduate, never married, Telugu vegetarian, 5'4"/120 lbs. Green card holder with indain values. Born on 11th Dec. 65 to intercaste parents - Mother Brahmin and Father Naidu and presently working in New York. P: (914) 381-5318.

F99011143: Alliances invited for Telugu Brahmin Sisters, professionla carnatic music singers, well eductaed, 27 and 25 yrs.; 5' 9 1/2" and 5'9", attractive, from well settled south indian brahmins in India or USA. Please call (732) 548-5587 or send biodata with photographs.

F99011153: Uncle invites correspondence for his brother's daughter, Telugu Brahmin, 5' 3", 24 yrs. pretty, currently doing house surgency in India, from medical or other well settled professionals ages 25-29 yrs vegetarian, non-smoker Pl.send photo with biodata to the address given below.

F99031162: 39 yrs, elugu Speaking Divorcee with no encumbrances, fair, good looking, Permanent Resident with Professional Job in US seeks alliance from 35-44, non-smoking, mature, professional male. Please conact: Shobha Pemmaraju (912) 476-9137.

F99031172: Parents seek alliance for their daughter 25 yrs.5'5", US Citizen and US raised, Working in Management Information group from 27-29 yrs professional, Telugu Srivaishnava or brahmin well settled citizen or permanent residents. Please send details to the address below.

F99031182: Telugu brahmin parents invite alliance inquiries for US-raised engineer daughter, 31, 5' 0", pretty, slim, from professionals 32-40 who reside in east coast. Please call evenings (508) 881-3968.

F99031192: Brother invites allilances for Telugu Brahmin Doctor sister, 34, slim, fair, 5'3" completing residency in Ophthalmology in East Coast, from well established professinals. Brief prior marriage, divorced, no encumbrances.(412)793-8039/ email to collur@hotmail.com

F99031202: Telugu Kapu female Software professional in TCS, India, 25, 5'3" seeks Kaput male software professionals below 30. email to gmamidi@yahoo.com

F99051201: Telugu Brahmin parents invite correspondence from south indian brahmins, 31-34, MDs, Residents, MBAs, PhDs for pretty, fair vegetarian 2nd yr. medical student. Please call (334) 821-6633 or (606) 806-9216.

F99051211: Telugu Brahmin parents (kausikasa gothram) invite alliance for heir daughter, 28, 5'-0", computer consultant, US Citizen, raised in USA, vegetarian and Indian values,from preferable US raised and/or educated brahmin boys, vegetarian, 29-32. Please call Prof. Narumanchi at (203) 562-0536.

F99051221: Seeking responses from professional men for daughter 22 year old 5'-4" Hindu Arya Vysya Medical Student (England). Visiting USA mid July 99. Will relocate in USA. PH: (914) 725-2918, Subgra@aol.com.

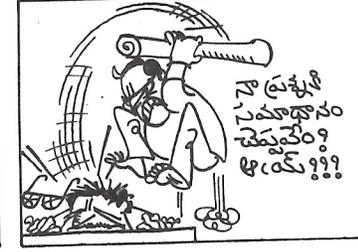
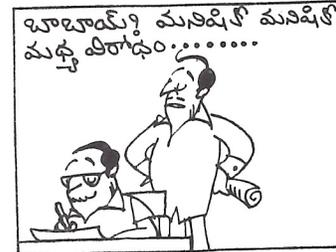
M99010943: Sister invites alliance for her handsome brother,fair and athletic,30 yrs. 6', non-smoker, Veg., BE/MS, working as Software Engr from tall and attractive Telugu Brahmin Girls. Pl. send particulars to the add. given below.

M99010953: Telugu Brahmin parents invite proposals from Telugu Brahmin girls for their son, 27 yrs., 6', brought up in US. Well settled computer professional. Please respond with a recent photo and particulars.

M99030962: Parents seek allliance for their 32, 5'7", US citizen, BS (Comp) from Texas, working as Com.Prog. Analyst, Tabla players, strict vegetarian, non-smoking, tee-totaler. Preference to Telugu speaking, music loving, Srivaishnava brides from US or India willing to settle in US. Pl. correspond with the address given below.

M99030972: Telugu brahmin parents invite alliance inquiries for US-raised MBA son, 31, 5'3". Good complexion from professional south indian brides 24-30 residing in the east coast. Pl. call evenings, (508) 881-3968.

M99030982: Telugu kapu Naidu male, 27, 5'10", software professional seek telugu female elow 26 in the same field. Pl. write to gmamidi@yahoo.com.

Mala Corals

Corals ♦ Jades ♦ Pearls
 (All precious & semi-precious
 beads & stones)

Vijitha Reddy

Phone: (718) 739-1875

Fax: (718) 206-3922

*By Appointment Only
 in New York, U.S.A.*

Usha Avva, M.D.

Board Certified in Pediatrics

Specialized in Pediatric Asthma

New Patients Welcome

Most Insurances Accepted

Middlesex Pediatrics

908 Oak Tree Road, Suite C
 South Plainfield, NJ 07080

(908) 754-6556

Flexible Hours for Working Parents
 Evening and Weekend Appointments

The Telugu Fine Arts Society, Inc.

(A TAX EXEMPT & NOT FOR PROFIT CORPORATION)

10 Taylor Run, Holmdel, NJ 07733

(732) 957-0404

తెలుగు కళా సమితి

MEMBERSHIP APPLICATION FORM

From _____ To _____ (New/Renewal)
 (Month/Year) (Month/Year)

MEMBER: _____
 (Dr./Mr./Mrs./Ms.) Last Name First Name

SPOUSE: _____
 (Dr./Mr./Mrs./Ms.) Last Name First Name

SPOUSE: _____
 (Dr./Mr./Mrs./Ms.) Maiden Last Name Maiden First Name

CHILDREN/
 DATE OF BIRTH _____

ADDRESS: _____
 Number Street Apartment No.

 City State/Zipcode

PHONE: _____
 Home (Member) Office (Member)

 E-Mail Office Phone (Spouse)

OCCUPATION: _____
 Member Spouse

I do not have any objection to publish my name/spouse's name/children's names/
 children's ages/dates of birth/address/phone number/e-mail number/my
 occupation/spouse's occupation in TFAS annual directory.
 (PLEASE STRIKE OUT UNWANTED ITEMS)

SIGNATURE: _____ DATE: _____

MEMBERSHIP DUES: () LIFE US \$150 () ANNUAL US \$35/Year
 CANADIAN MEMBERS: ADD US\$50 FOR LIFE AND US\$10 FOR ANNUAL

Please make check payable to Telugu Fine Arts Society and mail it
 along with duly completed application form to: TFAS, C/O Dr. Murali Kolli,
 23 Sagamore Ave. Suffern, NY 109701

Children of members automatically become members of TFAS Youth
 Association. Children above 18, working and living away from home
 should seek membership separately.

MOVED?

Telugu Jyothi is sent on US Bulk Mail which normally takes about 2-3
 weeks before it reaches the addressee. **US post office do not redirect
 bulk mail.** When it is returned to us, it costs \$0.50 each time. **Please
 send us your new address everytime you move promptly.**

Effective Date: _____

Name: _____

New Address: Street: _____

City, State, Zip: _____

Phone & E-Mail: _____

Old Address: Street: _____

City, State, Zip: _____

Mail to: TFAS C/O Dr. Ramakrishna Seethala, 17 West Kincaid Dr.
 West Windsor, NJ 08550. Your cooperation is well appreciated

TELUGU FINE ARTS SOCIETY

PELLI PANDIRI

పెళ్ళి పందిరి

వరుడు కావలెను

వధువు కావలెను

Confidential Details:

Last Name

First Name

Popular Name

Street

City

State Zip Code

Telephone

e-mail

References:

USA

India

TFAS is a not for profit organisation serving the Telugus in NY/NJ/PA. "Pelli Pandiri" is a voluntary service offered to the telugu community in USA. TFAS will try to maintain confidentiality - but does not accept any responsibility or guarantee the outcome.

If you wish to delete your name from the Pelli Pandiri roster - you should inform us in writing.

Registration Fee : \$20.00 (Checks payable to TFAS)

Mail to: TFAS, 10 Taylor Run, Holmdel, NJ 07733.

Full details on reverse side.

Registration Number

Date Reg.

Details of this page will be displayed during TFAS functions.

Reg.No.

TELUGU FINE ARTS SOCIETY

PELLI PANDIRI

పెళ్ళి పందిరి

వరుడు కావలెను

వధువు కావలెను

Applicant Details

1	Name (initials only)	2	Address (State/Country only)
3	Date of Birth/ Age	4	Height/Complexion/Weight
5	Occupation	6	Salary (optional)
7	Languages Spoken	8	Caste/Gothram (optional)
9	Raised in (USA/India/any other country)	10	Visa Status
11	Education		
12	Special talents/interests		

Explain in brief your requirements and expectations of your life partner.

FOR ENQUIRERS : Enclose your information in a sealed envelope, affix 33 cents stamps and write clearly the registration number you are responding to on the envelope. We will mail the envelope to the respective party.

Please respond to : TFAS, 11 Stanfad Place, Princeton Junction, NJ 08550

కవితా పరిష్కారం

దూసి ధర్మారావు, Srikakulam, AP

జలజాతాసన వాసవాది సురపూజా భాజనంబై తన
 ర్చులతాంతాయుధు కన్నతండ్రి శిరమచ్చో వామ పాదంబునన్
 తొలగండ్రోచె లతాంగి ; అట్లయగు నాధుల్ నేరముల్ సేయు; పే
 రలుకన్ చెందిన కాంతలెండు సుచిత వ్యాపారముల్ నేర్తురే!

‘పారిజాతాపహరణం’ ప్రబంధంలో ఈ పద్యం ఆయువుపట్టు. ఆంధ్ర సాహిత్య నందనోద్యానంలో విరిసిన పారిజాతం లాంటి మనోహర కావ్యం పారిజాతాపహరణం. కవి నందితిమ్మన. ఈయన శ్రీకృష్ణదేవరాయలవారి చిన్నరాణి కన్నవారింటి నుండి అరణంగా వచ్చిన కవి. అంటే వివాహ సమయంలో సారె చీరలతోపాటు చతురంగ బలాలతో పాటు ఒక కవిని కూడా కానుకగా ఆడపిల్లతో పంపించడం ఒక గొప్ప ఆచారం. ఈ కవి అత్తవారింట్లో అమ్మాయి కష్టసుఖాలు తెలుసుకుంటూ చేతనైన సహాయం చేసే ఆంతరంగికుడు కూడా. ఇలా అరణంగా వచ్చి అష్టదిగ్గజాలలో ప్రవేశించిన కవిదిగ్గజం నందితిమ్మన.

ఈ పద్యం ఇంత కవితావేశంతో రచించబడడానికి ప్రేరణగా ఒక ప్రణయకలహం లోకంలో ప్రచారంలో ఉంది. ఒకరోజు రాయలవారు రాత్రి ఆలస్యంగా చిన్నరాణిగారి మందిరానికి వేంచేశారు. అంతవరకు ఎదురుచూసి ఆమె కాళ్ళకట్టువైపు తలపెట్టుకుని అస్తవ్యస్తంగా నిద్రలోకి జారింది. చెలికత్తెలు ఆమెకు దుప్పటికప్పి నిస్సృమించి ఉంటారు. రాయలవారు తలగడవైపు తలపెట్టి నిద్రపోగానే ఆమె కాళ్ళ తనతలకు తగిలాయట. ఆయన కోపంగా లేచి, చిన్నరాణి క్షమించమని కోరుతున్నా ఆగ్రహంతో వెళ్ళి మళ్ళీ చాలా కాలం వరకు ఆమెను చూడరాలేదట. ఈ పడకగది రహస్యం ఆమె ఎవరితో చెప్పకుంటుంది? తనతో వచ్చిన అరణపు కవి నందితిమ్మన గారికి. ఆయన మాత్రం ఏం చెయ్యగలడు? రాయలవారికి ఎలా చెప్పగలడు?

ఒక అద్భుతమైన కావ్యం సృష్టించాడు. ‘భార్యపాదం భర్త శిరస్సుకు తగలడంలో తప్పు లేదని నిరూపిస్తూ, ధ్యని సూచకంగా రాయలవారికి ఉపదేశం అందించడమే ఆ కావ్య రచనలోని ఆంతర్యం. సత్యభామ కోపంతో శ్రీకృష్ణుని శిరస్సును తన ఎడమకాలితో తొలగిపోయేటట్టుగా తోసింది. భర్తలు నేరం చేస్తే కోపించిన స్త్రీలు చేసే పనులు ఉచితంగా ఉండవు కదా! అనే అర్థాంతరన్యాసం ద్వారా కవి గొప్ప సందేశం వినిపించాడు.

సత్యభామ పాదాలకు జగన్నాటక సూత్రధారి యదునందనుడు శిరసు వంచి మ్రొక్కుతాడు. ఆ శిరస్సు సామాన్యమైనది కాదు. బ్రహ్మదేవుడూ, దేవేంద్రుడూ సకల దేవతలూ పూజించే శిరస్సు. ‘జలజాతాసన వాసవాది సురపూజాభాజనంబు’ ఆ శిరస్సును ఒక స్త్రీ (సత్యభామ) తన ఎడమకాలితో తొలగన్ ద్రోసింది, ఉద్దేశపూర్వకంగానే. శ్రీకృష్ణుడు పారిజాతకుసుమాల్ని తనకు కాక రుక్మిణికి ఇచ్చాడనేకోపంతో.

రాయలవారి శిరస్సుకు చిన్నరాణి పాదం యాదృచ్ఛికంగా తగిలింది. అంతకంటే గొప్పదీ లోకారాధ్యమైనది అయిన శ్రీకృష్ణుని శిరస్సును సత్యభామ కోపంతో కోరి తన్నింది. రాయలవారు అలిగారు. శ్రీకృష్ణుడు కోపగించుకోలేదు. అతడు సామాన్యుడు కాడు. లతాంతాయుధు కన్నతండ్రి. మన్మథుని తండ్రి. ప్రణయం, కలహం, ఔచిత్యం, మర్యాద, సౌకుమార్యం మొదలైన మదన సామ్రాజ్య మర్యాదలన్నీ కూలంకషంగా తెలిసినవాడు.

అందుకే శ్రీకృష్ణుడు వెంటనే ‘ఉద్దీపిత మన్మథ రాజ్య ప్రాపితుడై’ ‘సను భవదీయదాసుని మనంబున నెయ్యపుకిన్క పూని తాచిన అది నాకు మన్ననయ’ అన్నాడు. నన్ను నీ కాలితో తన్నడం నాకు గౌరవమే అని. ఇందులో ‘నెయ్యపు

కినుక’ గొప్ప ప్రయోగం. కినుక అంటే కోపం. మరి నెయ్యం అంటే స్నేహం. అంటే మర్యాదపూర్వకమైన కోపం. స్నేహంగా కోపించడం ఏమిటి? తన శిరస్సును తొలగద్రోయడం తనకు మన్ననగా భావిస్తున్నాడు శ్రీకృష్ణుడు. అలా తొలగదోసే మనసులో ఉన్నది నిజమైన కినుక కాదు. నెయ్యపు కినుక. అంతటితో ఆగలేదు. “నీ పదపల్లవంబులు నా కఠినమైన శిరస్సును తాకి ఎంత నొచ్చాయో అని నేను బాధపడుతున్నానన్నాడు, కుహనా గోపాలుడు.

ఈ వ్యంగ్య వైభవం అంతా ధ్యనిపూర్వకంగా రాయలవారి మనసును స్పృశించడానికే. ఈ కావ్యం భువన విజయంలో ముక్కుతిమ్మన ఆలపిస్తే సభికులందరికీ రసవత్కావ్యం. మరి రాయలవారికో?

పడకగదిలోని ఆంతరంగిక విషయానికి రసవత్కవితా పరిష్కారం సూచించిన కవి ఎంత గడుసువాడు !

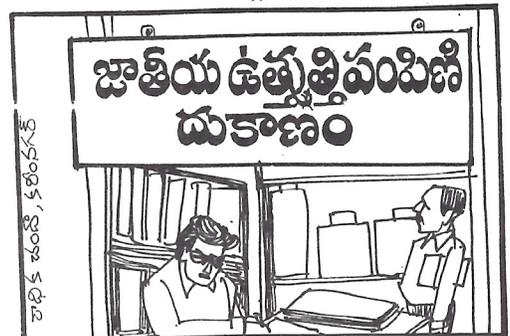
ఈ కావ్యంతో కవి రాయలవారికి తనతప్పు తెలుసుకునేటట్టు చేసి ‘అరణపు కవి’గా తన విద్యుక్త ధర్మాన్ని ఎంతో రసవత్తరంగా నిర్వహించాడు తిమ్మన. ప్రచారంలో ఉన్న కథ ఎంతవరకు నిజమో మనకు తెలీదు. కాని, దాని వలన ఆంధ్రసాహిత్యంలో సరస ప్రబంధ కదళికా తరుల నడుమ పారిజాతాపహరణ కావ్యం శాశ్వత సౌరభాలు వెదజల్లుతున్నది.

విశ్వనాథ వారి మాటల్లో ‘తిమ్మన పలుకుబడి ముద్దు. అతని భావములు ముద్దు. అతని కథావస్తువుముద్దు. ముక్కు తిమ్మనార్యు ముద్దు పలుకు అన్నమాట ఈ రీతిగా ముప్పేటగా నున్నది.’

శ్రీ వరలక్ష్మీదేవి కీర్తన

- ౧|| శ్రీ లక్ష్మీ జయలక్ష్మీ శృంగారములు మెరయ
వరలక్ష్మీ దయచేయుమా సౌ
- ౨|| భాగ్యములు మాకీయ వరలక్ష్మీ దయచేయుమా||
పాలకడలిలోన నీవు బాలచంద్రుని తోడ
ప్రభవించి శ్రీహరినే వరియించినావమ్మా
పారిజాతములు మల్లెలు పరిమళ విరజాజులును
పంకజములు చంపకములు సంతసమున గొనుమమ్మా|| శ్రీ||
- ౩|| కమలాసని కమలపాణి కమలాక్షుని మనోహారిణి
కమలములను నీ పద-కమలములకు గూర్చుమమ్మా
మనసారగ ధ్యానించి మరి మరి నిను పూజింతుము
మంగళాంగి నీకివె శుభ మంగళములు గొనుమమ్మా|| శ్రీ||

- చల్లా సత్యవతి, Freehold, NJ.

నిన్నుకోడట్రం ని. ప్రతిమ

“తెయ్యాలయినా అమ్మికి జూబు రాసినావా లేదా?” వీధి చివరి నుండి మోసుకొచ్చిన మంచినీటి బిందెను పొయ్యి పక్కనే దించుతూ కొంచెం బిగ్గరగా ప్రశ్నించింది జానకి... చాల సేపట్నుండి కొళాయి వద్ద పోరుకు లాడినట్లుగా ఆమె జుట్టు చెరిగి వుంది... నుదుట పట్టిన చెమటకి బొట్టు చెమరి వుంది.

తనంత బరువున్న బిందెను మోసుకు రావటం వల్ల అయినంతో ఆమె గుండె ఎగిసెగిసి వచ్చింది. చీర తెరుగుల్ని మట్టనంగా కుచ్చిత్తరికి మడుచు కుని పొయ్యి దగ్గర వంగుతూ భర్తకిని చూసింది జానకి.

అన్నదో అఫీసు ముడి వచ్చి అరబుల్ల నీళ్లతో ముఖం తాళు చీతలు కడిగేముకుని శుభ్రములు ముందేముకుని కూర్చుని వున్నాడు మనోహరం.

పొయ్యిలో రెండు తాటాకు మట్టలు పెట్టి వంట చేస్తూ పొద్దుట మిగిలి వున్న టీ నీళ్లని వెచ్చజేస్తూ వుంది జానకి.

“యవవద్దాదా?” పుల్లల్లాటి చేతుల్తో పొయ్యికి న్నానే రెట్టించింది.

“ఊ” కాడ విరిగిన కళ్లకోడును దారం కట్టి రిపేరు చేసుకుంటూ జనాబు చెప్తాడు మనోహరం తన్నదన్నట్లుగా.

“దేనికీ ఊ కొట్టవట్టు... యవవద్దాదా... జాబు రాశాననా?” విసుక్కుంది జానకి టీనీళ్లందిస్తూ.

కన్నెండుకుంటూ భార్య వంక చూశాడు మనో హరం. క్షణకాలంపాటు అతడి బొద్దయం చుట్టూ ఏర్పరచుకున్న ఇనువ వలయం ఒకంత నడవినట్టుయింది... ఈ జానకి తను పెళ్లయిన కొత్తలో ఎంత అందంగా, వాబాగా వుండేది... మరెంత వాబాగా మాట్లాడేది?... మకతంకపు లాతంతో ముత్తెక్కి తూగుతున్న వుళ్లూ... అలలా వుండేది... మరి యివ్వడో... నీవితప్ప అనేకానేక అనుభవాల, అవమానాల వరంవరతో బరువెక్కి వడవిన వండు టూగులా వుంది... బాధ్యతలు లావుకత్తాన్ని మింగివేస్తావా? అర్థం యిట్లుంటుంటే మనిషిలోని మనోహార్య కాలంకా అంతా... జాబాకునాన్న

వీణలాంటి గొంతుని కూడా హరించి నేస్తాయా? ఆరోగ్యం సరే ఎలాగూ హరించుకుపోయింది... గుంటలు వడ్ల జానకి కళ్లనీ, ఎండిపోయి రొవ్వు తూన్న జానకి గుండెల్ని నిశితంగా పరిశీలిస్తూ మౌనంగా కన్న నోటి కానెంచాడు మనోహరం. అతడికి తెలుసు తనకి మాత్రమే సాయంత్రం

పూట టీ నీళ్లు... జానక్కి వుండవు... అయినా అదేమీ గమనించినట్లుగా నటపడతడు.

పొయ్యి మీద ఎసురు వడసి చాట్లో బియ్యం పోసుకుని తెచ్చి మనోహరం పక్కనే వాకిట్లో చతి కిల బడింది జానకి. ఉన్న ఒకే ఒక గూడులాంటి గదిలోవల ఎవ్వడూ చీకటి... బిల్లు కట్టలేదని ఆ ఉన్న

ఒక లైటూ పెరికేతారు కరెంట్లోళ్లు... వందలొం దల ఎకరాలకు నీళ్లు పారించుకుంటూ మోటార్ల మీటర్లు ఆడకుండా అడ్డం పెట్టి భూస్వాములెవరూ ఈ కరెంట్లోళ్లు కన్నించరు... తమలాంటి ఒక్క లైటు గాళ్ళే అన్నవద్దారు... అయితే జీవితంలోని చీకటితో పోల్చుకుంటే గది లోవలి చీకటి పెద్ద వల్లగా ఏమీ లేదు జానక్కి.

తలొంచుకుని బియ్యం ఏరుతోన్న జానకి కళ్ళు, గుండె కూడా బరువెక్కాయి... ఉద్వేగాన్ని అవుకో వడం ఎంతో కష్టంగా వుండామెకి. ఒక్కగానొక్క కూతురు వనంతని తమకు వుండి తిన్నా, లేక వస్తులున్నా ఎంతో గారాబంగా పెంచుకున్నారు... ఏదోలే గొంతు తగ్గ బొంత అనుకోకుండా తమకు మించినట్లుగానే యిచ్చిచేశారు. .. అబ్బాయి శ్రీరాములు ఒంగోల్లో టీవరుగా పని చేస్తున్నాడు. ఆ సాంఘ్యాలూ, ఈ సాంఘ్యాలూ అంటూ అత్త బాగానే లాగింది. అయితే మాత్రమేం తమకిది

భారమైతే అయ్యండొచ్చు గానీ... వాళ్ళ తాహాళి కది ఎక్కవేమీ కాదు... ఏదో బాగానే వుండారు అట్టా ఇరిగిపోతా వుంది కదాని మొదులు పట్టి చుక్కోకపోతే యెట్లు...? బిడ్డ గర్భంతో వుండన తెలిసి కూడా ఒక్కసారయినా పొయి రాలేకపో తిమి... అయిదో నెల్లో సారెబెట్ల మనంగా తీసుకు రావల్సింది, అదేమీటి టాప్స్వర్... టాప్స్వర్... ట్రాన్స్వర్లు మనం ఛస్తుంటే ఏదే సారి పెట్టేది, గీరె పెట్టేది! అంటూ తీసిపారేశి... ఇయ్యంతా వోళ్ళకెట్టా తెలస్తాయి... లేవలేని బిడ్డ అత్తా, అడవిడ్డల కాడ ఎట్టుందాదో ఏమై...?” ముక్కు ఎగచీల్చుకుంటూ లోలోవలి గొణుక్కుంటూ వుంది జానకి.

జానకి మాటలు చెవులకి స్పష్టంగా విప్పించకపో యినా, ఆమె చెప్పేదేమిటో మనసుకయితే స్పష్టంగా తెలుస్తూనే వుంది మనోహరానికి.

“కూతురికి తొమ్మిదో నెల పెట్టింది. ఎవ్వడో అయిదో నెల్లో వెళ్ళి సారెబెట్ల తీసుకొచ్చి సీమంతం చేసుండాల్సింది.. కానీ అదే సమయా నికి యెంతో కాలంగా వుండిపోయిన చిట్టమూరు నుండి మండల కేంద్రమయిన ఈ వూరికి ట్రాన్స్ ఫరవడంతో కుటుంబాన్ని అటువరది ఇటు తర లించడం... శక్తికి మించిన భారమైపోయింది మనోహరానికి.

చిట్టమూర్లో రెండేకరాల వేల వుండనే... అవ్వట్లో

చిట్టమూరు మండలమనగానే కావాలని పెద్దోళ్ల దరి కాళ్ళా, వేళ్ళావడి... బ్రహ్మణులుకుని, బామా లుకుని అక్కడికి వేయించుకున్నాడు. కొన్నాళ్ళు బాగానే గడిచింది.

ఇంటిలిపాదీ అష్టకష్టం చేసి ఆ నేళ్లలో చెనగ యేస్తే తొలివాళ్ళలో కొంత ఫర్వాలేదు. అనలుకు అసలయినా అయ్యేది... ఈ తరువాతర్వాత ఎండా కాలం నీళ్లు లేక, వానకాలం వరదలోచ్చే పంట చేతికొచ్చేది కాదు... అధవా వచ్చినా ధర పలికేది కాదు. ధర ఎక్కువగా వున్నా దళారుల కింద నలిగి పోయేది. ఇట్టనే నలిగి, నలికి బతుకెళ్ళు మారుస్తూ పదేళ్ళు తిరిగేటప్పటికి కూతురి పెళ్ళికి అమ్మోసిన ఒకటిన్నరకరాల పొలం పోగా మిగిలిన అరకరాలతో పాటు యిరవై వేల అన్న మిగిలింది. ఇహన ఆ వూళ్ళో వుండి కట్టలమ్మ లేక మళ్ళీ ఆ పెద్దోళ్ళ కాళ్ళనే పట్టుకుని ఇదిగో ఈ వూరికొచ్చేశారు.

ప్రభుత్వం కూడా చిత్రమైందే... అదేమిటో కానీ రెవిన్యూ, ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్మెంటుల్లో వున్నట్లుగా పై ఆదాయాలూ, ప్రమోషన్లూ ఈ మండలాఫీసుల్లో పెద్దగా వుండవు. అటెండరుగా చేరి అతికష్టం మీద రికార్డుస్ సెంటియ్యాడు తను... వచ్చే జీతంతోనే భార్యాబిడ్డల్ని, తల్లిదండ్రుల్ని చాకుతూ వెట్టుకొ చ్చాడు. ఎట్టోనాయినా తిరుగులాడ్డా తిరుగులాడ్డా వుండగానే రెడ్డోళ్ళ చెరుకు తోటదార్లు వస్తావుంటే పాముకరిచి చచ్చిపోయినాడు... జరిగినప్పీ మన మంచికి అనుకున్నాడు తను... అమ్మని మాటా

1998 5 సంవత్సరంలో తెలుగు జ్యోతి ఆంధ్రజ్యోతి సునిశ్చరపత్రిక, శ్రీ రోజులక్ష్మి శాండ్వీచ్ వారి సంయుక్తంగా నిర్వహించిన కథలపోటీలలో బహుముఖ శాంఢిన కథ.

బెడ్లలైట్
రైట్లలో అతిచిన్నదైన చూడకూడనివన్నీ నిగ్గుపడకుండా చూసేది.
కె.వి.రేడ్, నల్లం.డ.

మంచి చెప్పే తమ్ముడితో సంపేసివారు. పెద్దకోడలు దగ్గర్నుండి పోవడానికి ఏ మాత్రం యుష్టం లేక వెళ్ళా వెళ్ళా తల్లి చూసిన చూపుని మనసు చుట్టు ఏర్పరచుకున్న వలయం నుండి లోపలికి రానియలేదు... అప్పటికే ఆ వలయం పటిష్టతను సంతరించుకుంది.

వాయివ పొయ్యేనాటికి వెల అమ్ముకోలేదు... అప్పటికే ఒక్క సైసా అన్నా లేదు... పది సైసలు డబ్బూ లేదు. అవతలవతల... ఏం జరిగి పొయ్యిందో, ఎవ్వడు మొదలయ్యిందో కానీ అవ్వడు చేయడం అవ్వది చాక కింద నీరులా చేరిపోయింది... ఎవ్వటికవ్వడు 'ఇదిగో ఈ ఒక్కపానికి... రేపు మంటాస్తే యిచ్చేస్తే పోతాది' అంటూ అంచెలవెలుగా అప్ప జమవుతా వచ్చింది.

కొడుకు రవికి తాము జీవించే దుర్భర జీవితం పట్ల ఏనాటికీ చాతగాని తండ్రి మూలంగానే జీవితాలి ఏదంగా తయారయ్యాయని హేళన... కసి... ఈ వూరి కొస్తానే చదువు మాన్పించి, తెట్టంగట్లో పనికి కుదిర్చాడని తండ్రి మీద రేగిన కోపంతో పాపం రవి మంచి అబ్బాయి కాబట్టి తండ్రిని ఏమీ అనలేక ఇల్లు వదిలి పారిపోయాడు.

అదీ ఒకంధుకు మంచిదే... ఈ ఇరుకు యింట్లో కన్నా సువిశాలమయిన ప్రపంచంలో జీవితాన్ని తెలుసుకోవడానికి ఎక్కువగా అవకాశాలుంటాయనీ, ఏదో ఒకనాటికి తన కొడుకు ప్రయోజకుడయి తిరిగి వస్తాడనీ గట్టి వమ్మకం మనోహరానికి.

భార్య ముక్కె గట్టిలుస్తూ పర్లు పర్లున బియ్యం చెరుగుతోన్న కబ్బంతో చవ్చన ఈ లోకంలోకొచ్చి పడ్డాడు మనోహరం.

"మూసిన ముత్యం... పాసిన వగడం మాట్లాడితే యాడ ముత్యాలు రాలి పడిపోతాయో, ఏరి మూట గట్టుకుంటామనుకుంటాడు. యాడా జోశీదమ్మాయిట్లాటి మొగుడ్డి..." ఒక వంక బియ్యం చెరుగుతూనే భర్తనీ చెరుగుతోంది జానకి.

మనోహరానికి జానకిని చూస్తుంటే చెప్పలేనంత జాలేసింది. తన నిస్వహాయతకి తన మీద తనకే కోపంగానూ వుంది... అవును తమ వనంతకి జాబు రాయలేదు... రూపాయి పెట్టి కవరు కొనేక అన్నదొక్కటి సత్యం కాదు. ఒక్క రూపాయే అయితే అన్న దొరుకుతుంది. ఆ రూపాయితో కవరు కొనేసి అందులో వ్రాయాల్సిన విషయాలు చాలా ధర పలుకుతాయి మరి. పెళ్ళి అమ్మాయిని తీసుకొస్తానని వ్రాయాలి. తీసుకొచ్చి కానుపు చేయించి... బాలసార చేయాలి... తల్లి బిడ్డల్ని మూడో వెలదాకా వుంచుకోవాలి. ఈ లోపల అల్లుడు పదే పదే వచ్చిపోతాడు... అత్తా, అడవిడ్డలూ వస్తారు. ఇంకా తెలిసున్న వాళ్ళంతా వస్తారు. ఇదంతా ఒక్క రూపాయితో తేలేని కాపు. అందుకే జానకి మాట ఖాతరు చేయకుండా వాయిదా వేస్తూ వచ్చాడినాక్కూ.

జానకి నవ్వుగా ఏడుస్తోంది. గర్భవతి అయిన కూతుర్ని చూసుకోవాలనీ, దగ్గరుండి రుచిగా వండి పెట్టాలనీ ఆమెకు చాలా ఆశగా, యిష్టంగా వుంది. మనసు బలహీన పడినవ్వడల్లా కొడుకెక్కడున్నాడో, ఏం చేస్తున్నాడోనన్న దిగులు ఆమెను చుట్టేస్తుంది. రెండూ కలిసి కలగావుల్లగా ఆమె మనసును బలంగా పించేస్తున్నాయి.

"ఏడుపాపు" గద్దించాడు మనోహరం. అతడు అవ్వడవ్వడా తన నిస్వహాయతను పెత్తనం రూపంలో బహిరంగం చేసి ఆమె వోరు మూయిస్తుంటాడు చాలామంది ముగాళ్ళలాగే...

"ఎవరు చచ్చారనివ్వడు?... రాస్తానే. రేపు రాస్తా నన్నాను గదా వోరూసుకో..." విరుచుకుపడ్డాడు. గుడ్లలో నీటిని గుడ్లలోనే... గుండెల్లో బాధని గుండెల్లోనే అణచిచేసుకుని చవ్చన లేచి చాటతో లోపలికిపోయింది జానకి.

ఈసారి జానకి మీద కోపమూ, జాలీ కలగావు లంగా కలిగిందతడికి.

ఆ రాత్రి అభోజనంగా పడుకుని నిద్రలేమితో బాధపడేస్తూ భార్యని ఓదార్చాలని యంతగానో అనించి నా... చాల గట్టిగా, బెట్టుగా వుండేపోయాడు. జానకిని దగ్గరకు తీసుకుని చమనిస్తే ఏమవుతుందో అతడికి బాగానే తెలుసు.

కరిగినీరయి అతడితో మొదలయిన లేలేత నిమ్మ రాలు తమ పెళ్ళయినప్పటి నుండి పదివేల కష్టాల జాబితాతో సుదీర్ఘ రామాయణమై... కొడుకు వెళ్ళిపోయినప్పటి సంఘటనతో ముగుస్తుంది. ఇదే అవకాశంగా తన నిస్వకౌతము చేతగాని తనాన్ని ఆమె ఏ కరువు పెట్టాంటే వినడానికి, ఒక్కకోవడానికి మనోహరం సిద్ధంగా లేడు... అలాగని ఆమెను సంతోషపెట్టడం కోసం కూతుర్ని తీసుకొచ్చి లోకం కోసమే అయినా కానుపు చేయించి... తన అవ్వతో మళ్ళీ మరో అయిదారు వేలు కమ చేయడానికి సుముఖంగానూ లేడు. ఏం చేయాలో తెలీన తనంతోనే రాత్రినీ తెల్లారినూ... వేకువవ ఒక నిద్రయానికొచ్చాడు మనోహరం ఆ రోజు ఎలాగయినా కూతురికి పుత్తరం వ్రాయాలని.

తమన్న ఈ మండలం ఈ మట్టు పక్కల అన్నట్లొక పెద్దది. సీనియారిటీ ప్రకారం మరొకరికి రావల్సిన ట్రాన్స్ఫర్ తనకి రావడంతో వాళ్ళ రిపోర్ట్ మేరకు తనని మళ్ళీ మరో చోటికి మారుస్తున్నారనీ, ఆ గొడవలో తిరుగుతూ తమ కూతుర్ని తీసుకు రాలేకపోతున్నాననీ, త్వరలోనే రావడానికి ప్రయత్నిస్తాననీ వ్రాసి పోస్ట్ చేయాలనుకున్నాడు.

ఆ తరువాత అతడికి ప్రశాంతంగా నిద్రపట్టింది.

ఆ మర్నాటి పాయంత్రం... మౌనంగా, నిర్వికారంగా 'టీ' అందిస్తాన్న జానకిని చూసి చవ్చన గుర్తొచ్చింది మనోహరానికి. అసీసులో రద్దీగా వుండడంతో వూర్తిగా చదవకుండానే లోపల పెట్టిశాడు... కూతురి ఉత్తరం చూట్టంతోనే తమ వ్రాయాలను కున్న పుత్తరాన్ని మళ్ళీ వాయిదా వేశాడతడు.

తాసీగా 'టీ' త్రాగి కూతురి పుత్తరం విప్పాడు. ప్రయమైన వావుకు,

వగంత నమస్కరించి వ్రాయువది... ఇక్కడంతా బాగానే వున్నారు... అక్కడ మీరలా వున్నారని నేనడగను... మీరలా వున్నారో తెలుసు కాబట్టు... మొన్న డాక్టరమ్మకి చూపించుకుని తిరిగిస్తుంటే పెంటర్లో రామచంద్ర మామ కన్పించి చెప్పాడు. 'అమ్మ నిండా నీరసంగా తగిపోయి వుందనీ, వాయివ ఎవ్వటి మాదిరిగానే వుండాడనీ, తమ్ముణ్ణి చదువు మాన్పించి తెట్టంగట్లో పెట్టారనీ... అన్ని విషయాలూ...' వాస్తవ జాబు రాయలేదని నేను కష్టంగా వుంటే నర్తి చెప్పాడు.

వాన్నా! కూతురు గర్భవతి అని తెలిస్తే సంతోషించడానికి డబ్బు తోర అడ్డమొచ్చేస్తుంది మధ్య తరగతి తల్లిదండ్రులకు... అయిదో వెళ్ళో నవ్వు పారబెట్టే తీసుకెళ్ళలేదనీ, అచ్చటా ముచ్చటా తీర్చలేదనీ మా అత్త చాలా కోపంగా వుంది. అడవిడ్డకి నా పుట్టంటోళ్ళు ఏమీ జరపలేదనీ, అన్నీ ఇక్కడే జరిపించుకుంటున్నాననీ ఎగతాళిగానూ, కంటగింపుగానూ వుంది... వాన్నా! సున్ను నాకు లోకజ్ఞానం నేరితే అమ్మ ఎంతో ననానాన్నిచ్చింది. అంతే నిండు ననానమా ఈ యింట్లో తేలిపోతుంది నానా...

నాకు తెలుసు వాన్నా ముచ్చేమంటావో... "ఏం చేయనమ్మా జీతం అంతంత మాత్రమే... పంట చూస్తే వానాకాలం నీటిముల్లు గుచ్చితే, ఎండా కాలం కరెంటు వురుగు తినేస్తోంది" అంటావు... అవన్నీ వీళ్ళకెందుకు వాన్నా?... ఒక అడవిల్ల, స్త్రీ గర్భవతి అయితే ఎంతటి గడ్డుసీతలో వున్నా తండ్రి కానుపు చేయించాలన్న దుష్ట పాంధ్రదాయాన్ని యివ్వటికీవ్వడు మమ్మ, నేనూ ఏం చేసి మార్కలం చెప్త వాన్నా?... మమ్మ అప్పే చేస్తావో, అడివే నరుకుతావో వీళ్ళకవనసరం... సారీ బెట్టి తీసుకెళ్ళ వురుడు పోయాల్సిందే...

వాన్నా! ఎవరయినా చుట్టాలు మంటికోస్తా తను వ్రాసినపుడు నాకు ట్రాన్స్ఫర్ అవుతోందనీ, దయచేసి నేమ వుండమ కాబట్టి మీరు రావొద్దనీ వ్రాసేవాడివి. ఖర్చులు తట్టుకోలేక... మొన్న అయిదో వెళ్ళో మమ్మ ట్రాన్స్ఫర్ నంగతి వ్రాసినపుడు ఆ నిజాన్ని నాలోనే మింగుకున్నాను. మరిపుడు కానుపు సమయంలో ఏ నాకు చెప్పావు వాస్త? - జాలిగా వసంత.

ODDISI

The nuances of the dance express the language of the heart. The rhythms of the song raise a tone of obeisance to Lord Jagannath - The Lord of the Universe. As she dances to this tune, the steps seem to tread into a world of infiniteness. The sound reverberates across the hall. The phases change to bring forth a varied pattern of movements - She seems to enliven the manifold traditions, cultures and the architectural niches - And carve a niche for herself - Wherein is enshrined the glory of the land named Orissa today! The dance, the dancer made for each other. The effect of both - a difference to one and all together.

by Bulusu Lakshman, Edison, NJ.

మెఱపులు : పెద్ద అవుతున్న పెద్దలు

- వేమూరి వేంకట రామనాథం, Piscataway, NJ.

ఈ వ్యాసానికి పూర్తి శీర్షిక ఇలా ఉండవచ్చు: "వయసులో పెద్దలై యింకా వయసులో పెరుగుతున్న పెద్దలు, అంతగా పెద్దలు కాకపోయినా పెద్దలు అవుతున్న పిన్నలు." ఈ రెండు తెగలకు సరిపోయే విషయాలెన్నో ఉన్నాయి యిందులో.

ఈ మధ్య ఒక వృద్ధమిత్రుని యింటికి వెళ్ళాను. "నీవు చక్కగా ఇదివఱకటి యింటిలోనే ఉన్నావు," అని యేదో సంభాషణ-ఉపక్రమణంగా అన్నాను. ఆయన నవ్వుతూ అన్నాడు, "కాని యిదివఱకు నా పిల్లలు నాయంట్లో ఉండేవారు; ఇప్పుడు నేను వారియింట్లో ఉంటున్నాను." "అద్దెపత్రంగాని యాజమాన్యం గాని మార్చావా" అన్నాను. "అదేం జరగలేదు," అని మళ్ళీ బిగ్గఱగా నవ్వాడు.

నేనూ కొంచెం నవ్వి, క్రమంగా ఆలోచించసాగాను, అతని సరసోక్తిలోని అంతర్ధావం ఏమా అని. సులభంగానే అంతం పట్టింది, తనకు గల ప్రాధాన్యం నీరసించి క్రమంగా పిల్లల ప్రాధాన్యం పెరుగుతున్నది, తన కోరిక ప్రకారం ఇంటి సల్లాపాలు జరిగేవి, యిప్పుడు అవి తన పిల్లల ఇచ్చానుసారంగా. రోజులు గడచిన కొలది యీ మార్పు మఱింత ప్రస్ఫుటంగా గోచరిస్తుంది, అని నాకు అర్థం అయింది.

ఈ ఆలోచనాపథంలో ఉమ్మఖయాం వ్రాసిన ప్రఖ్యాత పద్యకావ్యానికి శ్రీ దువ్యూరి రామిరెడ్డి చేసిన స్వీయనిభవైన అనువాదం "పానశాల" లోని పద్యం ఒకటి గుర్తు వస్తుంది.

"అంతము లేని యీ భువనమంత పురాతన పాంథశాల, వి
శ్రాంతి గృహమ్ము; అందు ఇరుసంజలు రంగుల వాకిలుల్; ధరా
శ్రాంతులు పాదుషాలు బహారాంజు మషీదులు వేనవేలుగా
కొంత సుఖించి పోయిరెటకో పెఱవారికి చోటొసంగుచున్,"

ఇది కేవలం "అవసాన-అనంతరం" అన్న అర్థంలో స్వయంవిదితం అయినా, జీవించి ఉన్నకాలంలోనే యీ భావంలోని కేంద్ర-అంశాన్ని తృణీకరించలేము. పూర్వం ఎన్నిమోలలో ఒక ఆచారం ఉండేదట: మనుమడు పుట్టిన తరువాత తాను అడవిలోకి పోయి క్రూరమృగాలకు తన వక్షస్థలం సమర్పిస్తాడు, అని. అది నిజం అయినా కాకపోయినా, మన సంప్రదాయంలో నాలుగు "ఆశ్రమాలు" ఉన్నాయిగదా. గృహస్థు తరువాత వానప్రస్థ - ఇది నా మిత్రుడు గ్రహించుకొన్న అవస్థ - చిట్టచివరకు సన్యాసం: ఇందులో ఇక పిల్లలు, భార్య అన్న గోడ లేదు.

ఈ వ్యాసంలో మొదటి తరగతిగా చెప్పదగిన వారు మన మూడవ ఆశ్రమం-వానప్రస్థం-తో సమానం అని భావించుదాం. ("వయాగ్ర" మాత్రం వచ్చి యిది కొంతముందుకు జరపవచ్చు; అయినా ఒక మేర అంటూఉన్నది గదా.) ఈ ప్రకృతి ధర్మం - హిందూపరిజ్ఞానంలో ఇతమిత్రమని పెర్కొనబడినది-మనం గ్రహించి సమ్మతించినా లేకపోయినా, ఉండనే ఉంది- అది అనేకవిధాల పైకబుకుతూ ఉంటుంది. నా మిత్రుడిది గమనించి స్పష్టంగా తమ కుటుంబ-గృహ జీవిత నాటకంలో తనకు తటస్థమవుతున్న నూతనదశను తెలిసికొనటమే కాక నవ్వుకుంటూ అంగీకరిస్తున్నారు. ఇది మన మామూలు జీవనచరిత్రలో అంత సులభమైనదికాదు. పైగా అమెరికాకు వలసవచ్చి సొమ్ముగడించుకు ఎన్నో అనుభవాలను పొందుతూ, పెద్దయింటిలో నివసిస్తూ ఉన్న పెద్దవారి మనస్థితి ఒక విధంగా సమస్యపూరితం అనిపిస్తుంది. ఇది ఒకేరకమైన అచ్చులో వర్ణించలేము; ఎందుకంటే, పరిస్థితులలో చాలభేదం ఉంటూఉంటుంది. సాధారణ వాక్యాలలో చెప్పాలంటే, గమనించండి:

పిల్లలు టెక్కలు రాగానే, దులుపుకొని బైటకు పోతారు-ఉద్యోగం అదే ఊరులో ఉన్నారే, తమ ప్రత్యేక గృహానికి. తల్లితండ్రులు తమకేమీ ఆపద కలిగించలేదు; అయినా ఇది రివాజు అయిపోయింది. ఆ యువక వర్గానికి వలసిన స్వేచ్ఛకు, తమ ఉనికికి వలసిన స్వ-యజమాన్యానికి ఇదొక ప్రోవ కావచ్చును; పైగా ఈ దేశంలో ఆచారం ఇది, అది మనమీద కూడ ప్రభావం చూపుతుంది.

ఇక వెనుక దిగబడ్డ పెద్దవారి సంగతి? లంకంత కొండ; టీ.వి.లు టెలిఫోన్లు; పి.సి.: కాని జనం మాత్రం తక్కువ అయినారు: భార్య, భర్త, అంతే. వీరిలో ఒకరు దురదృష్టవశాత్తు లేని పరిస్థితి సంభవిస్తే, విషయం ఇంకాదారుణం. నా మిత్రుడొకడు లండనులో తన తల్లి వేఱియింటిలో ఒక్కతే ఉన్నదని చెప్పేవాడు; ఆమెకు 85 ఏళ్ళు. అని అతనికి విచారంలేదు; ఆమెకు కూడ. అది అక్కడి సాంఘికాచారం కాబట్టి అలాగే ప్రాణం బిగబట్టుకొని-ఉన్నన్నాళ్ళు-గడుపుతున్నది.

ఈ రోజులలో మన సభలలో ఎక్కువగా వింటూఉంటాం, పెద్దల సమస్యలంటూ. "తెలుగు జ్యోతి" లో మధ్య మధ్య-ఉదాహరణకు డిసెంబరు 1998-జనవరి 1999 "మా మాట" అన్న సంపాదకీయం చూడండి- "పెద్దలు" క్రమంగా ఇంకా పెద్దలవుతున్న వారు ఇక్కడ ఉండాలి ఇండియాకు తిరిగివెళ్ళాలి అన్న సమస్యను ప్రత్యేకించారు. అంతకన్న-చాలమంది అనుకుంటూనే ఉంటారు గాని వెళ్ళటం జరగదు కనుక-వారు ఇక్కడే ఉన్నప్పటి సమస్యలేవో గుర్తించి తగు వసతులను గూర్చి ఆలోచించవలసివుంటుంది అన్న మ్రోత కూడ మన చిన్ని చిన్ని సమూహాల చర్చలలో వినబడుతూనే ఉంది.

దీనికి విరుగుడుగా అమెరికన్లు ఆచరణలో పెడుతూ ఉన్న వ్యవస్థాపూర్వక వివరాలెన్నో ఉన్నాయి, ముసలివారి గృహాలు, నర్సింగు సహాయం మొదలయినవి. ఇవన్నీ చర్చించటం కాదివ్యాసం ఉద్దేశ్యం. వాటిలో ఉన్న మూల సూత్రాలు రెండు, అని నిరూపించటం నా ఉద్దేశ్యం. (ముఖ్యంగా అంతకు క్రిందు వయసు తరగతిలో ఉన్నవారికి ఈ విషయాలు సమయం మించకుండా ఉపయోగకరం అవుతాయని నా ఊహ.) ఒకటి, పెద్దవారి బ్రదుకు నిల్వటమే, దేవుడిచ్చిన అవధిలోగా, మన ఆశయం అవుతున్నది: డబ్బు తగినంతగా ఉంటే ఈ ఆశయం కొంత ఘనంగా నెరవేరుతుంది. లేకపోయినా, ప్రభుత్వం ఇచ్చే సహాయాల కారణంగా దినదిన గండం కాకుండా బ్రదుకవచ్చు. రెండు, ఆ విధమైన జీవనంలో ఉన్న ఒక విచారకర-అంశం ఏమంటే, మానసికంగా వారు క్షిప్త-అనుభవం పొందుతూ ఉంటారు. మధ్య మధ్య సాంఘికసమూహాలు, క్రిస్టమస్ సల్లాపాలు, అలా ఉంటూనే ఉంటాయి, కాని మనస్సు, హృదయం నిరంతరం రాపిడి క్రింద ఉన్న నగలాగా కుమిలిపోతూ ఉంటుంది.

మన భారతీయ సంప్రదాయం ఉమ్మడికుటుంబ జీవనం. దీనిలో ప్రయోజనాలు ఉన్నాయి, అనర్థాలు ఉన్నాయి. (దేనిలో లేవు?) ఒక ముఖ్య ప్రయోజనం-మన ప్రస్తుత చర్చలో-పెద్దవారు వ్యర్థజీవులుగా తమ్ముతాము పరిగణించుకోనక్కఱ లేకుండా, అలా తమరిని ఇతరులు పరిగణిస్తున్నారన్న ఊహ కలుగచేయకుండా, సరళమైన బ్రదుకు బ్రదుకుతారు తుది దినం వఱకు. కొంచెం కడుపునొప్పి వచ్చినా, గుండెదడగా ఉన్నా, యింటిలో ఉన్న వారందఱు ధన్యంతరులలాగా చూట్టా ఉంటారు. మందుకన్న మమత వారిని రక్షిస్తుంది. అది లేని నాడు మందుకూడ కొలదిగానే రక్షణనిస్తుంది.

కొన్ని యేండ్ల క్రింద మా ఉపాధ్యాయుడొకని భార్య తన పిల్ల పెళ్ళిని గుఱించి మాట్లాడుతూ అన్నది, "చూడండి, మన పద్ధతిలో పిల్ల ఒక్క పెళ్ళికొడుకునే కాదు పెళ్ళి చేసికొనేది, ఆ యిల్లును." దీనిని అక్షరాలుగా అర్థం చేసికొనకండి; యిది ఒక అలంకార వాక్యం, భావం ప్రధానం. అది ఏమంటే, తన భర్తనే కాక మిగత వారిని కూడ వాత్సల్యంతో చూడాలి; తన భర్తయే కాక మిగిలిన కుటుంబం వారి గుణగణాలెలా ఉన్నాయో కూడ కొంత గమనించాలి అని. ఇది కూడని, అవసరం లేని పరిస్థితులు లేకపోలేదు, అప్పుడెలాగో మనం సచిచ్ఛణగా నిర్ణయిస్తాము; కాని సాధారణ సూత్రంగా ఇది ఉచితమైనదని సమ్మతించాలి; ఇండియాలో ఇంకా దానికి చోటు ఉన్నది.

దీని అర్థమే- కాలం పొడిగించుకు పోయినప్పుడు- కుటుంబంలోని

పెద్దలను కనిపెట్టి ఉండటం. అలా చేయకపోవటానికి ధనాభావం మొదలైన భౌతికకారణాలు ఉండవచ్చు. పైగా, నలుగురు కొడుకులుంటే, వాడు చూస్తాడని వీడు, వీడని వాడు, మొత్తంమీద ఎవరూ చూడకపోవచ్చు. ఇలాంటి చిక్కలను అవతలపెట్టి, పెద్ద అవుతున్న పెద్దలలో “ఎందుకింకా పెద్ద అవుతున్నాము భగవంతుడా” అన్న ఆలోచన, భయం రాకుండా చేయవలసిన బాధ్యత వారికన్న చిన్నవారికి ఉంది. అందుకే యీ వ్యాసంలో, తొలిపంక్తులలోనే, రెండవ వర్ణం పేర్కొనబడింది. వారికి విజ్ఞానం ఉంది; అది జ్ఞానంగా మారాలి. వారివిషయాలు అర్థం చేసుకోగలరు, అంతేకాదు చక్కగా అర్థం చేసికోవాలి; మఠేకారణం లేకపోతే, తాము కూడ కొద్ది రోజులలో ఆ ఆపన్నస్థానంలోకి వస్తారు కనుక. ధనం ఉండవచ్చు-వారి తలిదండ్రులకున్నట్లే, లేక ఎక్కవగానో; ఇల్లు ఇంకా పెద్దది ఉండవచ్చు; వయసు పరుగును ఆపలేరుగదా. తమ భావిలో తమ తలిదండ్రులిప్పుడు అనుభవిస్తున్న మానసిక సమస్యలను తామూ అనుభవించక తప్పదు. ఇది ప్రకృతి లక్షణం.

ఇది తమను కూడా వెంటాడే సమస్య అని తాము తెలిసికొనటమే అన్నిటికన్న ముఖ్యమైన అవసరం-“అప్పుడు చూసుకొందాములే, తమదాక వచ్చినప్పుడు” అనుకొనటం తప్పు; గట్టిమాట వాదాలి అంటే, అజ్ఞానం. సమన్యపరిష్కారంలో ప్రథమసోపానం సమస్యను నిర్వచించుకొనటంగా. విశ్లేషణ నేర్చిన విద్యావంతులందఱకు ఇది అర్థమవుతుంది. అప్పుడు కనులు తెఱచుకొని పరిష్కారమార్గాలను సమగ్రంగా ఆలోచించుకోవాలి.

ఇంగ్లీషులో ఒక సామెత ఉంది: “Let us cross the bridge when we reach it.” ఇప్పటినుండి ఎందుకు బాధచెందటం, అనుకోవచ్చు. ఈ బ్రిడ్జి తప్పనిసరిగా వచ్చేది; కాలమానంలో సరిగా లెక్కించి చెప్పవచ్చు కూడ. అప్పుడు కనులు తెఱచుకుంటే, యిప్పుడు తమకన్న పెద్దల దుస్థితిలోనే ఉంటారు ఆ క్షణంలో. ఇది నిశ్చయంగా గ్రహించుకొనటం వల్ల కలిగే ప్రయోజనం తమ పెద్ద తలితండ్రులకే కాదు. వారికి తప్పక కలుగుతుంది. కాని అదృశ్యంగా ఈ చిన్న-పెద్దలకే ఒక అనూహ్యమైన ప్రయోజనం కలుగుతుంది. తమ మనస్సు, హృదయం వయస్సుల పారస్పర్యం గుఱించి పరిచయైన గాడిలో ఒదుగుతాయి. ఇది అన్నిటికన్న ముఖ్యం. ఎందుకంటే కొన్ని పరిస్థితులలో భౌతికంగా చాల దగ్గఱగా ఉండే వసతి కాని ఆనుకూల్యంకాని ఉండకపోవచ్చును. ఉదాహరణకు-ఒక అసాధారణమైనది ఇస్తాను, కేవలం ఈ అంశం నిరూపించటానికి-కోడలు ముస్లిము పిల్ల అయి, వీరు హిందువులు అనుకోండి. ఈ పరిస్థితిలో భౌతికసామీప్యం కన్న ఆ పేక్షాసాదృశ్యం, ఆంతరంగిక సాన్నిహిత్యం ముఖ్యం అని చెప్పాలి. కాని సాధారణంగా జరగగల దురదృష్ట పరిణామం ఏమంటే, ఒకరియెడ ఒకరు బిగుసుకు పోయి, పైకితోచే అసామ్యగతితోనే మనస్సులో మధనపడుతూ ఉంటారు, వలసిన మానసికబాంధవ్యం నీరసిస్తుంది. పెద్ద అవుతున్న పెద్దల బాధ ఎక్కవ అవుతూనే ఉంటుంది కాని, తఱగదు.

పోనీ, వారి తెలివితక్కువతనం, వారి కర్మం అని పిన్న పెద్దలు అనుకోవచ్చు, ఎన్నో పరిస్థితులలో అనుకుంటారు కూడ. కాని వారి యీ తాత్కాలికాలోచనకు ఘోరమైన దుష్ఫలితం క్రమంగా వారే పొందుతారు. మానవునికి హృదయానందం కలిగించే ప్రాథమిక ప్రాతి పదికలను కాలతన్నకున్నామే అన్న నేర-తాపత్రయం కనపడకుండానే వారిని వేధిస్తూఉంటుంది. వారి బాగా పెద్దలయిన వయసులో ఈ వ్యధ యింకా మనసును “చిత్రిక” పడుతుంది. అది తప్పించుకొనటానికి లేనిపోని స్వయంసమాధానాలు చెప్పుకుంటూ ఉంటారు. కాని వారి అంతరాత్మకు తెలుసు, ఇవన్నీ తమ్ముతాము మోసంచేసికొనే దురదృష్ట-అంశాలు, అని. ప్రక్కవారు వారిని గుఱించి ఏమనుకుంటున్నారో అన్న బెంగ మఱొకటి మనస్సును పీడిస్తూనే ఉంటుంది.

భారతదేశంలో వయసునడకలకు మన కుటుంబ విధానం దృఢంగా రచించి ఉన్న సామరస్యగతి ఈ దేశంలో (అమెరికాలో) లేదు. (కొన్ని టి.వి. దృశ్యాలలో కూడ (ఉ|| ఐ లౌ రేమండు) తలితండ్రులను పిల్లలు ఎలా ఈసడిస్తూ మాట్లాడుతారో- అది హాస్యరసం కాదు, జగుప్సారసం-మనకు విదితమే గదా.)

అది ఎందుకు అనుకున్న వారు కూడ పైన వ్రాయబడిన ఆంతరంగికాంశాలను (కోపం అణచుకొని) సావధానంగా పరిగణించటం మంచిది. ఇంకా రెండవతరం దృఢంగా స్థిరపడుతున్న యీ తొలిదినాలలోనే ఈ విధమైన స్వీయమధన మంచిది. ఇది పెద్ద అవుతున్న పెద్దవారి మంచికని కాని, వారి హాయికోసమని కాని, నేను వ్రాయటంలేదు. అది తక్షణమైన, వాంఛనియమైన ప్రయోజనమైనా, నిజంగా దీర్ఘకాలంలో అది యిప్పటి పిన్న-పెద్దల హితము, శ్రేయస్సు, ఆనందం దృష్ట్యానే ఎంతో సమర్థనీయం.

ముగించే ముందు ఒక సూక్ష్మ-అంశం మనవిచేస్తాను. పెద్ద అవుతున్న పెద్దల ప్రధానసమస్య - అలా అని వారు నిశ్చితంగా వివరించినా వివరించలేకపోయినా - ఒంటరితనం. ఇది భౌతికదృష్ట్యా కొంతవఱకే గమనార్హం. అంతకన్న అది ఆంతరంగికం, మానసికం. ఆ పరిస్థితిలో పడి తమకు మిగత ప్రపంచానికి మధ్య అంతరయం పొడుగు అవుతున్నదే అన్న కనపడని వేధ ఉంటుంది. (ఇది చనిపోతామే అన్న భయం కాదు, అది అనుకుంటారేమో!) అది తగ్గించటానికి పిల్లలు ఒకేయింటల్లో అంటిపెట్టుకొనటమే రాజమార్గం కాదు. (ఒక్కొక్కప్పుడు మనస్సామ్యం లేనప్పుడు అది యింకా అనర్థం అవుతుంది.) కావసినది వారి మనస్సుకు “మనతనం” ప్రతినిత్యం చివురువేస్తూనే ఉండేట్లు చూడటం. ఈ శుభం సంభవించటానికి కొంతవఱకు పెద్దలవ్రవర్తన కూడ సరిగానో ఎదురుగానో ఉండవచ్చు; సరిగా ఉండేట్లు చూసికొనటం వారి బాధ్యత. అందువల్ల ఇంగ్లీషులో అంటారే- The ball is in their court అని- తమ సహకార సరణి కూడ ఎంతో ముఖ్యం. చివరికొక గమనిక, స్వవిషయంగా. నాకు కొండవీద కోతివైనా తెచ్చి యిచ్చే కొడుకులు, కూతురు, కోడలు ఉన్నారు. ఆ ఆనందంతోనే యింత ధైర్యంగా ఈ వ్యాసం వ్రాయగల్గుతున్నాను.....

హైదరాబాదులేఖ

విదేశాలలో ఉన్న భారతీయులకు పి.పి.ఓ కార్డులనివ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ప్రముఖ ఆంగ్లదినపత్రిక Indian Express లో వచ్చిన వివాదాలవల్ల "New Indian Express" గా క్రొత్తరూపం ఎత్తింది. అప్పాజోస్యల-విష్ణుభొట్ల ఫౌండేషన్ (న్యూజెర్సీ) వారి అవార్డు ఉత్సవం గుంటూరులో జరిగింది. శ్రీమతి రావు బాలసరస్వతీ అనేగాయని ఈసారి యాభైవేల రూపాయలనందుకొన్నది. శ్రీమతి జననీకృష్ణ తమ ఇండియాపర్వటనలో భాగంగా హైదరాబాదువచ్చి అక్కడి తెలుగుజ్యోతి వార్తలు చెప్పారు. సుప్రసిద్ధ రంగస్థల కళాకారులు శ్రీ తిరుమల శేషాచార్యులుగారిని కళారాజ్యం సంస్థవారు ఘనసన్మానం చేశారు. శ్రీమతి బండాది రాజరాజేశ్వరి రచించిన దైవారాధన గ్రంథం మలయాళస్వామివారు ఆవిష్కరించారు. “తెలుగుభాషను ప్రచారం చేయండి” అనే ఉద్యమంలో రాగమయి సంస్థవారు ఒక సదస్సును నిర్వహించారు. విశ్వసాహితీ పక్షాన పోతుకూచి సాంబశివరావుగారు రచయితలనుండి పుస్తకాలను కొని వాటిని ఆయా సందర్భాలలో బహుమతులుగా యిస్తున్నారు. మెమెంటోలు, పూలదండలకు బదులుగా ఇలా తెలుగుపుస్తకాలను బహుమతిగా యిచ్చే సత్సాంప్రదాయం అమెరికా తెలుగుసభలలో కూడా రావాలి. ముట్టూరి కృష్ణారావుగారి పేర స్మారక సువర్ణపతకం వంశీ ఇంటర్నేషనల్వారు ప్రతికారంగంలో ప్రముఖ సేవ చేసిన కే.వి.యస్. రామశర్మగారికి ప్రదానం చేశారు. ప్రముఖకవి అజంతా, చిత్రకారుడు పైడిరాజు, తిరుప్పావై విద్వాంసుడు శ్రీ మరుంగంటి శ్రీరంగాచార్యులు కన్యమూశారు. ప్రముఖసంగీతవిద్వాంసులు, సంగీత దర్శకులు శ్రీ సాలూరు రాజేశ్వరరావుగారు తీవ్రమైన అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్నారు. అమెరికా వాస్తవ్యులు ఆచార్య వేమూరి వేంకటరామనాథంగారు ఈ సంవత్సరంకూడా చంద్రావతి మెమోరియల్ సాహిత్యసభలు వైభవంగా నిర్వహించారు. ఈ సారి ఉత్తమ నంది అవార్డు తొలిపేమ అనే లవ్స్టోరీ గెలుచుకోవడంపట్ల చాలామంది అసంతృప్తిని వ్యక్తంచేశారు. ఈ సారికింతేమరి.

మరిన్ని సాంస్కృతిక విశేషాలతో మళ్ళీ కలుసుకొందాం.....

మీ ప్రాఫెసర్ ముదిగొండ శివప్రసాద్, 2-2647/B, Central Excise Colony, Hyderabad - 500013,(AP)India. Ph : (040) 761 4668.

The Advantages of Professional Money Management

Investment Consulting Services

Now, individual and small retirement plan investors with assets of \$100,000 or more can take advantage of Dean Witter's Investment Consulting Services. Our programs offer you professional money management with the same benefits afforded to institutional investors.

Whether you are an individual investor or the administrator of a trust or employee benefit plan, contact us to find out more.

VIJAY GAVINI

Account Executive, Investments

(800) 347-5018

DEAN WITTER

© 1997 Dean Witter Reynolds Inc. Member SIPC

తెలుగు వారికి ప్రత్యేకంగా
తెలుగులోనే సంప్రదింపులు

28

TASNEEM, M.D.,

PEDIATRICS

Infants, Children and Adolescents

Office Hours By Appointment

**136-30 Sanford Avenue, Suite B
Flushing, NY 11355**

(718) 358-3100

• 22 kt. GOLD SETS

EXCLUSIVELY DESIGNED
With.

- Precious & Semi Precious Stones
- Ear Rings, Rings, Bangles,
- Bracelets, Pendants, etc.
- Both South & North Indian Designs.

24 kt. GOLD BANGLES,

- CHAINS, COINS etc.
- PEARLS • CORAL
- JADE • GARNET
- CRYSTALS etc.

• FASHION JEWELRY SETS

(Gold Plated) In Semi Precious Stones, For All Occasions.

CORAL & JADE NOVELTY INC.

80-35 159th STREET, JAMAICA N.Y. 11432

CALL SHANTA BHAT • 718-591-5154

అంతర్జాతీయ యాత్ర

ఆ రోజు అర్ధరాత్రి అయింది. కనులపండుగగా పద్మభూషణ్ డా॥ వెంపటి చిన్నసత్యం బృందమువారి 'శ్రీనివాస కల్యాణం' తిలకించి పులకించి వచ్చాము. ఆహా! వకుళాదేవి ఎంత ధన్యరాలు. ఎంత పుణ్యము చేసుకున్నదోకదా! చిన్నికృష్ణుని వేణునాదము విని తన్మయతపోందే అద్భుతమునకు నోచుకుంది. చిలిపి చిన్నకృష్ణుని దర్శనం ఈయకుండ, నాదమును వినిపించి తన భక్తురాలినెంత ఆనందపెట్టెను అని మరునాటి ప్రాతఃకాలమున నామదిలో నేను నెమరువేసుకుని ఆనందించుచుండగా కొన్ని సంస్కృతశ్లోకములు నా మనోవీధిలో తాండవమాడ మొదలిడెను. అవి క్రింద చూపితిని.

ఆ శ్లోకములతో పాటు నా ఆంతరంగికస్వయాణము ఊర్లుగతిని (North) ప్రారంభమొనరి. నేను ఆంతరంగిక ప్రాణవీధులలో లయకై మరునాడు పూర్తిగా సమాధిస్థితుడనై, దైవసన్నిధిని నుండి ఆనందించితిని. మరునాడు నా కోడలు ఆనకు ఒక దేవాలయములో వాలంటీరు ఖని ఉన్నదని స్రయూణమునకు సిద్ధపడి, నన్ను వారితోపాటు వారి గృహము, Arrowhead, CT, నుండి బయలుదేరినాము. నాకీ ప్రదేశాలు క్రొత్త కాబట్టి వారు ఎక్కడికి తీసుకవెళ్ళున్నారో ఏవేవై వైలో వెళ్ళున్నారో తెలియదు. కానీ ఆ రోజు నా అంతరంగం ఊర్లుముఖంలో నడుచుచున్నదని మాత్రము తెలుసు. మా కారు 95N నుండి 91N లో ప్రయాణించి 41 exit నుంచి ఒక టూ లేన్ దారి ద్వారా మిడిల్టౌన్ లోని దేవాలయము చేరి అక్కడ శ్రీ సత్యనారాయణస్వామివారి కల్యాణం జరుగుట చూచి ఆనందపడితిమి.

పై బాహ్యయానము, బాటల నంబర్లుచూసి, ఆశ్చర్య పడి నా అంతరంగ ప్రయాణమునకు అనుగుణంగా జరుగుతుండేమిటని నా సంస్కృత అంతర్జాతీయ కనుగుణంగా వుండేమిటి! అంతా విధి నిశ్చితము, బాహ్యజగత్తు దైవ ప్రతిబింబమని, ఆ నటరాజ ఆనంద తాండవములోనే ప్రపంచ సృష్టిస్థితిలయ తిరోధాన మోక్ష పంచకార్యములు జరుగుచున్నవికదా, బాహ్యంతర్విధులను విధియే విధించినదని బోధింపబడి ఆనందించితిని.

పై నా అనుభవమును మీపత్రికద్వారా పదిమందికి తెలుపవలెనను సంకల్పముతో పంపుతున్నాను.

NIRMALA AKKAPEDDI, MD

Board Certified Internist

**66 Sunset Strip, Suite 400
Succussana, NJ 07876
(973) 584-3545**

*Evening & Weekend
Appointments Available
Most HMOs are Accepted
On Staff at
Morristown Memorial Hospital*

అంతర్జాతీయ

అండపిండ బ్రహ్మాండం దైవనిర్మితం
తస్యనిర్మాణం బహు ఆశ్చర్యకరం
జగత్ దేవ ప్రతిబింబవత్ శోభితే
జంతూనాం నరజన్మ దుర్లభం
నరదేహం దైవదేహమేవవా
దేహం బహునాడి ప్రవర్తితం
నవరంధ్రద్వారపురం పంచేంద్రియ సమన్వితం
నవరంధ్రనాద సమద్వితం, త్రినాడి శోభితం
దేహోదేవాలయప్రోక్తా ఏకజీవ దేవ సనాతనః
సర్వనాడినాం, త్రినాడి ముఖ్యకరం
ఏకనాడి సుషుమ్నా ఊర్లుగతం, ఇద పింగళ మధ్యమం
మధ్యనాడినాం వసతి దైవం, ఊర్లుగతిం
మధ్యనాడి సంచార పరమపదం
మధ్యనాడి దేవాలయే దైవదర్శితవంతం
విశ్వకార్యం నటరాజ ఆనందతాండవం
డమరుక నాదేన సృష్టికార్యం
అభయహస్తేన పాలనం
అనలహస్తేన లయం కరోతి
చతురహస్త భంగిమేన నిస్సంగిత సూచితం
వామపాదేన తిరోధానం
దక్షిణ పాదేన మోక్షప్రాప్తి
సర్వమంగళకరం దైవతాండవం
పంచకార్యం పంచభూత నిర్మితం
జగత్ నిర్మాణం సర్వజీవకోటి శోభితం
శ్రీనివాస కల్యాణం యక్షగానం దృష్ట్వా
అంతర్జాతీయం జగత్ప్రతిబింబత్వం
దేవదర్శనం మధ్యనాడి గమనం
ఏకనాడి ఊర్లుగతిం ఉత్తరం (North)
మధ్యపట్టణ ప్రయాణం
సుగుణ ప్రేరితం దాసకార్యేన
ప్రసాదప్రసారిత వాహినేన
మత్స్యయంత్ర బాణవత్ శిరోమే (Arrowhead)
నవరంధ్రదేహం పంచ జ్ఞానేంద్రియ సమన్వితం (95)
చతురంతఃవరణే ఏకబాటే గమనం (41 exit)
ద్వినాడి శోభితం ప్రయాణం అంతర్జాతీయం (2 lane)
మధ్యనాడి మిలితేన దైవదర్శనం
సత్యనారాయణ కల్యాణశోభితం
దేవాలయే మధ్యపట్టణ నిర్మితం
విధినిశ్చితం దైవప్రేరితం మానవ నిర్మాణం
ద్వికల్యాణ దర్శనం, ద్వీగుణీకృత పుణ్యఫలం
బహుజన్మార్జిత కృపాపితృషం
అత్యంత శుభకరం, సకలేష్టదాయకం
ధన్యం ధన్యం మమ జీవితమ్.

- ఎం.ఆర్. అక్క పెద్ది, Norwalk, CT

ధర్మం - అధర్మం -6

- బోస్ బేతనపల్లి, Fairlawn, NJ.

గతసంచిత తరువాయి.....

“ ఆటమ్ లో నుండి అటామిక్ పవర్, వాటర్ నుండి హైడ్రాలిక్ పవర్, హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ పవరు, ఇంధనం-బొగ్గ-ఆయిల్ నుండి ధర్మల్ పవరు, మనిషి బుర్రలోనుండి సైకిక్ పవరు-ఇది అన్నింటిలోకి చాల పవర్ ఫుల్. మైండ్ ఈజ్ ఎ టెరిబుల్ థింగ్ టు వేస్టు అంటారు. నీవు యు.ఎస్. వచ్చి నాలుగువారాలు అయ్యాయి. మార్చి రెండవ వారం పూర్తి అయినా నీకు సోషల్ సెక్యూరిటీ కార్డు రాలేదు. రాబర్షతో చెప్పాను. నీన్న తీసుకొని సోషల్ సెక్యూరిటీ ఆఫీసుకెళ్ళమని. అది వచ్చిన తరువాత ఏదైనా కోర్సు ప్రారంభించవచ్చు. నీ బోరు తగ్గుతుంది.” అన్నాడు శామ్మ్యూల్ రీటాతో ఆఫీసుకెళ్ళమందు.

అద్దాలకిటికిలో నుండి రోడ్డువైపు చూస్తున్న రీటాకు రాబర్ష తన కారుదగ్గర నిలబడి దిగవచ్చు అన్నట్లు సైగ చేశాడు. శామ్మ్యూల్ చెప్పినట్లు పాస్ పోర్టు పట్టుకొని తలుపు తాళం పెట్టి క్రిందికి దిగింది.

కొంచెందూరం ప్రయాణం చేసిన తరువాత నిశ్శబ్దం భరించలేని రీటా “సోషల్ సెక్యూరిటీ కార్డు అంటే ఏమిటి? ఎందుకు యిది?” అంది.

“అమెరికాలో నివసించే ప్రతిమనిషికి ఒక నంబరు ఉన్న కార్డు ఇస్తారు. అప్పుడే పుట్టిన బేబీకి కాలికి ఒక బ్యాండు కట్టి, ఒక నంబరు ఇస్తారు. జైలులో వేసిన మనిషికి ఒక నంబరు ఇస్తారు. ఈ నంబరింగు సిస్టమ్ ఒక మనిషిని గుర్తించడానికి ఉపయోగించే పద్ధతి. చిన్న బేబీ దగ్గరనుండి ఈ దేశం ప్రెసిడెంటు వరకు ఉండవలసిన ఐడెంటిఫికేషన్ నంబరు యిది. ఇక్కడ పుట్టిన వాళ్ళకే కాకుండా పైదేశాలనుండి వచ్చి, ఇక్కడ నివసించే వాళ్ళకు కూడా ఉండాలని నంబరు యిది. అంటే మనిషి జీవితమంతా-పుట్టిన దగ్గరనుండి, గిట్టే వరకు ఉండాలని నంబరున్నమాట. స్కూలు అప్లికేషన్లు నుండి ఉద్యోగాల వరకు-కార్డుడ్రైవింగు అప్లికేషన్లు నుండి మేరేజ్ అప్లికేషన్లు వరకూ-బ్యాంకు ఎకౌంటు నుండి రిటైర్మెంటు ఎకౌంటు వరకూ- మాల్య ఇన్ సూరెన్సు, లైఫ్ ఇన్ షూరెన్స్-అన్నింటికీ విధిగా ఉండాలని నంబరు ఇది.” అని విశదీకరించాడు. తెలిసందన్నట్లు తల ఊపింది.

సోషల్ సెక్యూరిటీ ఆఫీసులో మాట్లాడటం-పేపరువర్కు అన్నీ రాబర్ష చూసుకున్నాడు. త్వరలో వస్తుంది అని హామీ తీసుకున్న తరువాత ఇంటివారి పట్టారు.

దారిలో పూలచెట్ల గుఱించి అడిగింది రీటా. జవాబుగా “సైంటిస్టులు-మూడువందల డెబ్బై ఐదువేల రకాల చెట్లు ఉన్నట్లు చెబుతారు. అది చిన్నది ‘అలోగ్’ అనే సీ వీడ్ అయితే-అది పొడవైనది ‘సెక్యాయ్’. దాని తరువాత ‘రెడ్ డ్ ట్రీ’. చెప్పాడు రాబర్ష.

అప్పటికే కారు పార్కు దగ్గర ఆగింది. ఇద్దరూ దిగి నడక ప్రారంభించారు. చుట్టూ చూస్తూ రాబర్ష “పొట్టివాళ్ళు గట్టివాళ్ళు అని ఎందుకు అంటారో తెలుసా?” అంటూ రీటావంక చూశాడు చిలిపిగా.

“తెలియదు”

“చేతిలో ఉన్న ఐదువేళ్ళలో బొటనవేలు పొట్టి. అవునా?”

“అవును” అన్నట్లు తలూపింది.

“ఆడవాళ్ళను, మగవాళ్ళను పోల్చితే ఆడవాళ్ళు తక్కువ ఎత్తులో ఉంటారు. అవునా?”

రీటా మళ్ళీ అవును అన్నట్లు తలఊపింది. అంతలో దూరంగా భూమికి బెత్తెడు ఎత్తులో, పసుపు రంగుతో ఒంటరిగా ఉన్న చెట్టుని చూపిస్తూ “అదిగో! హాలెండుబ్యూటీ క్రోనస్” అన్నాడు. తేలిపార చూసిన తరువాత రీటా కూడా గుర్తించింది చిన్న పువ్వుతో చిన్నచెట్టు ఉండటం. మూడు వందల డెబ్బై ఐదు వేల రకాల చెట్లు అనిచెప్పాడు. ఒక్క చెట్టే చూడడం ఫక్కమని నవ్వు తెప్పించింది

రీటాలో. నవ్వుతూ “అంతేనా” అంది.

ఎందుకు నవ్వింది గ్రహించిన రాబర్ష “అలా నవ్వుకు మరి. ఒకసారి ఏమైందంటే, శరత్ రైలు ప్రయాణం చేస్తుండగా-ఎదురుగా కూర్చున్న ఆయన మీ పేరేమిటి? ఏమీ చేస్తుంటారు? అని అడిగారట. జవాబుగా ‘నా పేరు శరత్, రైటర్ని.’ అన్నారట. అందుకు ఆ ఆసామి ‘ఒక్క నవల వ్రాసినంత మాత్రాన రైటర్ని అయిపోయినట్లుగా భావించుకోకు’ అన్నారట. అప్పుడు శరత్ ‘మీ ప్రక్కన కూర్చున్న పిల్లవాడికి మీరు ఏమవుతారు’ అని అడిగితే ‘తండ్రిని’ అని కాస్త గర్వంగానే జవాబు చెప్పాడట. ‘ఒక్క పిల్లవాడికే మీరు తండ్రిని అని చెప్పుకోగా, ఒక్క నవల వ్రాసిన నేను ఎందుకు రైటరు కాకూడదు’ అని శరత్ అడిగారట. శరత్ ఒక్క నవలతో ఆగలేదు-పుంఖానుపుంఖాలుగా వ్రాశాడు. ఇది కూడ అంతే. రాబోయే వసంతకాలానికి ఆహ్వానంగా--చిన్నగా అందంగా ఉండే ఈ ఐదురేకుల క్రోనస్ ముందుగా వికసిస్తుంది. కొద్దిరోజుల్లోనే పువ్వుల మొక్కలు రకరకాల రంగులతో హరివిల్లుని మించినట్లు వస్తాయి. ఒపికతో ఎదురుచూడు.”

కొంచెందూరంలో నేలతల్లి జడలో పువ్వుల్లా, గుంపుగా-ముద్దుగా-చిక్కటి నీలం, పసుపు, పింకు, ఆరెంజ్, తెలుపు రంగుల్లో ‘క్రోకస్’ మొక్కలు కన్పించాయి. పువ్వుల అందాన్ని చూస్తూ మైమరచిపోయింది రీటా.

కొంతసేపయిన తరువాత కారువైపు నడవస్తూండగా-“బలమైన గాలుల్ని కొరుక్కుతినే చలిని తట్టుకోవాలంటే, భూమికి అంటిపెట్టుకొన్నట్లు ఉండాలట. పర్వతాలమీద పూచే చిన్నచిన్న పూలు, గుంపులు గుంపులుగా ఉండే ‘పింక్స్’ సాలి పువ్వులు పూచే ‘జెంట్లెన్స్’ కాని, ముక్కలు అరిగిపోయి చట్టి గా అయిన మనుష్యులకయినా ఒకటే రూలు-భూమికి దగ్గరగా పెరగటం. జీవితంలో ఆడవాళ్ళకు ఎక్కువ రాపిడి ఉంటుంది కనుక మగవారికంటే తక్కువ ఎత్తులో ఉంటారు గనుక, జనరల్ గా చెప్పాలంటే మగవారికంటే ఎక్కువకాలం బ్రతుకుతారు గనుక చలిని, బలమైన గాలుల్ని తట్టుకొని వికసించే ఈ చిన్న పూలమొక్కలతో ఆడవాళ్ళను పోల్చి, పొట్టివాళ్ళను గట్టివాళ్ళుగా మన పూర్వులు గుర్తించారు.” అన్నాడు రాబర్ష. నవ్వే సమాధానం అయింది రీటాకు.

బిల్లింగు ముందు రీటాను డ్రాఫ్ చేసి బై చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు రాబర్ష. అతని మాటల్నే తలచుకుంటూ ఇంట్లోకి వెళ్ళిన రీటా “పొట్టివాళ్ళు గట్టివాళ్ళు” అని ఎందుకు అన్నాడు? తనను తాను అద్దంలో చూసుకుంది. తనను పొట్టి అన్నాడా? ‘5’3” ఉన్న తనను ఎవ్వరూ ఎప్పుడూ పొట్టి అనలేదు. శామ్మ్యూల్ కూడా తన ఎత్తు గాని బరువు గాని ఎంత అని అడగలేదు. సరిగ్గా చూశాడో లేదో కూడా తెలియదు. తెలియకుండానే నిట్టూర్పు వచ్చింది రీటాకు.

ఆరోజు ఆదివారం. సెయింట్ పాట్రిక్ డే వీకెండ్. శామ్మ్యూల్ ఆదివారం రొటీన్ మర్చిపోడు. ఇల్లు వ్యాక్యూమ్ చేశాడు. చర్చికి వెళ్ళివచ్చారు. రీటా వంటకు వెళ్ళింది. రాబర్ష వస్తాడు భోజనానికి. రాబర్ష చిన్న సహాయం చేసినా భోజనరూపంలో శామ్మ్యూల్ తీర్చవలసిందే.

ఉదయం 10గం|| కు రాబర్ష వచ్చాడు. విశేషాలు ఏమీటని అడుగుతూ టి.వి. ఆన్ చేశాడు. టి.వి.లో సెయింట్ పాట్రిక్ పెరేడ్ వస్తోంది. కిచెన్ టేబిల్ దగ్గర పనిచేస్తున్న రీటా కూడ టి.వి. కన్పించేలా సర్దుకు కూర్చుంది. గళ్ళ లంగాలు వేసుకొని, తురాయి టోపీలతో, సన్నాయిలు వాయిస్తూ బేండు ముందు వెళ్ళంటే రకరకాల మనుష్యుల ఆకుపచ్చని రంగు దుస్తులతో, టోపీలతో ఉత్సాహంగా గెంతులు వేస్తూ వేడుక చేసుకుంటున్నారు.

‘సెయింట్ పాట్రిక్ డే’ అంటే ఏమిటంటూ శామ్మ్యూల్ వైపు చూస్తూ అడిగింది రీటా.

“పరిష్క వాళ్ళు వాళ్ళ ‘రూట్స్’ ని గుర్తుచేసుకుంటూ సంతోషంగా గడిపేరోజు. ‘గ్రీన్’ వాళ్ళ రంగు. అదే మనం చూస్తున్నది. మనిషి ప్రపంచంలో ఎక్కడోపుట్టి-ఎక్కడో పెరిగి-ఎక్కడ జీవిస్తున్నా- మతం ఏమిటి, తను ఎవరు, ఎక్కడనుండి వచ్చాడు, జాతి ఏమిటి, సంస్కృతి ఏమిటి? అని ప్రశ్నించుకోకుండా ఉండడు. సంతోషంలో ఒక్కసారయినా ‘మూలం-అసలు’ తెలుసుకొని, తలచుకొనేరోజే సెయింట్ పాట్రీక్ డే అయినా, ఇండియా డే అయినా.”

రాబర్టు అందుకొని, “సింపుల్ గా మూలం తెలుసుకోవడం అంటే-పక్షి ఆకాశంలో ఎంత సేపు ఎగిరినా భూమిమీదుకు రావడంలాంటిది. సాఫిస్టుకేటెడ్ గా సూట్ వేసి, ఎదురుగా ఉన్న రాయిని తన్నేసి ధన్ మని పడినప్పుడు ‘అమ్మా’ అని అనుకోవడంలాంటది. పెంట్ హౌస్ లో కూర్చుని బూరెల్లాంటి ఫ్లేబాయ్ బన్నీలు వడ్డిస్తూంటే గారెల్ని తలచుకోవడంలాంటిది. స్టేకు తింటూ గోంగూరకోసం గుటకలు వెయ్యడంలాంటిది. ఆవకాయకోసం అరులు చాచడంలాంటిది. ఇంకా చెప్పాలంటే ఈ ‘మూలాల’ గురించి-బి.ఆర్.ఎస్. నుండి రిఫండ్ వస్తుందని ఎదురుచూస్తున్న జాబ్ గుడ్ ఫెలోకి ‘ఆడిట్’ కి రావాల్సిందిగా లెటరు వచ్చినప్పుడు- పట్టిన చమటలు తుడుచుకుంటూ అమోయ్, నాయనోయ్, భగవంతుడా అని అందర్ని ఒక్కసారిగా తలచుకోవడం లాంటిది” అంటూ చురుగ్గా రాబర్టువంక చూశాడు శామ్ ఆపు అన్నట్లు.

రాబర్టు సైలెంటుగా అయిపోయాడు.

సంగీతప్రపంతి సాగిపోతూంది. జనావళి కదలిపోతోంది వెనువెంటి. ఎక్కడచూసినా ఎటుచూసినా జనసందోహమే. సందేహంలేదు-వాళ్ళ చేతుల్లో బీరు బాటిల్స్ ఉన్నాయి. కన్పించిన వాళ్ళందరినీ కౌగలించుకొని ముద్దులు కురిపిస్తున్నారు. ఆసక్తిగా చూస్తున్న రీటా “అయ్యయ్యా! మనుష్యులు అలా వెయ్యడం పాపం కాదా? పాపాల వల్ల ధర్మం నశించిపోతుంది. కులాచారాలు నశించిపోతాయి. సదాచారం చెదిరిపోతే నరకమే, జాతికాద్దీ బుద్ధి. కులంకాద్దీ ఆచారం అంటారు. వీళ్ళది ఏజాతి? ఏకులం?” అంది.

జవాబుగా శామ్మ్యూల్ “ఆ, నీతీ గాని జాతి. నానాజాతిసమితి. చూస్తూంటే తెలుస్తోందిగా - ఖచ్చితంగా చెప్పేదానికి ఏముంది” అంటూ చప్పరించేసేసాడు.

రాబర్ట్ అందుకొని అలా తీసిపారేసినట్లు మాట్లాడుతావేంటి అంటూ రీటావైపు తిరిగి “అమెరికా జాతి పక్షి ఏమిటి? ఈగిల్ కదా. ఈగిల్ విష్ణుదేవుడి వాహనం. విష్ణుదేవుడు వుండేది స్వర్గంలో. అంటే అమెరికా అన్నమాట. అందుకే అమెరికాను భూలోకస్వర్గం అన్నారు. స్వర్గంలో కులాలు వుండవు. గనుక, అమెరికాలో కులాలు లేవు. తెల్లవాళ్ళు దేవాంశ ఉన్నవాళ్ళు గనుక, దేవుళ్ళు అమృతం తాగుతారు గనుక, భూలోక అమృతం.. ఆల్కహోలు కనుక.. ఎవరి ఇష్టం వచ్చినరీతిలో.. కీరుకున్న రకంగా.. అమృతం సేవిస్తూ, దేవాంశ గుర్తుచేసుకుంటూ వుంటారు. అదే వాళ్ళు తాగుతున్న బాటిల్స్ లో వున్నది” అన్నాడు.

“సరేలే, మగవాళ్ళకు బుద్ధిలేదు, మరి ఆడవాళ్ళు కూడా తాగుతున్నారు, మీదపడి ముద్దులు పెట్టించుకుంటున్నారు. పెడుతున్నారు. ఛ, ఛ.. చూసేదానికి ఛండాలంగా వుంది. వీళ్ళూ స్త్రీలే, దేవాంశ వున్నవాళ్ళు” అని ఎగతాళిగా అన్నాడు శామ్మ్యూల్.

జవాబుగా రాబర్ట్ “దేశం అంటే స్త్రీలింగం. క్రియేషన్ లో ముఖ్యపాత్ర స్త్రీలదే. దేశమంటే మట్టికాదోయ్, దేశమంటే మనుష్యులోయ్ అన్న గురజాడ ఉద్దేశ్యం దేశం అంటే స్త్రీలేగాని, పురుషులు కాదన్నది. అయిన చెప్పిన మనుష్యులలోయ్ అని పుంలింగంలో చెప్పినప్పుడే తెలిసింది. ఇప్పటి జనాభాలెక్కల ప్రకారం ఆరుపాయింట్ ఒకటి బిలియన్లు. ఇందర్ని కన్నది స్త్రీలే. అయినే వుంటే ఇప్పటి పాటల్లో వస్తున్న మాటల్లా దేశమంటే మట్టికాదోయ్.. అమ్మలోయ్ ముద్దుగుమ్మలోయ్ అని తిన్నగా చెప్పుండేవారు.”

“నీ థియరీ ఏడ్వినట్లే వుంది. మగవాళ్ళు లేకపోతే సృష్టికి పరిపూర్ణత ఎక్కడనుండి వస్తుంది. మగవాళ్ళ పార్ట్ లేనట్లే మాట్లాడుతున్నావ్” అన్నాడు కోపంగా శామ్మ్యూల్.

“ఉంది నాయనా ఉంది. మగవాడి పార్ట్ ఎంతో మెడోన్నా బాగానే

చెప్పింది. వాన్ టెడ్ హెల్మర్-డోనర్. అంతేగాని వాంటెడ్ ఫాదర్ టు బి, టు మై చైల్డ్ అనలేదు. డోనర్, డానేట్ చెయ్యమంది. బిడ్డ పుట్టడం అయ్యింది. అంతే మగవాడి పార్ట్. అమెరికాదేశంలో ఆడవాళ్ళదే అగతాంబూలం. మోకాళ్ళమీద దేక్కంటూ నన్ను పెళ్ళాడవూ అంటూ ప్రార్థిస్తే తప్ప ఆడవాళ్ళు ఒప్పుకోరు. ప్రెసిడెంటు అయినా ఇనాగురల్ స్పీచ్ లో నా భార్యబిడ్డలకు థాంక్స్ చెప్పకుండా ఉండడు. ఆడవాళ్ళంటే అంత గొప్ప” అన్నాడు రాబర్టు.

“ అయితే అంత గొప్పగా ప్రేమించుకొని, మోకాళ్ళమీద ప్రార్థింపజేయించుకొని తీరా పెళ్ళి అయిన మూడవనెలనుండి విడాకులకు ఫైల్ చేస్తున్నాం అంటూ బదులుదేరుతారు. ఇదేమిటి నాయనా? పెళ్ళంటే తమాషానా?” అన్నాడు ఆవేశంగా శామ్మ్యూల్.

“పుట్టాము. చదివాము. పెద్దవాళ్ళమయ్యాయిము. పెళ్ళిళ్ళు చేసుకొన్నాము. పిల్లల్ని కన్నాము. వాళ్ళను పెంచుతూ జీవితాన్ని వెళ్ళుమార్పుతున్నాము”. అనేది ఒక సామాజిక పద్ధతి. ప్రతివాడూ సులువుగా ప్రయాణం చేసేదానికి మన పెద్దలు ఏర్పాటు చేసిన ఒకదారి అది. కష్టపడి దారి చేసుకోకుండా వెళ్ళిపోవడమనేది ఎంతో మంది చేస్తున్నది. అత్యధిక ప్రజలు ఈ పద్ధతిని గౌరవించినంతకాలం పెళ్ళిళ్ళు నిలుస్తాయి. మనందరిలో ఎక్కడో ఒకమూల, మనసుగదిలో ఇదేనా నా జీవితగమ్యం? ఇంకా ఏదైనా వుందా? అన్న ప్రశ్న వుంటుందిట. అదేమిటో తెలుసుకోవాలన్న తపనకూడా వుంటుందట. ఒక్కసంఘటనతో జీవితగమ్యం మారిపోతుంది. ఈ సంఘటనలు ప్రతి మనిషి జీవితంలో వస్తాయి. జ్ఞానోదయం అయినట్లుగా అన్ని బంధాలు త్రొచుకొని జీవితగమ్యం వైపు సాగిపోతారు దీక్షగా. అదే స్వేచ్ఛ అంటే. ఎన్ని అడ్డంకులు వచ్చినా చలించరు. స్త్రీలకు రాజకీయ, సాంఘిక తదితర రంగాల్లో సమానహక్కులు ఇవ్వాలని ఉద్ధేషించిన స్త్రీ అనీ బిసెంట్. బెనారస్ లో అమె స్థాపించిన హైస్కూలు, కాలేజి అయ్యింది. తరువాత బెనారస్ హిందూ యూనివర్సిటీ అయింది. మద్రాసులో దివ్యజ్ఞానసమాజం స్థాపించి ఎంతోమంది మేధావుల్ని ఆకర్షింపజేసుకుంది. తను నమ్మిన సిద్ధాంతాలకోసం భర్తకు విడాకులు ఇచ్చిన ధైర్యశాలి.

అరవిందాశ్రమానికి తన జీవితాన్వర్తించిన ఫ్రెంచివనిత ‘మీరా’ కూడా భర్తను బిడ్డను వదలి, నమ్మిన సిద్ధాంతాలకోసం జీవించింది.

స్వేచ్ఛ.. స్వాతంత్ర్యం.. ఆనందం.. వీళ్ళందరిది ముందుచూపేగాని, గతం అనవసరం. సాహసంవుంటే పశ్చాత్తాపానికి చోటులేదు అంటారు. చరిత్రాన్ని కాదని కట్టుబాట్లు చేదించుకొని స్వేచ్ఛకోసం భర్తకు దూరం అయిన ప్రెన్స్ స్ ధైర్యాన్ని మెచ్చుకోవాలి. ఎనిమిదిసార్లు పెళ్ళిచేసుకున్న ఎలిజబెత్ టేలర్ తను నమ్మినది నిజం అన్న బలంతోనే చేసినపని అది. వీళ్ళగొప్పతనం గౌరవం ఏమీ తగ్గకపోగా చరిత్ర సృష్టించి చిరకాలం వుండిపోయారు.

అందుచేత ఎవరు ఎందుకు విడిపోతారు అనేది చెప్పలేం. అలాఅని వాళ్ళను బంధించి వుంచడంకూడా న్యాయం కాదు” అన్నాడు రాబర్టు.

“ఫామిలీ, ఫామిలీవాల్యా లేని మాటలు సంఘవిచ్చిన్నానికే దారితీస్తాయిగాని, మంచికి దారితీయరు” అన్నాడు శామ్.

“వెరుగుట తరుగుటకొరకే అన్నట్లు శాంతినుండి విప్లవం, విప్లవంనుండి శాంతి వస్తాయి. మార్కులోనుండి మార్కు రాకతప్పదు. మార్కు మంచిదికాదు అనుకునే మితవాదులు మాట మంచిది అనుకొనేవాళ్ళు అతివాదులు. నువ్వొక ఛాందసుడివిరా బాబూ.” అంటూ వాదం ముగించాడు రాబర్టు.

ఇద్దరివాదం శ్రద్ధగానే విన్నది రీటా. భోజనం అయినతరువాత సెగరెట్టు వెలిగించాడు రాబర్టు. రెండు దమ్ములు లాగిన తరువాత “నువ్వు చదువుకొంటావుగా. నిన్ను విసిగించనులే” అంటూ శలవుతీసుకొని వెళ్ళిపోయాడు.

శామ్మ్యూల్ రీటాతో “అజ్ఞానపు గోడను తొలగించుకొనేందుకే థింక్ డిఫరెంట్ అంటూ గోడలమీద పోస్టర్లు వేస్తూనే వున్నారు. ఒక మహాత్మాగాంధీ, ఒక హిచ్ కాక్, ఒక వినోబ్, ఇలా చాలామంది మహానుభావుల సందేశం ఒక్కటే - సత్యాన్వేషణ, విశాలదృక్పథం, లోక కల్యాణం.. సంస్కారాన్ని బట్టి ఎవర్ని ఆదర్శంగా పెట్టుకోవాలి? ఎవరికివారే నిర్ణయించుకోవాలి” అంటూ చదువులో పడిపోయాడు..... (ఇంకా వుంది)

WORLD CLASS TRAVEL

A FULL SERVICE TRAVEL AGENCY

IATA

ARC

CLIA

DOMESTIC & INTERNATIONAL AIR TICKETS

AMTRAK TICKETS & VACATIONS

HOTEL & CAR RESERVATIONS

VACATION PACKAGES DOMESTIC & WORLD WIDE

DREAM CRUISES TO FIT EVERY BUDGET

VISA SERVICES & PASSPORT PHOTOGRAPHS ON PREMISES

SPECIAL GROUP RATES

INCREDIBLE SPRING BREAK PACKAGES

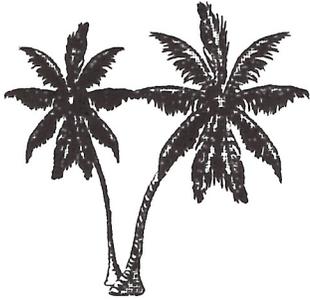
FOR YOUR CONVENIENCE WE ARE OPEN

MONDAY THROUGH FRIDAY
9AM – 6PM

THURSDAY 9AM-- 8PM
SATURDAY 8.30AM-3.00PM

1329 PRINCE RODGERS AVENUE
(ACROSS BRIDGEWATER COMMONS)
BRIDGEWATER
NEW JERSEY 08807

PHONE: (908) 722 8300 FAX: (908) 722 1990

GOLF
VACATIONS

SKI PACKAGES

ప్రశాంతంగా మీ ప్రయాణం కొనసాగాలంటే, మీ విశ్రాంతి దినాలలో కులాసాగా గడపాలనుకుంటే
మీ ప్రయాణసౌకర్యాల నిమిత్తం మా ఉపాధ్యక్షురాలు శ్రీమతి ప్రేమ రొద్దంను సంప్రదించండి.

0198/1298

గుణనిధి పశ్చాత్తాపము

జరిగినది విన్న గుణనిధి చలితుడగుచు
దోషమెవ్వారి తలపని తొంగిచూచె
తనదు దోషమే కనిపించి తల్లడిల్ల
కాలమాగక నిలువెల్ల కాటువేసె!

ఏమిడే సెద! ఎచటికే నేగువాడ?
బంధువర్గము దూషింతు బహువిధముల
మిత్రులెల్లరి సమయాన శత్రులైరి
భ్రష్టునందరు చూడరే నిష్ఠురముగ!

తల్లియు, తండ్రియు మరియున్
ఇల్లాలిలవేల్పులౌదురిందరి యెడలన్
చెల్లని కార్యములతో
చల్లని యా మనసులందు శాపమునైతిన్.

శోకంబొకటే మిత్రుడు
ఆకలి, దప్పికలు పగతురాదురు చెడగన్
ఏకాకి కన్నుదోయికి
శోకింపగ శక్తిలేక శోషిలుచుండెన్.

తిరుగని పూరుషున్ గనగ తీవ్ర విమర్శకు లోను గావలెను
తిరిగెడు నాతి జూడ నతి తీవ్రపుభాషలతట్టుకోవలెన్
తిరిగియు చెడ్డవాని గతి దెల్పగ సాధ్యమె? లోకమందు నే
తిరిగితి చెడ్డనైతి నిల తీక్షణ దుర్గతి స్రుక్తిపోయితిన్.

పుట్టితరించువాడెవడు? పుణ్యకులాన్వయ కర్మశీలుడై
కట్టి రాచకార్యముల క మ్రగుణమున సేయువాడె, యి
పుట్టినవంశనాశనము పాతకుడైయొనరించుపుత్రుడున్
పుట్టియుగిట్టువాడతడు పుత్రుడుగాడుమహావిషంబగున్

లోకమందున నెద్దాని లోటులేక
తిరుగువారలు విలువలు దెలియలేరు
నాడు తిరిగి యా విలువల నరయకుంటి
నేడు తెలిసి దిద్దికొనగ నిప్పులమ్మె!

నా తలరాతకు నెవ్వరు
నేతలుగా పరిణమించి నిల్పెడివారల్
చేతలతో విధివంచిత
మోతలు వినిపించి బ్రతుకుమోడుగ మారెన్.

ఇల్లువీడి నేను యెచటనో తిరుగాడ
క్రోధమంది పళ్ళుకొరికి కొరికి
కట్టివేసి నన్ను కన్నెర్ర చేయుచు
కొట్టవైతి నాడె తిట్టవైతి!

ఆదిత్యోదయవేళలందు కడుప్రేమావేశపాశంబుధిన్
సాదమ్మున్ తగ పిండివంటలు దధిన్ శాకమ్ములున్
పాకముల్

మోదమ్మున్ భుజియింప రమ్మనెడు సమ్మోదాంబుధి
తల్లికిన్
భేదమ్మున్ కలిగించినాడె ధరణిన్ గెల్వంగ పాత్రుండనే!

రవి గిరిదాగువేళ అనురాగసుధామధురాబ్జిపొంగగా
అవిరళవంటకమ్ములుమహాన్నములున్ కడు శాకపాకముల్
ప్రవిమల ప్రేమతోనిడెడు ప్రాజ్ఞసుధీమణి తల్లి ప్రేమకున్
శివశివ! నోచనైతినిల శీఘ్ర క్షుధార్చిని తీర్చెదెవ్వరో?

దేవీ! నీ మదియందున
ఆవిరియై రగులు సెగల నంటించితినే
నీవెటు దుఃఖించితివో
ఈ వేళల తెలియుచుండె నేకాంతమునన్.

నీ మనస్సులో నాపైన నిండియున్న
మమతలతో సుంతయును గూడమార్చులేదే!
ఇప్పుడు భేదమందిన లాభమేలగల్గు
విధివిలాసమ్మునాకెట్లు విధితమోను!

నీ దరహాస చంద్రికలు నిర్మలభావపరంపరాసుధల్
నీదు విశాలనేత్రములు నీ నయగారపురాగబంధముల్
నీదు కశావిలాసమును నెయ్యముగూర్చెడు నీదు బోధనల్
ఆదరమొప్పు గాంతునట! అంతటి భాగ్యమదేల కల్పనో?

మద్యపానముజేసి మత్తులో ఇలుచేర
పడిపోదునని నన్ను పట్టినావు!
వేశ్యావీలోలినై వీధివీధిన సాగ
మంచినాడని ఆదరించినావు!
బంగారునగలను ఫణమొడ్డి ఆడగా
తృణప్రాయముగ మది తేల్చినావు!
పట్టువస్త్రములెల్ల పరశ్రీలకొసగగా
సంతసంబున యివ్వసాగినావు

త్యాగములు చేసి సుఖములు తరలివైచి
మగని మనస్సులో స్థానమ్ము పొగలనీక
భద్రముగ ప్రేమ నింపిన భాగ్యశీలి
సాటిలేరెవ్వరే నీకు సరసిజాక్షి!

కమలాక్షి! నీవటే కరకుగుండె కసాయి
జూదరిన్ రెప్పలా చూచినావు!
నళినాక్షి! నీవటే నయంచకుండైన
త్రాగుబోతుని వెంటసాగినావు!
కామాక్షి! నీవటే కరినాత్ముడైనట్టి
మోసగానిని కాపుగాసినావు!
మీనాక్షి! నీవటే కాని పనులు జేయు
అబ్రాహ్మణుని పెండ్లియాడినావు!

అబ్బనేత్ర! వేశ్యాలోలుయాగడములు
నిండుమనసుతో భరియింపనేర్చినావు!
నీదు సహనమ్ము చూడగా నిక్కముగను
ధాత్రిబోలిన సహన సంధాత్రి వీవు

వ్యాకుల చిత్తుండై యత
డేకాంతమునందు మునిగి ప్యారయము పొగులన్
శోకమునొందుచు శోషిత
ఆకలిచే భుక్తిలేక యటమట పడుచున్.

ఆకలి మండిపోయి ఉదరాగ్ని దహింపగ తిండికోసమై
వాకిలి, వాకిలిన్ దిరుగ వారిజనేత్రలు యొక్కరేనియున్
ఆకలిదీర్చగా పిడికెడన్నము పెట్టక దిట్టిపోయగన్
చీకటివేళ చేరెనాక స్నిగ్ధమనోహర శైవక్షేత్రమున్!

—శేషం సుప్రసన్నాచార్యులు Husnabad, AP

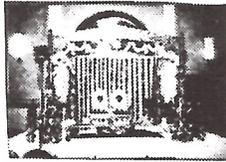
(ఆయన రచించిన గుణనిధి కావ్యం నుండి
పునర్ముద్రితము)

శిశుహాసము

వెన్నెలతేట
కోయిలపాట
ఉదయార్కుని మిలమిల
సాదామిని తళతళ
ఉన్నవి నీ హాసములో
మృదు మందహాసములో

నిర్వచన శ్లోకాలు
నిర్వాసిత శాకాలు
“నాకథునీ శికరాలు”
నందనవన శ్రీకరాలు
నవోన్మేషిత పుష్పాలు
మా ఆనందభాష్యాలు
ఉన్నవి నీ హాసములో
మృదుమందహాసములో

ఎన్. ఎస్. రాచకొండ
Lebanon, PA

NU DESIGNS

"where creativity blooms"

Parsippany, NJ

(973) 884-0885

Professional Decorating Service for Weddings, Parties & Special Events

- Wedding Mandaps ■ Custom decorations & Backdrops ■ Exclusive Arches
- Creative Aisle Props, Aisle Runner ■ Elegant fresh floral centerpieces
- Hall decorations ■ Wedding garlands
- Gajara, Corsages & Boutonnieres ■ Dance Stage Decorations

□ **Banquet Hall Facilities, Catering with Unbeatable Wedding Mandap & Reception Package** □

*****Specialized Decorations & Favors for Birthdays, Sweet 16, Showers & Anniversaries*****

"Unique Parties, Plus..." Offering Largest Selection Of Balloons (Including, of latest summer movies), Balloon Columns & Arches, Sensational Centerpieces, Custom Printing on balloons, Balloon Drops, Novel Theme Decorations, Hand-crafted Cake Top Decorations for all occasions & Decoration Rentals.

Experienced Designer & Decorator to guide you in making your special event, really Special!
Call Malini Chandrasekhar at (973) 884-0885 for a personalized consultation.

By Appointment Only

Weekends & Evenings Available

Livingston Pediatrics

R.V. Yerramilli, M.D., F.A.A.P.

**Limited to Infants, Children
& Adolescents**

345 Livingston Ave.
New Brunswick, NJ 08901
(732) 246-7171

77 Brunswick Wood Dr.
East Brunswick, NJ 08816
(732) 238-6644

కల కరిగింది కన్నీరే మిగిలింది

ఎన్.ఎస్.ఎన్. మూర్తి, Lexington, KY-40514

ఉదయమే లేచాను. కళ్లు తెరవగానే మా ఆవిడ ప్రత్యక్షం. చేతిలో అక్షింతలతో, పసుపుతో ప్రక్షాళనం చేసిన పచ్చని ముఖారవిందంతో, నుదుటను దిద్దిన రూపాయంత కుంకుమ తిలకంతో, జడపూలమాల అలంకరియతో తన కృష్ణవేణి వెదజల్లు సుమ సౌరభాలతో, తను ధరించిన ధర్మవరపు సిల్కు జరి కొత్త చీర రెవరెవలతో అవరమహాలక్ష్మిలా కనపడింది నా అర్ధాంగి అపర్ణ. చిరునవ్వులు చిందిస్తూ నన్ను కోరింది పండుగనాడు తన్ను ఆశీర్వదించమని. నాపాదాలను తాకబోయే ఆమెను మధ్యలో ఆపి కొంత స్వార్థంతో “దీర్ఘసుమంగళీభవ” అని పైకి దీవించినా ఈ ఉత్తమ ఇల్లాలు, ఈ అనురాగలహరి అయిన అపర్ణనే జన్మజన్మలకీ నాకు భార్యగా ఇమ్మని భగవంతుని మనసులోనే ప్రార్థించుకొన్నాను.

హాల్లోకి అడుగిడగానే కనబడిన ముగ్ధమనోహరదృశ్యం కళ్లకు పండుగ చేసింది. ద్వారాలకు కట్టిన మామిడాకు తోరణాలతో, ఆ మూలనుండి ఈ మూలకు వేలాడదీసిన రంగురంగుల జెండాలతో, నేను కన్నతల్లిలిద్దరు గచ్చుమీద వేసిన రంగుల రంగవల్లితో, గుమ్మాలకు కొత్తగా కట్టిన పల్పటి నైలాను కర్డెన్ల కదలికలతో హాలంతా చూపులకు ముస్తాజైన పెళ్లికూతురిలా అందంగా ఉంది.

సోఫాలో కూర్చున్న అమ్మానాన్నలు వరమివ్వడానికి సాక్షాత్కరించిన పార్వతిపరమేశ్వరుల్లా వున్నారు. కొత్త వస్త్రాలు ధరించి తమ ఏకైక వంశోద్ధారకుడు తమ ముద్దుల తనయుడి తలమీద అక్షింతలు వేసి ఉగాది శుభాకాంక్షలు తెలపాలని వారి ఆకాంక్ష.

పూజా మందిరంలో పెద బాబు పరించే వేంకటేశ్వర సుప్రభాతము వీనులకు విందుగా వినిపిస్తూంటే, అగరోత్తుల ధూపపరిమళాలు మనసును ఉత్తేజపరచాయి. వారి గదిలో కవలలిద్దరు జంటగా వీణలమీద వాయిచే త్యాగరాజకృతి కర్ణపేయంగా వుంది. దొడ్లో గున్న మామిడి ఆకుల లేలేత చిగుళ్ళను భోంచేస్తూ మధ్యమధ్యలో ఆమని ఆగమనానికి ఆనందపరవశంతో కోయిలకూసే కుచు కుచు రావాలు కవలల వీణనాదానికి తాళం వేస్తున్నట్లున్నాయి.

చిన్నబాబు తలంటుకొని పట్టుపీఠాంబరాలు ధరించింది వాడి వదినగారి పాదపద్మాలకు దణ్ణం పెట్టే తీరు, మా ముద్దుల మనుమరాలు మమత ‘అమ్మా’ అని నోరారా పిలుస్తూ తల్లిని గారంగా ఉగాది పచ్చడి పెట్టమని కొంగు పట్టుకొని తొందరపెట్టే వైనం తెలుగువారి ఇల్లు ఉగాది పండునాడు ఎంత సుఖమయంగా ఉంటుందో తెలుపుతూ నా మనసుకు అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని, అటువంటి ఇంటికి అధిపతి నయనందుకు కొంచెం గర్వాన్ని నాలో కలిగించాయి, ఆహా! నా అంతటి అదృష్టవంతుడు లేడని నేను గట్టిగా అనుకొంటున్న సంతోషవేళ మధురమైన పాట మధ్య అపశృతి పలికినట్లు ఏవో భీకరమైన కేకలు నా సుమనోహర స్వప్నాన్ని సడలించాయి.

‘ఏమిటి పగటిపూట వెదవ కలవరింపులు. లేవయ్యా ఇంక నిద్రనుంచి’ అని నన్ను కుదుపుతున్న నా భార్యమణి కాళికారూపం ఎదురుగుండా కనబడింది. కాని ఇంకా మగత నిద్రలోనే ఉన్నాను.

‘ఆ ముసలోళ్ళిద్దరు నా ప్రాణం తీస్తున్నారు. ఎన్నిసార్లు చెప్పినా విని చావవు. ఇప్పటికైనా వాళ్ళను వృద్దుల ఆశ్రమంలో చేర్పించి నాకు ఈ శని వదుల్చు’ అని అన్న నా భార్య కఠోరవాక్కులు నన్ను సుషుప్తావస్థనుండి పూర్తిగా మేల్కొల్పాయి. దాంతో నా కల కరిగింది. తరువాత జరిగిన సంఘటలనల వల్ల నా తల తిరిగింది. నాకు పండుగ పూట కన్నీరే మిగిలింది.

హాల్లోకి వచ్చి చూద్దను గదా పండుగ సందరం కాని, సరంజామా కాని ఏమి కనబడడం లేదు. పైపెచ్చు హాలంతా గలిజుగా వుంది. కారణం పనిమనిషి

రాలేదు. ఇల్లు తుడుద్దామనే తపన కూతుళ్లకు గాని, వాళ్లను కన్న తల్లికి గాని ఏకోశానా లేదు. ఎవరి యావలో వారున్నారు.

సోఫాలో కూర్చుని అరేళ్ల మనుమరాలు మమత టీవీలో డిస్నీకార్నసు తిలకిస్తుంది. వాల్యాము ఎక్కువగా పెట్టిందేమో ఇల్లంతా ఎగిరిపోతుంది శబ్దంతో.

నా ముసలి తల్లిదండ్రులు మాత్రం కోడలి కేకలకు హడలిపోయి ఒక మూల వదిగివడిగి పడకగదిలో చాపమీద కూర్చున్నారు. పండుగ పూట కూడా మామూలుగా వేసుకొనే మాసిన చిరిగిన బట్టలే ధరించి వున్నారు. బ్రతుకే భారంగా వున్న వాళ్ళిద్దరికి కొత్త బట్టలు కట్టుకోవాలనే కోరిక లేదు. పండుగనాడైనా తిట్టకుండా కోడలుకాస్త కూడు పెడితే అదే పదివేలు వారికి.

ధనవంతుల ఇంట్లో పుట్టి చిన్నతనంలోనే పాశ్చాత్య నాగరికత ప్రాబల్యానికి లోనయిన నా ఇల్లానికి పెద్దలంటే భక్తి లేదు. మొగుడంటే లెక్కలేదు. దేవుడంటే భయంలేదు. పిల్లలంటే ప్రేమలేదు. ఆవిడ ధోరణి ఆవిడదే. క్లబ్ పేకాట వుంటే వేరే ప్రపంచం అక్కర్లేదు.

‘నాకు ఈ వేళ క్లబ్లో పేకాట పుల్ సెషన్ వుంది. నా భోజనం అక్కడే అంటు తోమి వంట చెయ్యడానికి నాకు ఓపిక కాని, టైము కాని లేవు. పిల్లలంతా హోటలులో తింటారు. ఏమయ్యాయి నువ్వు కూడా హోటలునుండి కారియర్ తెచ్చుకొని నువ్వితో మ్రింగి ఆ ముసలాళ్ళిద్దరికి ఇంత పడేయ్’ అని ఆర్డరు ఇచ్చి ‘హేండ్ తిప్పకుంటూ క్లబ్కు పోయింది. నన్ను ఎప్పుడూ ‘ఏమండి’ అని సంబోధించిన పాపానసోలేదు. మా ఆవిడ నన్ను పిలిచేది ఎప్పుడూ ఏమయ్యా అనే.

దిక్కుతోచక హాల్లోంచి వీధిగదిలోకి చూశాను. కరుణ, అరుణ నా ఆత్మజలు కవలలు ఇద్దరు, చినబాబు అక్కడే వున్నారు. జీన్సు జాకెట్టులతో, గిరిజాల జుట్టులతో ముగ్ధరూపకలాగే వున్నారు.

వృద్ధాప్యంలో అడుగు పెడుతున్నానేమో కొంత చత్యారం కూడ నన్ను ఆపహించింది. ముగ్గురిలో ఎవరు ఆడో ఎవరు మొగో తెలియడం లేదు, వారి మాటలు వినేంతవరకూ కవలలిద్దరు సినిమాల గురించి వాదించుకుంటున్నారు. ఒకరు చిరంజీవి గొప్పని మరొకరు వెంకటేశ్ గొప్పని. వాళ్ళకి ఆవేళ తెగని సమస్య ఏమిటంటే ఉదయం ఇంగ్లీషు డాన్సు క్లాసు అయ్యేక అటునుంచి అదే ఏ సినిమాకు వెళ్లాలా అని? నన్ను చూసి నా దగ్గరకు హుటాహుటిని వచ్చారు.

‘హలో డాడీ! ఈ వేళ ఒక వందరూపాయలు నీవి కావనకో. ఈ శలవు రోజు మేము పూర్తిగా ఎంజాయ్ చెయ్యాలి. తెలుగు పిక్చరు మాటినీ చూశాక హోటల్లో భోజనం చేసి సాయంత్రం ఇంగ్లీషు పిక్చరు చూసి ఇంటికి వస్తాం’ అని మారాం చేశారు. నేను జవాబు చెప్పే లోపలే నాజేబులోని వంద రూపాయల నోటుకు కాలం చెల్లింది. డబ్బు చేతికి రాగానే వాళ్ల వాగుద్దం మళ్ళాచెలరేగింది. కాసేపటికి ఇంట్లోంచి మాయమయ్యారు.

చిన్న బాబు క్రికెట్టు ఆటకు పోవడానికి సిద్ధంగా వున్నాడు. వాడు బాటు తీసికొని బయటకు పోతూంటే మా అమ్మ ఊరుకోక కేకవేసింది.

‘బాబూ! ఉగాది పండుగ పచ్చడి చేస్తాను. తినివెళ్ళూ నాయనా’ అంటూ. దానికి వాడు అగ్గిమీద గుగ్గిలమే అయ్యాడు.

‘ఏయ్ ముసలిదానా! నీ కెన్ని సార్లు చెప్పాను. బయటకు పోతూంటే పలకరించవద్దని. ఈరోజు నాకు పండుగకాదు. నేను సెంచరీ కొట్టిన నాడే నాకు అసలు పండుగ. ఆ చేదు పువ్వు పచ్చడి చేసుకొని నువ్వే మ్రింగు. నీ ముసలాడికి పెట్టు. నాకక్కర లేదు ఆ చెత్త. ఈ ముసలాళ్ళు పాత ఆచారాలు, సెంటిమెంటు

పోతనార్యుడు

చచ్చినా వదలరు” అని విసుక్కుంటూ విసవిన నడుచుకుంటూ బయటకు పోయాడు.

ఏగూటి చిలక ఆ గూటి మాట పలకడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. మా ఆమ్మకు నాన్నకు ఈ ఇంట్లో పేర్లు లేవు. వరుసలు లేవు. ఆవిడ ముసలిది, ఆయన ముసలాడు.

స్నానాల గదికి పోతుంటే పెద్దవాడి పడకగదిలో పకపకలు వికవికలు వినబడుతూ వచ్చాయి. శలవురోజు వాడికి పడకగదే నర్వస్యం. పెళ్లాం పక్కలో వుంటే బయటి ప్రపంచంతో సంబంధం ఉండదు వాడికి.

ఇంతలో మమత ‘మమ్మీ! మమ్మీ’ అంటూ వాళ్లగది తలుపు తట్టింది.

తలుపు తెరవగానే ‘మమ్మీ! ఇవాన్ ఇంట్లో కంప్యూటరు ఆటలు ఆడుకోవాలి. వాల్డు డిస్నీ అల్లావుద్దీన్ కాసెట్టు చూడాలి. ఈవేళ నా లంచ్ వాళ్లింట్లోనే. తిరిగివచ్చేది మళ్లా సాయంత్రమే’ అంటూ వాళ్ళ అమ్మ ఏదో అడిగే లోపల ‘మమ్మీ! చీరియో! బై బై! టాటా!’ అని వాగుతూ బయటకు తురుముంది. కోడలుకు ప్రొద్దున్నే నా మొహం కనిపించినందుకు కోపం వచ్చినట్లుంది తలుపు దబీలున మూసింది.

హాలులో నేను చేసే పనిని గురించి నా భార్యకు చెప్పే వాళ్లవరు లేరు. నాకు కొండంత ధైర్యం వచ్చింది. పరుగునపోయి అమ్మానాన్నల కాళ్ళకు దణ్ణం పెట్టి, కళ్ళు కద్దుకొన్నాను. పొంగుతున్న దుఃఖాన్ని దిగమ్రొంగుకొంటూ, కనుల నీరు నిండినా కనబడనియలేదు. నన్ను కన్న తండ్రి ‘ఆయుష్మాన్ భవ! నూరేళ్లు పిల్లపాపలతో సుఖంగా జీవించు నాయనా’ అని దీవించాడు. దుఃఖం పొంగి పొరలింది నాకు. ఆనకట్ట తెగింది. కన్నీరే కాలువై పారింది. ఏడుస్తూనే నాన్నతో మొరపెట్టుకొన్నాను. ‘నన్ను మాత్రం అలా దీవించకు తండ్రి. నాకు అంతకాలం బ్రతకాలని లేదు. నేను మనసార కోరేది ఈ నరకం నుండి వేగమే విముక్తి. ఏ జన్మలో చేసిన పాపమో ఈ జన్మలో ఫలితం అనుభవిస్తున్నాను. నీ దీవెనకు వాడి, వేడి వుంది. నా ఈ నీచ నికృష్టపు బ్రతుకు బద్దలు కావాలని, మరల నాకు మానవజన్మ ఉండకూడదని నన్ను దీవించు నా తండ్రి’ అని వాపోయాను.

మనగకళ్లతో నా తల్లిదండ్రుల మనోభావాలు వారి మొహాల్లో కనిపెట్టలేక పోయాను. బహుశా వారు నా అప్రయోజకత్వానికి, నా నిస్సహాయతకు జాలిపడి ఉంటారు. అమ్మానాన్నలు చచ్చినసామును కొట్టడం చుకోలేదనుకొంటాను. తెలివెగలవాళ్లు. వృద్ధ దంపతులు. పైకి ఏమీ మాట్లాడలేదు. నా జుట్టుని నిమిరారు నన్ను దగ్గరకు తీసికొని.

ఉగాది పండుగ దినమంతా ఊహలతో గడిపాను. ఎక్కడ, ఎప్పుడు నా జీవితం వక్రమార్గం పట్టింది. దేశదేశాల్లోను పేరు గాంచిన మన భారతీయ సంస్కృతి, సాంప్రదాయం ఎప్పుడు మా ఇంటికి వీడ్కోలు పలికాయి?

ఈ పాశ్చాత్య కుసంస్కార భూతం మా ఇంట్లో ఎలా ప్రవేశించింది? వీధి గుమ్మంలోండా? లేక దొడ్డి గుమ్మంలోండా? నేను చూస్తూ ఎలా వూరుకొన్నాను? దానిని ఎందుకు ఇంత వరకు బయటకు తరమలేకపోయాను? ఇవే నా ప్రశ్నలు. బుర్ర వేడెక్కినా జవాబులు దొరకలేదు నాకు.

ఉారంతా ఉగాది పండుగను ఆర్భాటాలతో, ఆనందోత్సాహాలతో చేసుకొంటుంది. కాని నా హృదయం అల్లకల్లోలంగా వుంది. నాకు ఇప్పటివరకు ఉగాది పచ్చడిలోని చేదు రుచే తెలుసును. తీపి, పులుపు రుచులు నాదరికి రానేలేదు. ముందు వస్త్రాయన్న ఆశలేదు.

నా ప్రొద్దుటి కల అంత చప్పన చెదరిపోకుండా వుంటే ఎంత బాగుండును!

కాని, నా మధురమైన కల కరిగింది. నా తల తిరిగింది. పండుగ పూట నాకు కన్నీరే మిగిలింది.

మందార మకరంద మాధుర్యమొప్పు అందాలు విరజిమ్ము మా తెల్లులోన గ్రంథంబు రచించి ఓ పోతనార్య డెందాలు పాలగంగజేసేవు మాకు.

ఆ వాణి కన్నీరు కొనగోట తుడిచి నీ రాముపాదాలు ముదమార కొలిచి శ్రీవిష్ణుచింతనము మదిలోన సలిపి అందించినావయ్య ఆంధ్రులకు నీవు రసరమ్యభావాల రంజిల్ల కథలు భవరోగ తిమిరాలు బా పేటి ప్రభలు.

సేద్యంబు చేసేవు రైతన్న రీతి పద్యంబు వ్రాసేవు కవిరాజుభారతి మద్యంబు నిచ్చేవు హరిగాథ తోడ తథ్యంబుగా నీకు సరిజోడు లేరు తథ్యంబుగా నీకు సరిజోడు లేరు. పరుగులను తీసెడివి పద్యములు కొన్ని గరిమమును చూపెడివి వచనములు కొన్ని హరుసమును కూర్చున్నవి యన్నియును మాకు లలితముగ సాగుచును మధురిమల నిండి.

ఉల్లమును పొంగించ ఉత్పలలు యచట సురభిళము చిందించు చంపకలు యిచట కందములు గీతములు సీసములు యన్ని విందులను జేయునవి తేనెలను పిండి.

మత్తుగను పాడగను కోకిలలు యెన్నో శీర్షముల వెత్తేను స్వగ్ధరలు యన్ని వేవేగ యురుకంగ శారర్థాల మొకటి ఫింకారమొనరించు మత్తేభ మదియు చెలవములు చూపంగ మానినలు యచట విభవముల నొప్పుదురు కవిరాజులిచట

ఏ రూపు యేవీధిని యాపద్యమున్న యేరోజు చదువంగ మది హాయినొందు మురిపెంబు గొలిపేటి యా విష్ణుకథలు చిరకాలముంచేను నీ నామమిలను చిరకాలముంచేను నీ నామమిలను తరియించగా నీవు ఓ పోతనార్య తరియించగా నీవు ఓ పోతనార్య!

— సుప్రభ
Morristown, NJ

VENKAIAH DAMA MS. CLU. ChFC

INSURANCE, PENSION & ESTATE PLANNING

143-02 45TH AVENUE (HINDU TEMPLE BLOCK) FLUSHING, NY 11355
 Phone: (718) 762 7173 & 886 4077 Fax: (718) 359 7384

LOW COST LEVEL PREMIUM TERM	OVERHEAD EXP. PLANS
NO COST PERMANENT INSURANCE	FIXED ANNUITIES
SHORT PAY LIFE	VARIABLE ANNUITIES
SECOND TO DIE INSURANCES	PENSION PLANS
DISABILITY INCOME	IRA & KEOGH PLANS
EDUCATIONAL PLANS	PROFIT SHARING & 401 K PLANS

500,000 Level Premium Term Insurance

	10 yr. Level		20 yr. Level	
	Male	Female	Male	Female
20	339	264	374	299
30	349	269	399	319
40	574	499	744	649
50	1064	839	1429	1164

Low Premium Permanent Insurance

200,000 Insurance

	Yrly. Prem.		Yrs. Payable		Cash Value	
	Male-Female	Male-Female	Male-Female	Male-Female	Male-Female	Male-Female
20	1656 1410	13 12	40880 34460	277000 245700		
30	2218 1870	12 12	58550 49290	180600 150690		
40	3282 2684	10 11	71370 62800	101900 89750		
50	4848 3798	10 11	96340 85270	*96340 *85270		

*@ 70

Premiums and results are for those in good health & Non-smokers.

**Northwestern
Mutual Life®**

The Quiet Company

Sekhar Vemparala MBA, CFP

American Express Financial Advisors Inc.

Talk To Us About A Roth IRA.
We Might Make A Convert Out Of You.

With all the media attention about the new Roth IRA, you might think converting to one is an automatic decision.

For many, a Roth conversion is a good move. But for others, a traditional IRA is still the way to go. So how do you decide?

At American Express Financial Advisors we can interpret the new rules — then help you determine what works best for you.

Call today for a free, initial consultation.

Financial advice for changing times.

Sekhar Vemparala MBA, CFP

61, South Paramus Road, Mack Center IV, Paramus NJ 07652

(800) 437-8526

**FINANCIAL
ADVISORS**

0198/1298

Shanthi Travel, Inc.

194 DIAMOND BRIDGE AVENUE
HAWTHORNE, NEW JERSEY 07506

Phone: (973) 423-4444

Fax: (973) 423-4459

AUTHORIZED AGENT FOR AIR INDIA
DELTA, LUFTHANSA & SINGAPORE AIRLINES

FRIENDLY & COURTEOUS SERVICE

FULLY COMPUTERIZED

WE SPEAK TELUGU, HINDI, KANNADA & URDU

ALL DOMESTIC & INTERNATIONAL TRAVEL

TICKETS SENT BY FEDERAL EXPRESS FOR NEXT DAY DELIVERY

COMPLETE VACATION & BUSINESS TRAVEL

Please call

Satyam Srikonda CTC

Shanthi Srikonda CTC

HOURS

Mon. - Fri. : 10 am - 6 pm

Saturday : 10 am - 2 pm

PLEASE CALL (973) 423-4444 ANY TIME FOR EMERGENCIES

Travel Agency

Representative

